

ЯКІ БІЗНЕС
АДКРЫЦЬ
НА ВЕСЦЫ

MC

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

7 СНЕЖНЯ 2018 г.
ПЯТНІЦА
№ 236 (28852)

9-24 стар.

МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ

+TV ПРАГРАМА

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫКАРЧЫНКА І ДЭПУТАТАў МЯСЦОВЫХ САВЕТАў

ЧЫМ ЗАЙМАЕЦЦА
БЕЛАРУСКІ
ЧЫРВОНЫ КРЫЖ

MC

ЦЫТАТА ДНЯ

Тамара КРАСОЎСКАЯ,
старшыня Пастаяннай
камісіі Палаты
прадстаўнікоў па працы
і сацыяльных пытаннях:

«Парламентарыі прапануюць павысіць статус службы занятасці, зрабіць яе самастойнай структурай. Дзякуючы гэтаму яна зможа больш эфектыўна выконваць задачы, ускладненыя на яе законам аб занятасці, Дзяржаўнай праграмай аб сацыяльнай абароне і садзейнічанні занятасці на 2016—2020 гады, Дэкрэтам № 1. Акрамя таго, службе неабходна вярнуць шэраг кантрольных паўнамоцтваў. Напрыклад, раней яе прадстаўнікі вязалі на прадпрыемствы, правяралі, ці запоўненая ўся штатная колькасць, ці правільна пададзеныя звесткі аб наяўнасці рабочых месцаў. Дэпутаты вывучаюць сітуацыю ў рэгіёнах і на гэтай падставе ўносяць прапановы аб палітычных заканадаўствах».

ДАРОГУ АДОЛЕЕ ТОЙ, ХТО ІДЗЕ

Прэзідэнт Беларусі прапанаваў канкрэтныя захады па вырашэнні найбольш вострых праблем ЕАЭС

Учора ў Санкт-Пецярбургу адбылося пасяджэнне Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета, у якім узяў удзел Прэзідэнт Беларусі. Пасяджэнне пачалося значна пазней запланаванага часу. Меркавалася, што Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін паводле пратакола спачатку павітае кіраўнікоў дэлегацый, затым адразу адбудзецца цырымонія фатаграфавання, і яны накіруюцца на перагаворы. Аднак пасля сустрэчы з расійскім прэзідэнтам прайшла незапланаваная сустрэча кіраўнікоў дзяржаў за зачыненымі дзвярыма.

СТАР. 2

Фота БелТА.

ЦУДОЎНЫ ЧАС

У Мінску ў гандлёвым цэнтры «Сталіца» дадзены старт рэспубліканскай дабрачыннай акцыі «Цуды на Каляды». Мерапрыемствы будуць праходзіць у перыяд навагодніх і калядных свят да 9 студзеня 2019 года і папоўняць скарбонку добрых спраў усебеларускага праекта «Нашы дзеці». Па традыцыі валанцёры руху БРСМ «Добрае Сэрца» і цімураўцы БРПА ва ўсіх рэгіёнах краіны правядуць конкурсы, святочныя праграмы, арганізуюць адрасныя віншаванні для дзяцей, якія асабліва маюць у гэтым патрэбу, збяруць для іх падарункі.

Фота БелТА.

Падпіска-2019

«УДАЛЫ ШОПІНГ СА «ЗВЯЗДОЙ»: ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

Ой «Звязда», мая «Звязда»,
Сто гадоў харошая!
На цябе, мая «Звязда»,
Не шкадую грошай я!
Гэтыя радкі некалькі раз па тэлефоне «выдала» адна з вельмі даўніх падпісчыц і, згадзіцеся, мела рэцыю, бо, апроч задавальнення пяць разоў на тыдзень атрымліваць газету і чытаць штось патрэбнае ды

цікавае (прычым па-беларуску!), са «Звяздой» яшчэ можна і выйграць! Што канкрэтна? А на гэты раз — што пажадаеце (альбо — што вам трэба...).

Такую вось цудоўную магчымасць даюць уладальнікам падарункавых сертыфікатаў ўнівермага «Беларусь» на сто і трыста рублёў.

Што зрабіць для таго, каб іх выйграць? Нічога асаблівага.

Як «спявалі» ў коле сябровак іншыя нашы чытачкі:

«Пачакайце вы, гулёны,
Я на вуліцу пайду,
Там сустрэну пашталёна —
Падпішуся на «Звязду»...»

Пасля чаго застаецца толькі запоўніць картку ўдзельніка рэкламнай гульні «Удалы шопінг са «Звяздой» (падрабязныя правілы змешчаны ў нумары за 6 снежня)

і да 8 студзеня ўжо новага года (можна — разам з лістамі-віншаваннямі) даслаць у рэдакцыю, для таго, каб потым...

Розыгрыш прызоў адбудзецца 9 студзеня, падчас калядных свят, і некаму ў ім, вядома ж, пашанцуе. Цалкам магчыма — вам.

Картку ўдзельніка розыгрышу шукайце на першай старонцы «Тэлетэдня».

КОРАТКА

- Беларусь прапануе распрацаваць усёабдымную і доўгатэрміновую стратэгію сістэмы ААН для краін з сярэднім узроўнем даходу.
- Беларуская федэрацыя біятлона абвясціла конкурс на самы лепшы слоган да адкрытага чэмпіянату Еўропы па біятлоне 2019 года.
- Рэалізацыя праекта «Рэканструкцыя ампульнай вытворчасці» завяршылася на ААТ «Барысаўскі завод медыцынскіх прэпаратаў».

- Урад Расійскай Федэрацыі ўхваліў ратыфікацыю пагаднення з Беларуссю аб уездзе замежнікаў на спартыўныя мерапрыемствы.

ISSN 1990 - 763X

18236

9 771990 763008

ДАРОГУ АДОЛЕЕ ТОЙ, ХТО ІДЗЕ

Здабыць карысць

«Мы трошкі пазней пачалі наша пасяджэнне, — сказаў пазней Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка. — Мы ўсе разам амаль паўгадзіны слухалі інфармацыю Прэзідэнта Расіі аб апошнім падзеях (перагаворах у рамках «дваццаткі» і гэтак далей) і канстатавалі, што свет усё больш і больш вар'ячае ў плане эканомікі, гандлю».

На думку кіраўніка беларускай дзяржавы, для ЕАЭС гэта вялікі шанец аб'яднацца, згуртавацца і надаць яшчэ большую дынаміку развіццю супрацоўніцтва. «Давайце гэта зробім. Гэта ж залежыць ад нас, што сядзяць тут, за гэтым сталом. Беларусь да гэтага гатова», — заявіў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка ў сваім выступленні на пасяджэнні Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета назваў адыходзячы год неадназначным. «Сёння мы падводзім вынікі агульнай работы ў фармаце саюза за гэты год і вызначаем арыенціры ўзаемадзейнення на наступны. Што датычыцца перыяду, які завяршаецца, то ён з'яўляецца даволі неадназначным як з палітычнага, так і з эканамічнага пункту гледжання», — сказаў ён.

Сярод пазітыўных дасягненняў Прэзідэнт адзначыў уступленне ў сілу дагавора аб Мытным кодэксе ЕАЭС, надзяленне Малдовы статусам наглядальніка. Дзяржавы — члены саюза таксама падпісалі часовае пагадненне, якое вядзе да ўтварэння зоны свабоднага гандлю з Іранам, і пагадненне аб гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве з Кітаем.

Разам з тым Прэзідэнт Беларусі адзначыў, што існуюць важныя пытанні, якія да гэтага часу застаюцца нявырашанымі. Аляксандр Лукашэнка спыніўся на кожным з іх і прадставіў пазіцыю беларускага боку па іх вырашэнні.

«Я вымушаны пра гэта гаварыць, але буду казаць не з пункту гледжання стогну і рыданняў, а з пункту гледжання таго, што мы дамовіліся, але не зрабілі. І з пункту гледжання таго, што наш саюз (на шчасце, я быў каля вытокаў яго стварэння) утвараўся на пэўнай свабодзе перамяшчэння рабочай сілы, капіталаў, паслуг, тавараў. І самае галоўнае, пра што мы дамаўляліся, ствараючы нашу адзіную эканоміку, што ўсе суб'екты гаспадарання і нашы людзі будуць мець роўныя ўмовы. Калі такіх роўных умоў няма, то няма і саюза», — адзначыў беларускі лідар.

Выключыць пратэксціяннізм

Прэзідэнт канстатаваў, што ў пачатку 2018 года Расія ў якасці старшыні ў органах ЕАЭС працягнула працу па ліквідацыі бар'ераў, выключэнняў і абмежаванняў, якія перашкаджаюць фарміраванню агульнага рынку ЕАЭС. «Гэта сапраўды адна з самых вострых праблем нашага саюза, якая яшчэ некалькі гадоў таму была пазначаная беларускім бокам. Аднак гэтак пачае вырашаецца недапушчальна марудна. Больш за тое, на змену бар'ерам, якія ліквідаваліся, узводзяцца новыя. І гэта стала практыкай», — звярнуў увагу кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што гэта цалкам недапушчальная сітуацыя, якая парушае дасягнутыя дамоўленасці. «Як паказала практыка, важна не толькі знімаць перашкоды, але і паралельна ствараць умовы, якія выключаюць магчымасць іх паўторнага ўзнікнення. У гэтай сувязі прапаную даць нашай Еўразійскай эканамічнай камісіі паўнамоцтвы прымаць рашэнні ў выпадку паўторнага ўвядзення якой-небудзь дзяржавай-удзельніцай абмежаванняў або падаўжэння ўжо дзеючых», — сказаў ён.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

На думку беларускага боку, гэта не закране нацыянальны інтарэсы дзяржаў, пры гэтым дазволіць выключыць пратэксціяннізм, які наносіць сур'ёзную шкоду інтэграцыйным працэсам. «Усе, хто сядзіць за гэтым сталом, на сусветны пратэксціяннізм у гандлі адрэагавалі, абазваўшы яго груба — эканамічныя войны. Дык навошта ў сябе ствараем іх? — спытаў Прэзідэнт. — Трэба таксама павысіць адказнасць прадстаўнікоў выканаўчай улады нашых краін за прыняцце рашэнняў, якія ідуць насуперак прынцыпам, што замацаваны ў нашым дагаворы аб саюзе».

Сфарміраваць агульныя рынкі

Беларусь выступае за забеспячэнне ўсёабдымнага і безумоўнага выканання ўсімі дзяржавамі ЕАЭС саюзных нормаў і ўзятых на сябе абавязацельстваў. Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што бакі дамовіліся да 2025 года стварыць агульныя рынкі газу, нафты і нафтапрадуктаў.

«Мы абавязаны выканаць усё ў наменчаныя тэрміны і забеспячыць працу саюза ва ўмовах стабільнай і справядлівай паліўна-сыравіннай палітыкі, — заявіў кіраўнік дзяржавы. — У саюзніцкіх адносінах няма інтарэсаў пастаўшчыкоў і спажывцоў энергарэсурсаў. Ёсць цэласная сістэма — Еўразійскі эканамічны саюз. І пад гэтым мы канцэптuallyна і канкрэтна падпісаліся».

Прэзідэнт выказаў салідарнасць з меркаваннем расійскага боку пра важнасць развіцця новых сфер супрацоўніцтва, у тым ліку атамнай энергетыкі і аднаўляльных энергакрыніц. Аднак, заўважыў ён, адсутнасць згоды па прынцыпах фарміравання асноўнага нафтагазавага рынку не дазваляе ЕАЭС прагрэсаваць больш хуткімі тэмпамі. Рашэнне гэтага ключавога пытання дазволіць краінам прыступіць да засваення і іншых напрамкаў.

Ён прывёў прыклад, які датычыцца пытання раўнапраўя і роўнасці ў ЕАЭС: «Дзеючы парадак цэнаўтварэння на прыродны газ, які пастаўляецца ў Беларусь: тарыф, які ўжываецца «Газпромам» для беларускага боку на транспарціроўку газу з Ямала-Нянецкай аўтаномнай акругі да нашай мяжы складае амаль тры долары за 1 тысячу кубічных метраў на 100 кіламетраў, у той час як унутрырасійскі тарыф — каля 1 долара».

З улікам гэтых абставін газ на мяжы са Смаленскай вобласцю абыходзіцца Беларусі па цане амаль 130 долараў за 1 тысячу кубічных метраў, а ўсталяваная аптовая цана для спажывцоў у Смаленскай вобласці Расіі — 70 долараў. Гэта амаль у два разы ніжэй. «Простае пытанне: як канкуруваць у гэтай сітуацыі?» — спытаў Прэзідэнт Беларусі.

Лічбавізаваць эканомікі

Гэтая тэма прадметна абмяркоўвалася кіраўнікамі дзяржаў на сустрэчы ў вузкім фармаце. Перад краінамі стаюць амбіцыйныя задачы па пераходзе на сучасныя тэхналогіі і мадэлі вытворчасці. «Ад таго, наколькі зладжана мы зможам аб'ядноўваць патэнцыял нашых дзяржаў праз лічбавыя рашэнні, будзе залежаць эфектыўнасць інтэграцыі і ў цэлым будучыня саюза, — сказаў Аляксандр Лукашэнка. — Беларусь гатова да паўнаўартаснага ўдзелу ў рэалізацыі праектных ініцыятыў лічбавага парадку ЕАЭС».

У першую чаргу гаворка ідзе аб лічбавым гандлі і кааперацыі, электроннай лагістыцы, фарміраванні лічбавых транспартных калідораў, развіцці дакладных тэхналогій у сельскай гаспадарцы і прамысловасці.

«Мы ў Беларусі займаемся лічбавізацыяй вельмі даўно. Зыходзячы з нашага вопыту, павінен сказаць: цяпер модна

казаць пра лічбавізацыю, развіццё IT-тэхналогій. Гэта вельмі важны напрамак, гэта значна актывізуе вытворчасць, скарачае сабекошт. Але гэта, напэўна, 20—25 % сённяшняга дня. І, напэўна, доўга так будзе. А 70—75 % — гэта тая традыцыйная эканоміка, якая нас сёння корміць. Таму не трэба забываць і пра гэта», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Развіць касмічныя паслугі

У парадак дня цяперашняга саміту ЕАЭС таксама было ўнесена пытанне аб развіцці кааперацыі ў сферы аказання касмічных і геаінфармацыйных паслуг на аснове нацыянальных крыніц даных дыстанцыйнага зандзіравання Зямлі.

«Рэалізацыя гэтай ініцыятывы з улікам яе высокага мультыплікатываўнага эфекту на развіццё сумежных галін і сектараў надасць магутны імпульс нашаму інавацыйнаму і прамысловому супрацоўніцтву», — перакананы Прэзідэнт.

Кажучы пра перспектывы далейшага развіцця ЕАЭС, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што еўразійскае будаўніцтва павінна ахопліваць усе новыя сферы супрацоўніцтва.

«У сувязі з гэтым асабліва важна, каб праз год, а гэта будзе пяць гадоў з дня падпісання Дагавора аб Еўразійскім эканамічным саюзе, мы змаглі ўбачыць канкрэтныя і адчувальныя вынікі нашай працы. Ні ў кога не павінна ўзнікаць сумненняў у тым, што ЕАЭС — гэта эфектыўны сумесны праект, накіраваны на павышэнне ўзроўню эканамічнага дабрабыту ўсіх дзяржаў-членаў», — рэзюмаваў беларускі лідар.

І — не спыняцца!

Пасля завяршэння выступлення Аляксандра Лукашэнка слова зноў узяў Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін. «Дзякуй вялікі, паважаны Аляксандр Рыгоравіч. Калі прэса пакіне залу, мы падыскутуем. Не магу не зрабіць адну рэпліку з нагоды тарыфаў на газ. У нас вырацаваны план руху да 2025 года, калі мы павінны ўзгадніць адзіныя рынкі нафты, нафтапрадуктаў і газу. Што датычыцца сённяшняй сітуацыі, то яна заключаецца ў тым, што важны не тарыф, а канчатковая цана газу, у якую ўключаецца гэты тарыф. Тут мы маем рацыю. Трэба, вядома, пра гэта думаць», — сказаў ён.

Прэзідэнт Расіі прывёў даныя, што сёння для Беларусі цана за тысячу кубічных метраў газу складае 129 долараў, а ў наступным годзе будзе 127 долараў. «А ў ФРГ 250 долараў. І гэта, безумоўна, вялікая перавага для нашых саюзнікаў», — сказаў Уладзімір Пуцін.

Разам з тым ён пагадзіўся, што бакі павінны імкнуцца да поўнай уніфікацыі. «Для гэтага трэба час і іншы ўзровень інтэграцыі паміж нашымі краінамі. Гэта прадмет перагавораў», — заявіў расійскі лідар.

У адказ Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што калі ў Беларусі вырабляецца нейкі тавар, напрыклад трактары або грузавікі, то ў гэтай прадукцыі вялікая доля камплектуючых менавіта Расійскай Федэрацыі. «Таму галоўны наш партнёр не ФРГ, а Расійская Федэрацыя. І нам трэба, каб былі роўныя ўмовы перш за ўсё ў нашай брацкай Расіі і Беларусі. Вось у чым пытанне», — сказаў Прэзідэнт Беларусі.

«Вы правільна сказалі: мы вызначыліся да 2025 года выйсці на гэты ўзровень. Але ключавое слова — у дадзены момант, каб мы ішлі да гэтага, а не спыніліся. Так, мы будзем яшчэ размаўляць, і ў мяне будзе да вас просьба толькі адна: каб ішлі да гэтага. Калі будзем ісці, дык і пытанні не будзе. Мы разумеем, што за год гэтага не вырашыць», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Паводле БелТА.

Парламенцкі дзённік

Аж да крымінальнай адказнасці

За прапаганду нацызму прапануецца караць пазбаўленнем волі да пяці гадоў

Мужчына да 40 гадоў, неўладкаваны, не жанаты, былы або дзеючы член футбольных фан-клубаў, ці так званыя «маргінальныя людзі» — такі сацыяльны партрэт прыхільніка ідэяў нацызму апісаў па просьбе дэпутата міністра унутраных спраў Беларусі Ігар ШУНЕВІЧ.

Законапраект «Аб змяненні законаў Рэспублікі Беларусь па пытанні ўзмацнення барацьбы з прапагандай нацызму і экстрэмізму» ўчора ў першым чытанні разгледзелі дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу.

Як прыклад нагоды для ўвядзення паправак у заканадаўства Ігар Шуневіч прывёў выпадак у цяжкім «Мінск — Маладзечна», калі адзін з пасажыраў дэманстраваў фашысцкія татуіроўкі. Тады іншыя грамадзяне звярнуліся да СМІ, і падзею абмяркоўвала грамадства. Пры гэтым, па словах міністра, прыхільнікі нацысцкай сімволікі не спыняюцца толькі на «зігаванні» і бравіраванні адпаведнымі выявамі на сваім целе.

— Гэты выпадак адлюстравваў у цэлым пэўную тэндэнцыю, якая ўзнікла ў краіне і звязана са значным ростам неанацысцкіх і экстрэмісцкіх працяў. За апошнія тры гады колькасць зарэгістраваных фактаў грамадскай дэманстрацыі нацысцкай сімволікі вырасла ў 15 разоў, — расказаў дэпутатам міністра унутраных спраў. — МУС фіксуе цэлы шэраг злачынаў, звязаных з праявамі неанацызму. У 2017 годзе да крымінальнай адказнасці прыцягваліся 121 кіраўнік і актыўны ўдзельнік такіх аб'яднанняў. З неанацызмам суадносна расце і экстрэмісцкая актыўнасць. За апошнія тры гады колькасць зарэгістраваных фактаў распаўсюджвання экстрэмісцкай прадукцыі вырасла ў 31 раз. Удумайцеся! У гэтым жа перыядзе ў 28 разоў вырасла колькасць зарэгістраваных злачынаў, звязаных з распальваннем расавай, нацыянальнай і рэлігійнай варожасці.

Прычыну павелічэння ўзроўню злачынаў такога роду міністр бачыць у падзеях у еўрапейскіх краінах, дзе растуць неанацысцкія настроі і скажаюцца падзеі Другой сусветнай вайны.

Законапраект прадугледжвае змяненні ў крымінальным, адміністрацыйным заканадаўстве і заканадаўстве па процідзеянні экстрэмізму. Па-першае, будзе скарачаны артыкул 130 Крымінальнага кодэксу — усталяваць крымінальна адказнасць за грамадскую рэабілітацыю нацызму. Гэта дазволіць прымяніць пакаранне да пяці гадоў пазбаўлення волі. Па-другое, уведзіцца адміністрацыйная адказнасць за прапаганду грамадскай дэманстрацыі, выраб і распаўсюджванне не толькі нацысцкай сімволікі і атрыбутыкі, а таксама сімволікі экстрэмісцкіх і тэрарыстычных арганізацый. Таксама прадугледжваецца адміністрацыйнае пакаранне за захоўванне і набыццё з мэтай збыту нацысцкай, экстрэмісцкай і тэрарыстычнай атрыбутыкі.

Поўны пералік прадукцыі з апісаннем нацысцкай, экстрэмісцкай і тэрарыстычнай сімволікі будзе размяшчаны ў інтэрнэце.

Не змяняе законапраект падыходы да выкарыстання атрыбуатаў і сімволікі ў музейнай, тэатральнай і кінематаграфічнай дзейнасці.

Усяго на парадку дня чарговага пасяджэння пятай сесіі ніжняй палаты парламента было дзесяць пытанняў — законапраекты ў паштовай, энергетычнай, дарожнай сферах.

Адзін з дакументаў прадугледжвае стварэнне ўмоў для выхаду на сусветны рынак беларускіх аўдытараў. Змяненні закона «Аб аўдытарскай дзейнасці» дапамогуць стварыць агульны рынак і роўныя ўмовы для ажыццяўлення аўдытарскіх паслуг у ЕАЭС і паспрыяюць павышэнню якасці гэтай дзейнасці, лічаць распрацоўшчыкі. Праект прадугледжвае ўвядзенне ў Беларусь міжнародных стандартаў аўдытарскай дзейнасці і Кодэкса этыкі. Акрамя таго, плануецца стварыць Дзяржаўны рэестр аўдытарскіх арганізацый, аўдытараў і адзінага органа самакіравання — Аўдытарскай палаты. Яна будзе функцыянаваць як грамадская арганізацыя і будзе прадугледжваць членскія ўзносы.

Марыя ДАДАЛКА.

«Найлепшыя тавары Рэспублікі Беларусь»: галасаванне пачалося

Адаць свой голас можна з 6 па 12 снежня, паведамлі ў канцэрне «Белдзяржхарчпрам». Сёлета ў конкурсе прымаюць удзел 276 тавараў 175 арганізацый.

На першым этапе абласнымі конкурснымі камісіямі ўжо вызначаны тавары-фіналісты і сярод іх тавары, якія прэтэндуюць на прысуджэнне статусу «Навінка года», а таксама канкур-

санты, якія прэтэндуюць на прысуджэнне спецыяльнай ўзнагароды «Найлепшы ў рэгіёне». Матэрыялы фіналістаў прадстаўлены ў сакратарыят рэспубліканскай конкурснай камісіі.

Вызначэнне фіналістаў ажыццяўлялася па ўстаноўленых крытэрыях, якія ўключаюць усе аспекты дзейнасці арганізацыі, што аказваюць уплыў на якасць прадукцыі (вытворча-тэхналагічныя, сацыяльныя,

таварна-фінансавыя, нарматыўна-метралагічныя, інфармацыйна-рэкламныя, а таксама ў галіне энергазберажэння і бяспекі).

Другі этап конкурсу прадугледжвае падвядзенне канчатковых вынікаў рэспубліканскай конкурснай камісіі: прысуджэнне таварам звання лаўрэата конкурсу і статусу «Навінка года», вызначэнне канкурсантаў для ўзнагароджвання дыпломам «Стабільная якасць», спецыяльнымі ўзнагародамі «Найлепшы ў галіне» і «Найлепшы ў рэгіёне».

Для павышэння аб'ектыўнасці ацэнкі канкурсантаў у ацэнцы якасці іх тавараў бяруць удзел і спажыўцы. Для іх арганізавана галасаванне на сайце www.quality.gskp.by і прадугледжана магчымасць пакінуць свае водгукі ў дачыненні да канкурсантаў і якасці іх прадукцыі і паслуг.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ФАКТЫ

РОБАТАТЭХНІКА — ДЛЯ БУДУЧЫХ ВЫХАВАЛЬНІКАЎ

Асновы візуальнага праграмавання і адукацыйнай робататэхнікі цяпер будуць вывучаць не толькі на фізіка-матэматычным факультэце БДПУ. Адапаведны курс сталі праходзіць і студэнты факультэтаў пачатковай і дашкольнай адукацыі.

Заняткі праводзяцца на базе камп'ютарнай лабараторыі кафедры інфармацыйных тэхналогій у адукацыі фізіка-матэматычнага факультэта і Рэспубліканскага рэсурснага цэнтра адукацыйнай робататэхнікі БДПУ.

Студэнты атрымаюць не толькі тэарэтычныя веды. Яны навучацца ствараць анімацыйныя ролікі дыдактычнага прызначэння з дапамогай візуальнай мовы праграмавання Scratch, канструюваць адукацыйных робатаў на аснове праграмаванага канструктара Lego WeDo і інш.

Як растлумачыла **загадчык кафедры інфармацыйных тэхналогій у адукацыі Ганна КЛІМОВІЧ**, вывучэнне асноў візуальнага праграмавання і адукацыйнай робататэхнікі дапаможа будучым настаўнікам эфектыўна вырашаць прафесійныя задачы, звязаныя з развіццём у дзяцей дашкольнага і школьнага ўзросту

ПАДЗЕІ

лагічнага і алгарытмічнага мыслення, творчых, інжынерных і матэматычных здольнасцяў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

УКРАЎ З КРАМЫ... ПЛАЦЕЖНЫ ТЭРМІНАЛ

У Савецкае РУУС сталіцы звярнуліся супрацоўнікі адной са сталічных крам з заявай аб знікненні плацежнага тэрмінала.

Міліцыянеры ўстанавілі асобу зламысніка: ім аказаўся непрацуючы 41-гадовы жыхар горада. Як высветлілася, грамадзянін распіваў спіртныя напоі ў кампаніі знаёмых на вуліцы і ўбачыў, што ў краме стаць плацежны тэрмінал, які не замацаваны. Скарыстаўшыся магчымасцю, мужчына ўзяў тачку ў знаёмых і, пагрузіўшы туды тэрмінал, адвёз яго ў парк. Там пры дапамозе падручных інструментаў зламыснік ускрыў яго, але грошай унутры не аказалася. Тэрмінал мужчына пакінуў у парку, паведамлі ў Савецкім РУУС г. Мінска.

Заведзена крымінальная справа за крадзеж, зламыснік можа быць пазбаўлены волі на тэрмін да трох гадоў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЗДАЎ КВАТЭРУ ДВОЙЧЫ І ПАПРАСІЎ КВАТАРАНТАЎ

даглядаць яго катой

У Першамайскі РУУС сталіцы паступіла паведамленне ад грамадзяніна, які сцвярджаў, што ўнёс перадаплату за арэнду жылля ўласніку кватэры, аднак засяліцца так і не змог. Частку грошай

НАВІНЫ

гаспадар нерухомасці вярнуў, а частку на працягу двух тыдняў так і не змог адаць патэнцыйнаму кватаранту.

Супрацоўнікі аддзела крымінальнага вышуку ўстанавілі асобу падазраванага. Гэта быў непрацуючы 40-гадовы жыхар сталіцы, які раней прыцягваўся да крымінальнай адказнасці за крадзежы і незаконны абарот наркатыкаў.

Як растлумачыў зламыснік, на адным з інтэрнэт-парталаў ён размясціў аб'яву аб здачы кватэры ў арэнду за 250 долараў ЗША. Яму патэлефанавалі два чалавекі і дамовіліся аб праглядзе жыллага памяшкання. Першага патэнцыйнага жыхара ўмовы пражывання задаволілі, і ён адаў заклад уласніку ў памеры 200 долараў. У гэты ж дзень кватэру паглядзеў яшчэ адзін малады чалавек, які пакінуў заклад у памеры 200 рублёў. Адной з умоў уласніка было даглядаць двух катой, якія жылі ў кватэры. Абодва кватаранты пагадзіліся, але зыхаць у арандаванае жыллё так і не змаглі. Першаму патэлефанавала жонка ўласніка і расказала, што здаваць кватэру яе муж не збіраецца, бо на пастаяннай аснове жыве ў ёй сам, параіла вяртаць грошы. Аднак падазраваны змог адаць толькі 100 долараў, астатнія на той час патраціў. Тады і паступіла заява ў міліцыю. Другі кватэраздымшчык прыехаў з рэчамі засяляцца ў арандаваную кватэру, але ўласнік яго нават не пусціў на парог і выклікаў міліцыю, сказаўшы, што невядомыя людзі пачалі грукацца да суседзяў, расказалі ў Першамайскім РУУС г. Мінска. Па факце махлярства заведзена крымінальная справа.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ДЫЯЛОГ З УЛАДАЙ

Як паказвае вопыт, суботнія тэлефонныя лініі дапамагаюць аператыўна вырашыць праблемныя сітуацыі, якія ўзнікаюць у людзей. Упершыню такі дыялог адбыўся некалькі гадоў таму. За гэты час значна павысілася эфектыўнасць работы са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб.

Чарговыя прамя тэлефонныя лініі адбудуцца 8 снежня ў Мінгарвыканкаме і аблвыканкамах з 9.00 да 12.00, у гэтую суботу іх правядуць:

- старшыня БРЭСЦКАГА аблвыканкама Анатоля Васілевіч ЛІС. Тэл. 8 016 221 31 21;
- першы намеснік старшыні ВІЦЕБСКАГА аблвыканкама Алег Сяргеевіч МАЦКЕВІЧ. Тэл. 8 021 222 22 22;
- намеснік старшыні ГОМЕЛЬСКАГА аблвыканкама Андрэй Васілевіч КАНЮШКА. Тэл. 8 023 233 12 37;
- намеснік старшыні ГРОДЗЕНСКАГА аблвыканкама Алена Аляксандраўна БУБЕНЧЫК. Тэл. 8 015 273 56 44;
- намеснік старшыні МАГІЛЁўСКАГА аблвыканкама Руслан Віктаравіч ПАРХАМОВІЧ. Тэл. 8 022 250 18 69;
- намеснік старшыні МІНСКАГА аблвыканкама Мікалай Міхайлавіч РАГАШЧУК. Тэл. 8 017 500 41 60;
- намеснік старшыні МІНСКАГА гарвыканкама Віктар Сяргеевіч ЛАПЦЕЎ. Тэл. 8 017 222 44 44.

Надвор'е

Туман і галалёдзіца

Мокры снег з дажджом і каля нуля

У сярэдзін бягучага тыдня з ростам атмасфернага ціску надвор'е палепшылася, быў невялікі мароз. Але ў гэтыя выхадныя ўмовы надвор'я на тэрыторыі краіны будуць у асноўным вызначаць атмасферныя франты. Чакаецца няўстойлівае надвор'е, пойдзе мокры снег, будзе туман і галалёдзіца, паведамлі спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідромэтаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

У суботу надвор'е ў краіне будуць вызначаць атмасферныя франты. На большай частцы тэрыторыі чакаюцца ападкі ў выглядзе снегу, мокрага снегу, пераважна па захадзе з дажджом. Месцамі магчымы туман, галалёд, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 2 да мінус 9 градусаў, па захадзе краіны — ад мінус 1 да 1 цяпла. Днём будзе ад мінус 4 па ўсходзе да плюс 6 градусаў па захадзе краіны.

У нядзелю ўначы захаваецца ўплыў фронтальных раздзелаў, а ўдзень умовы надвор'я будзе вызначаць вільготная паветраная маса атлантычнага паходжання. Уначы на большай частцы тэрыторыі, днём месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя ападкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу. У асобных раёнах чакаецца туман, слабы галалёд, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 4 да плюс 2 градусаў, удзень — ад 2 марозу да 4 цяпла.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у панядзелак на большай частцы тэрыторыі краіны чакаюцца ападкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу. Месцамі магчымы слабы туман і галалёд, на асобных участках дарог галалёдзіца. Тэмпература паветра на працягу сутак складзе ад мінус 3 да плюс 3 градусаў, толькі ўдзень па паўднёвым захадзе краіны будзе 4—5 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

Запашальнік

Вясёлкавы юбілей

Вершы, музыка, фірменны гумар найпрост з Аўцюкоў, сустрэча з героямі дзіцячых часопісаў і знакамітымі землякамі, наведванне тры ў адным кніжнай, маляванай і фотавыстаўкі — усё гэта аб'яваюць гасцям арганізатары літаратурнага вечара «Дзялюся крыламі». Гэтая імпрэза, зладжаная да 40-гадовага юбілею пісьменніка Уладзіміра Ліпскага на пасадзе галоўнага рэдактара часопіса «Вясёлка», пройдзе ў сталічным Тэатры юнага глядача 10 студзеня 2019 года.

У праграме творчага вечара — вершы аўтара ў выкананні народнай артысткі Беларусі Марыі Захарэвіч, лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Беларусі, рэжысёра і артыста Валерыя Анісенкі, пісьменнікаў Анатоля Эзэва і Васіля Дранько-Майсюка, папулярнага спевача Івана Буслая, пераможцаў рэспубліканскага конкурсу юных чытальнікаў «Жывая класіка» і іншых цікавых персон. Акрамя таго, павіншаваць любімага пісьменніка прыедуць госці з розных куткоў краіны: чытачы дзіцячых часопісаў «Вясёлка» і «Буся», сябры — народныя гумарысты з Аўцюкоў, акцёры батлеечнага тэатра бібліятэкі імя Васіля Віткі, якія «ажывяць» урыўкі з розных кніг Уладзіміра Ліпскага. Акрамя таго, госці імпрэзы змогуць ацаніць выстаўку фатографа і відэаграфа Дзмітрыя Сапся, выстаўку малюнкаў да новага рамана Уладзіміра Ліпскага «Цар», што рыхтуецца да выдання, набыць кнігі і часопісы «Вясёлка», «Буся» і «Домік» — і адразу атрымаць аўтограф пісьменніка.

Білеты на літаратурны вечар «Дзялюся крыламі» ўжо можна заказаць у касах тэатра.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У Вашынгтоне развіталіся з Джорджам Бушам-старэйшым

Цырымонія прайшла ў кафедральным саборы. На памінальнай службе прысутнічалі амерыканскі лідар Дональд Трамп з першай лэдзі Мелані, а таксама чацвёрта былых прэзідэнтаў ЗША з жонкамі (Барак і Мішэль Абама, Біл і Хілары Клінтан, Джымі і Рэзалін Картэр, а таксама Джордж Буш-малодшы з жонкай Лорай), вядомыя палітычныя дзеячы і прадстаўнікі замежных дзяржаў.

41-ы прэзідэнт ЗША будзе пахаваны на тэрыторыі прэзідэнцкай бібліятэкі пры Тэхаскім сельскагаспадарчым і машынабудаўнічым універсітэце ў горадзе Каледж-Стэйшэн (штат Тэхас).

Пуцін: Расія адкажа адэкватна

Расія супраць разбурэння Дагавора аб ракетках сярэдняй і меншай далёкасці (ДРСМД), але вымушана будзе адказаць, калі ЗША з яго выйдуць. Аб гэтым заявіў прэзідэнт Расійскай Федэрацыі Уладзімір Пуцін, паведамляе ТАСС.

Расійскі лідар адзначыў, што амерыканскі бок не прадставіў ніякіх доказаў нібыта парушэння Расіяй ДРСМД. «Спачатку ўсё ж такі амерыканскі бок заявіў аб тым, што ён мае намер выйсці з Дагавора аб ракетках сярэдняй і

меншай далёкасці, а потым пачалі шукаць абгрунтаванні, чаму яны павінны гэта зрабіць, — адзначыў Уладзімір Пуцін. — Самае галоўнае абгрунтаванне — тое, што мы нешта парушаем. Пры гэтым, як звычайна, ніякіх доказаў парушэння з нашага боку не прадстаўляецца».

Прэзідэнт Расіі нагадаў, што ў 2002 годзе ЗША ў аднабаковым парадку выйшлі з Дагавора па проціракетнай абароне, які быў адным з краевугольных камянёў міжнароднай бяспекі ў цэлым. Цяпер, адзначыў Уладзімір Пуцін, адбываецца тое ж самае.

У Токіа расказалі, пры якіх умовах Японія будзе гатовая да мірнага дагавора з РФ

Японскі ўрад імкнецца заключыць мірны дагавор з Расіяй такім чынам, каб у гэтым дакуменце была выразна адлюстравана пазіцыя Токіа. Пра гэта ў чацвер заявіў кіраўнік МЗС Японіі Тара Кона на пасяджэнні камітэта па знешняй палітыцы і абароне верхняй палаты парламента краіны.

«Я хачу, каб гэта быў мірны дагавор, які выразна адлюстроўваў бы думкі японскага боку. Японска-расійскія перагаворы [па мірным дагаворы] — гэта перагаворы дзвюх краін з рознымі пазіцыямі. Перагаворы вядуцца такім чынам, каб дасягнуць пагаднення, прымальнага для абодвух бакоў, і заключыць дагавор, пераадолеўшы розныя цяжкасці», — прыводзіць яго словы тэлеканал ННК.

Такім чынам міністр пракаментаваных дамоўленасць аб тым, што ён і яго расійскі калега Сяргей Лаўроў возьмуць на сябе адказнасць за вядзенне перагаворнага працэсу па мірным дагаворы.

Новыя паслугі

КУЛОН ХУТКАГА РЭАГАВАННЯ

Персанальная медыцынская сігналізацыя дапаможа пажылым

У наступным годзе Мінгарвыканкам плануе ўкараніць дадатковую меру сацыяльнай падтрымкі ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны — паслугу выкліку экстраннай дапамогі спецыяльнай мабільнай універсальнай прыладай. Гэта так званы дыстанцыйны патра-наж дома.

У сувязі з гэтым камітэт па працы, занятасці і сацыяльнай абароне і камітэт па ахове здароўя Мінгарвыканкама, а таксама Мінскае гарадское ўпраўленне МНС сумесна з ветэранамі вайны і працы пратэсціравалі дадзены сэрвіс ад цэнтра дапамогі «Лінія жыцця 24», каб правесці якасць паслугі. Удзел у пілотным праекце прынялі пажылыя маламабільныя, адзінокія або адзінока пражываючыя людзі.

Персанальная медыцынская сігналізацыя «Лінія жыцця 24» — гэта сістэма маніторынгу і экстраннага выкліку дапамогі для пажылых людзей. Яна ўяўляе сабой спецыяльны кулон, адзін націск на які дазваляе чалавеку не толькі падаць сігнал SOS, але і пагаварыць з аператарам. Убудаваны модуль GPS (геалакацыя) можа вызначыць, дзе пенсіянер знаходзіцца, а адмысловы датчык падзення паведаміць, што з чалавекам нешта здарылася, калі ён сам не ў сілах нічога сказаць, напрыклад страціў прытомнасць.

Як паказвае практыка, большасць нязначных выпадкаў з пажылымі людзьмі здараецца, калі яны знаходзяцца адны, без сведак. Старому складана, а часта і проста немагчыма пры гэтым дацягнуцца да тэлефона, а непрытомны чалавек сам сабе дапамагчы не можа. Між тым медыкі добра ведаюць, што ў выпадку інсульту ці інфаркту вельмі важна аказаць медыцынскую дапамогу як мага хутчэй — гэта так званая правіла залатой гадзіны. Тады імавернасць ускладненняў і смерці зніжаецца ў пяць разоў — так сцвярджае суветная статыстыка.

На «Лініі жыцця 24» кругласутачна дзяжуріць аператар з медыцынскай адукацыяй і практычным вопытам працы ў медыцынскіх установах. Ён вызначае прычыну выкліку, а калі чалавек знаходзіцца без прытомнасці, то

па яго месцазнаходжанні (якое, нагадаем, аўтаматычна вызначае функцыя геалакацыі) накіроўвае неабходную дапамогу, перш за ўсё «хуткую». Пры неабходнасці таксама далучае МНС, міліцыю і іншыя службы, паведамляючы ўсю патрэбную інфармацыю аб абаненце (яна ўжо захоўваецца ў базе даных, бо з уладальнікам «трывожнай кнопкі» або яго найбліжэйшымі сваякамі папярэдне заключаецца дагавор аб абслугоўванні).

Аператар таксама кантралюе, каб выклік прынялі ў хуткай дапамозе ці іншай экстраннай службе і накіравалі сваіх спецыялістаў, дыстанцыйна трымае сувязь з пацыентам да іх прыезду, падтрымлівае яго псіхалагічна, затым даведваецца, у якую бальніцу чалавек адвезлі ці якая іншая дапамога была аказана, і перадае інфармацыю аб гэтым яго сваякам.

— Дадзены сэрвіс арыентаваны на пажылых, людзей з хранічнымі захворваннямі, у якіх існуе рызыка рэзкага пагаршэння самаадчування аж да страты прытомнасці, інвалідаў, адзіночкі, якім важна адчуванне дапамогі і падтрымкі ў экстраннай сітуацыі, — адзначае адзін з заснавальнікаў цэнтра дапамогі «Лінія жыцця 24» Уладзімір КАЗАКОЎ. — Акрамя таго, сэрвіс проста неабходны людзям, якія пакутуюць на дэменцыю, бо дазваляе аператыўна і з высокай

дакладнасцю вызначаць месцазнаходжанне чалавека, які мог згубіцца з-за прарвалу ў памяці.

Падобныя службы догляду пажылых людзей і асоб з хранічнымі захворваннямі ўжо каля 30 гадоў паспяхова працуюць у многіх краінах свету. І іх папулярнасць расце з кожным годам. На Захадзе лічаць кожную капейку і разумеюць, што інсульт ці інфаркт, які пачынаюць лячыць са спазненнем, выліваецца ў значныя сумы грошай — і для саміх людзей, і для дзяржавы, і гэта ўжо не кажучы пра іншыя, немагчымыя страты.

Уладзімір Казакоў упэўнены, што праекты, падобныя да «Лініі жыцця 24», абавязаны імкнуцца да супрацоўніцтва з дзяржавай. «На развітых рынках такія сэрвісы існуюць галоўным чынам дзякуючы страхавой медыцыне, якая падтрымліваецца дзяржавай. Таму мы звярнуліся па падтрымку і працуем сумесна з камітэтам па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама, — падзяліўся ён. — Паслуга выкліку экстраннай дапамогі праз мабільную універсальную прыладу павысіць узровень бяспекі самастойнага пражывання ветэранаў і ў перспектыве зможа стаць адной з формаў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, якія замяняюць стацыянар».

Святлана БУСЬКО.

Добрая справа

ТЫ НЕ АДЗІН...

У Мінскім раёне ветэранаў апякуюць талакой

Тут пражывае больш за 30 тысяч пенсіянераў, у тым ліку 12 інвалідаў і 63 удзельнікі Вялікай Айчыннай вайны, 8 жыхароў блакаднага Ленінграда, 149 былых вязняў фашысцкіх лагераў, 126 з іх — непаўналетнія вязні. Яны мудрыя, але часам бездапаможныя. Ёсць і адзінокія. У некаторых няма нікога, хто б мог аб іх паклапаціцца. У многіх не стае ні сіл, ні здароўя, каб выйсці з дома і дайсці да магазіна. У Мінскім раёне робяць усё неабходнае, каб падтрымаць гэтых людзей, дапамагчы ў вырашэнні жыццёвых і бытавых пытанняў.

— Наша арганізацыя працуе ў адной звязцы з райвыканкамам, раённым Саветам дэпутатаў, упраўленнем па надзвычайных сітуацыях, тэрытарыяльным цэнтрам сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, прафсаюзамі, дэпутатамі ўсіх узроўняў. Асабліва цесна ўзаемадзейнічаем з сельвыканкамамі, — раскажаў старшыня Мінскай раённай арганізацыі ветэранаў Анатоль МАІСЕЕЎ. — У нас 22 ветэраны выбраны дэпутатамі сельскіх Саветаў і раённага Савета, многія — старасты вёсак. Разам з камісіяй сельвыканкамаў прадстаўнікі арганізацыі ўдзельнічаюць у абследаванні жыллёва-бытавых і матэрыяльных умоў ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны і асоб, якія да іх прыраўнаваныя.

У пасяджэннях Савета прэзідыума ветэранскай арганізацыі, што праходзяць з выездам на месца, прымаюць удзел дэпутаты раённага і абласнога Саветаў, Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі, усе зацікаўленыя службы і структуры. Такое мерапрыемства прайшло ў Шаршунскім сельсавеце. На ім абмеркавалі жыццёва важныя для пажылых людзей сельскай мясцовасці пытанні: пажарнай бяспекі, забяспечанасці палівам.

У сельсавеце налічваецца 430 пенсіянераў, у тым ліку адзін удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, адзін вязень канцэнтрацыйнага лагера, 10 адзіночкі і 196 адзінока пражываючых грамадзян. Сёлета бясплатна завезлі дровы былому вязню Марыі Іванаўне Богдан, а работнікі камунальнага ўнітарнага прадпрыемства пры сельвыканкаме іх пасеклі і склалі. Астатнія могуць набыць дровы па льготнай цане, каголькі на тэрыторыі сельсавета ёсць лясніцтва. Пры мясцовым сельвыканкаме існуе таксама камісія па ветэранскаму стану дамоў. Усім грамадзянам, якія адносяцца да ветэранскай арганізацыі, устаноўлены пажарныя апавяшчальнікі, людзям нагадваюць аб правілах пажарнай бяспекі.

— Сёлета 57 адзіночкі і 28 інвалідам Вялікай Айчыннай вайны і па агульным захворванні ўстанавілі бясплатна пажарныя апавяшчальнікі, пяці інвалідам і сямі ўдзельнікам вайны адрамантавалі печы, — працягвае Анатоль Міхайлавіч. — Нам дапамагаюць сельская Саветы дэпутатаў, дзе вельмі ўважліва ставяцца да пажылых людзей. Падтрымліваюць ветэранаў вайны і працы кіраўнікі шмат якіх прадпрыемстваў, дзе некалі яны працавалі. Генеральны дырэктар агракамбіната «Ждановічы» Рыгор Чуйко забяспечвае ветэранаў гароднінай. Прадпрымальнік з Калодзішчаў Іван Сачышын да Дня Перамогі выдзеліў 12 удзельнікам вайны па 200 рублёў і па прадуктовым наборам. Такую дапамогу мужчына аказвае штогод. Дарэчы, ён дэпутат Мінскага абласнога Савета.

Дырэктар адкрытага акцыянернага таварыства «Рапс» Міхаіл Ламака родам з Крупіцы, добра ведае ўсіх ветэранаў. Калі ёсць патрэба — дапамагае нават ім матэрыяльна, а яшчэ рэгулярна возіць іх на экскурсіі.

Штогод медыцынскія ўстановы праводзяць комплексныя агляды інвалідаў і ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны і асоб, прыроўненых да іх. Вялікую ўвагу гэтым пытаннем удзяляюць у Мінскай цэнтральнай раённай бальніцы.

Дарэчы, падчас пасяджэння ў Шаршунах намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы Нацыянальнага сходу Беларусі Валянціна Курсевіч таксама звярнула ўвагу на пытанні медыцынскага забеспячэння ветэранаў і пенсіянераў:

— Кожны год мы імкнёмся рабіць як мага больш для гэтай катэгорыі грамадзян. Што датычыцца сацыяльных ільгот і гарантый, то яны прадугледжаны на заканадаўчым узроўні. Ветэранам, у прыватнасці гарантавана бясплатнае забеспячэнне лекамі, выраб зубных пратэзаў і шмат чаго іншага.

Валянціна Вацлаваўна высокая ацаніла работу Мінскай раённай арганізацыі ветэранаў:

— Я лічу, што гэтая структура займае дастойнае месца ў краіне і сумленна выконвае свае задачы. Ветэраны зрабілі для нас вельмі шмат, і мы павінны з удзячнасцю да іх ставіцца.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Кантроль абароны праваў асуджаных актывізуецца

Магчымасць паведамляць пра жаданне наведваць установы крымінальна-выканаўчай сістэмы, а не чакаць дазволу на гэта, плануецца стварыць у Беларусі для членаў камісій грамадскага кантролю. Каб актывізаваць і ўдасканаліць дзейнасць такіх камісій, пашырыць іх паўнамоцтвы, у Міністэрстве юстыцыі сумесна з Саветам Еўропы правалі адпаведны семінар.

Назіральныя грамадскія камісіі створаны ў краіне на розных узроўнях больш як дзесяць гадоў таму з мэтай абароны праваў асуджаных. Яны фарміруюцца, дзейнічаюць і прымаюць рашэнні самастойна, акрэсліла **Алена КІРЫЧЭНКА, начальнік упраўлення па пытаннях некамерцыйных арганізацый Міністэрства юстыцыі Беларусі:**

— Мы імкнёмся ўдасканаліваць і пашыраць паўнамоцтвы грамадскіх назіральных камісій. Па ініцыятыве міністэрства га-

відазмянілі адну з нормаў пастановы Саўміна, якая рэгулюе дзейнасць грамадскіх камісій. Іх прадстаўнікам далі магчымасць гаварыць з асуджанымі без прысутнасці членаў адміністрацый гэтых устаноў. Было б няблага, каб назіральныя камісіі маглі наведваць арганізацыі крымінальна-выканаўчай сістэмы па паведамляльным прынцыпе, а не па дазвольным, як цяпер, бо бываюць жа і экстранныя выпадкі. Магчыма, камісіі змогуць фарміравацца і з ініцыятыве міністэрства гад-

грамадскіх аб'яднанняў, як цяпер.

Старшыня Рэспубліканскай грамадскай назіральнай камісіі Таццяна КРАЎЧАНКА запэўніла, што паўнамоцтваў ім зольшага хапае:

— Цяпер прыкладна за тыдзень да планаванага наведвання мы звяртаемся ў Дэпартамент выканання пакаранняў МУС і праз пару дзён атрымліваем адказ. У цэлым ніякіх перашкод па візітах у нас няма. Літаральна ўсё, што мы хацелі б паглядзець, бачым. Мы распрацавалі анкету, якія раздаём асуджаным, і яны запаўняюць іх пры нас у адсутнасць кіраўнікоў крымінальных устаноў.

Летась члены назіральных камісій розных узроўняў наведвалі 22 крымінальныя ўстановы, заўважыў **Алег СЛІЖЭЎСКІ, міністр юстыцыі Беларусі:**

— Падчас азнаямленчых гутарак уздымаюцца пытанні функцыянавання устаноў, умоў адбывання пакарання асуджанымі, медыка-санітарнага стану, арганізацыі вольнага часу і навучання, культурнага і працоўнага выхавання. Члены камісій наведваюць усе памяшканні, дзе размешчаны асуджаныя. Цяпер распрацоўваецца рэгламент работы грамадскіх назіральных камісій.

Дзякуючы прапановам камісій асуджаныя змаглі, напрыклад, дыстанцыйна атрымліваць адукацыю ў розных установах. А практыка работы такога грамадскага кантролю паказала неабходнасць вывучэння і магчымай рэалізацыі сучаснага замежнага вопыту ў гэтай сферы ў Беларусі.

Ірына СІДАРОК.

Каложская царква Пятра і Паўла

У што выліваецца наша абыякавасць да ўласнай гісторыі і не толькі да яе

УЯЎЛЯЮ, як здзівіў заглавак усіх, хто хоць неяк, хоць на ўзроўні школьнай праграмы валодае ведамі пра помнікі нашай архітэктуры. Я ўжо не кажу пра саміх гарадзенцаў, для якіх Каложа — больш чым сімвал іх старажытнага горада. Вы яшчэ спадзеяецеся, што я нейкую іншую царкву маю на ўвазе, не нашу Барысаглебскую? Не, шануюныя, менавіта тую самую, нашу. А «перайменавалі» яе людзі, для якіх — што Барыс і Глеб, што Пётр і Павел — усё адно. Як, падазраю, і ўсё астатняе, што датычыцца гісторыі нашай краіны...

І ўсё б яно нічога, і не варта яно было б таго, каб пра гэта пісаць, бо і памыліцца можа самы дасведчаны чалавек, і невукаў нават у самым адукаваным грамадстве хапае, калі б не адно «але». Згаданыя «ўнікальныя» звесткі пра Каложу я знайшла ў даведніку з прэтанзійнай назвай «Гід па Беларусі», выдадзеным нашай вельмі нават самавітай канторай і ляжыць на століку ў кожным купэ цягніка «Масква — Мінск» (мяркуючы па накладзе — больш за дзве тысячы асобнікаў, ездзіць ён і ў іншых цягніках міжнародных ліній). Прыемная з выгляду кніжка, з выдатнай паліграфіяй і якасна аддрукаванымі фота. Так і цягнецца рука, каб пагартачы і пачытаць, тым больш у даволі доўгім падарожжы. Удалы маркетынгавы ход — вось так ненавязліва расказаць патэнцыйным турыстам пра Беларусь, спачатку запрасіўшы іх на буйныя спартыўныя спаборніцтвы, якія адбудуцца ў нас у хуткім часе, на наступных старонках расказаць пра гарады, прыродныя і аздараўленчыя аб'екты, якія можна і трэба ў нашай краіне наведаць...

АЛЕ калі ад разглядавання старонак пераходзіш да іх чытання, стракатая кніжка ўжо не здаецца такой удалай. Каб жа толькі пра Каложу ў ёй памыліліся! Ні адзін абласны цэнтр «пакрыўджаным» не застаўся.

Напрыклад, пра Мінск чытаем кароткую гістарычную даведку (стыль арыгінала пры перакладзе з рускай дакладна захаваны): «Узнікнуўшы як крэпасць Полацкага княства, горад апынуўся ў цэнтры новай дзяржавы — Вялікага Княства Літоўскага. У 1793 годзе Мінск увайшоў у склад Расійскай Імперыі і ў 1796 годзе стаў цэнтрам Мінскай губерні. У 1918 годзе горад — сталіца Беларускай Народнай Рэспублікі». Далей — два сказы пра вайну, і адразу — пра сталіцу Рэспублікі Беларусь... Мінчанам таксама цікава будзе даведацца пра касцёл Святога Рохы, які «схаваны ад турыстаў унутры спальнага раёна» (насамрэч храм знаходзіцца ў самым цэнтры, за некалькі крокаў ад плошчы Перамогі), і пра тое, што ў сталіцы каля дваццаці музеяў, але варта ісці глядзець чамусьці толькі на слупкі паясы.

«Архітэктура Брэста падобная да еўрапейскіх гарадоў. Вы можаце цэлы дзень прагульвацца па горадзе, і толькі прыветлівы народ і руская мова выдадуць вам, што вы ўсё яшчэ ў Беларусі». «Свята-Мікалаеўскі гарнізонны сабор у Брэсце, можна сказаць, паўстаў з попелу, яго збіралі па самых дробных крупіцах, аднаўляючы першапачатковы выгляд»...

«Многія інтэр'еры палаца ў Гомелі адноўленыя, і цяпер сустрачы важных асоб дзяржавы праводзяцца там жа, дзе шмат гадоў назад князі Румянцавы і Паскевічы прымалі сваіх гасцей». (Вы калі-небудзь чулі пра важныя дзяржаўныя сустрэчы ў сценах гомельскага палаца?)

Пішучы пра Віцебск і яго наваколле, аўтары «Гіда» Полацк згадалі ў раздзеле «Самае смачнае: Полацк і Відзы», успомніўшы ў старажытным горадзе ўсё, што магчыма, толькі не Спаса-Ефрасіннеўскі манастыр. А жыхары Гродна даведаюцца пра свой горад яшчэ адзін цікавы факт: аказваецца, у Старым замку Ягайла гуляў вяселле з Соф'яй Гальшанскай! (Канешне, павяняўся ў Навагрудку і паехаў святкаваць у Гародню. Паўтары сотні кіламетраў — хіба ж гэта адлегласць для пятнаццатага стагоддзя?)

Але найбольш з фактурай «пашанцавала» слаўнаму гораду Магілёву. «У перыяд Вялікай Айчыннай вайны горад мог стаць цэнтрам БССР, аб чым цяпер нагадвае толькі Дом Саветаў». Улічваючы, што «ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны» горад быў пад акупацыяй з ліпеня 41-га па чэрвень 44-га, нават баюся спытацца ў аўтараў, што яны мелі на ўвазе і хто, на іх думку, Дом Саветаў будаваў...

НАВАТ калі палічыць усё вышэйнапісанае за нязначныя прыдзіркі: маўляў, разлічана ўсё не на саміх беларусаў, а на іншаземцаў (перш за ўсё, на расіян), якіх «Гід» проста інтрыгуе і запрашае... Людцы, дык гэтыя ж самыя расіяне — носьбіты рускай мовы, нам за здэкі з гэтай самай мовы маюць усе падставы гэту цуда-кніжку на галаву надзець. «Могілев мае насыщенную историю: ставка Верховного главнокомандующего и резиденция последнего российского императора отражают сложные и печальные события начала XX века»... «Некоторые из фонарей созданы по мотивам произведений Н. Гоголя...» Я ўжо не кажу пра «перлы» нахшталт «речка Припять» ці «сосновая роща». На якой гэта мове? Для каго напісана? Дзе павага — калі не да гісторыі сваёй зямлі, не да мовы, якая мае статус дзяржаўнай, дык хаця б да саміх сябе?!

А ўсё выглядае прыблізна так. Фірма атрымала выгадны заказ і рашыла выканаць яго сваімі сіламі. (З меркаванняў эканоміі, самаўпэўненасці, яшчэ нейкіх — тут не вельмі важна). Спецыялісты фірмы, дапускаю, выдатныя прафесіяналы ў справе маркетынгу. (Хоць, калі казаць пра маркетынг менавіта турыстычны, слова прафесіяналы тут ставіцца пад сумненне). Яны селі і, карыстаючыся неправеранымі крыніцамі і ўласнай фантазіяй (менавіта гэта ідзе ў ход, калі не хапае ведаў), напісалі кніжачку. Якую, перш чым друкаваць, дастаткова было даць пачытаць аднаму гісторыку і аднаму філолагу, вядома, не за бясплатна. Фірма зрабіць гэта патрэбным не палічыла. Вынік — «Гід» як ледзь не афіцыйнае выданне пра краіну Беларусь катаецца ў міжнародных цягніках і не здзіўлюся, калі даведаюся, што і ў самалётах. Фірма атрымала грошы, усе ў шакаладзе...

А і праўда, зрабілі ды зрабілі. Каму ад гэтага горш? Барыс з Глебам і Пётр з Паўлам прэтанзій не прад'являць.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

ЯДОМАЕ — ВЯДОМАЕ

Люблю бываць у кампаніі рыба-ловаў ды паляўнічых: там столькі ўсяго пачуеш!.. А калі пашчасціць, то, можа, і сам перажывеш.

Дык вось. Неяк раз мы з сябрамі — я за рулём — паехалі на штучнае вадасховішча, хацелі парыбачыць. А Пятро, самы малодшы з нас, дык яшчэ і стрэльбу прыхапіў.

— Ці не ў плотак страляць сабраўся? — засмяяліся мы.

— А там паглядзім, — адбрахаўся паляўнічы-пачатковец.

І вось мы прыехалі на месца, разбыліся па беразе, закінулі вуды... Пётра са стрэльбай пацягнуўся ўсцяж ракі? Ну і няхай.

Клёў у той дзень быў на славу, рыба лавілася хутка, і праз нейкі час мы ўжо сталі падумаць, каб раскладваць вогнішча ды варыць юшку... Як тут на гарызонце ўзнік Пятро — прычым... з трафеймі.

— Дзвюх андатраў падстрэліў, — пахваліўся ён.

— Брашы ды меру знай, — абарвалі яго мы, бо дакладна ведалі: андатраў тут зроду не было!

— А гэта што? — настойваў на сваім паляўнічы.

Усе разам мы сталі глядзець. — Ды нутры ж! — выдаў здагадку я. — Але ж іх, як трусой ці норак, у клетках трымаюць. Яны ў няволі жывуць.

— Ты дзе іх падстрэліў? — населі на паляўнічага.

— Ды вунь у той канаве, — паказаў на вёску Пятро.

Мы дружна павярнулі галовы і ўбачылі... жанчыну, якая, пільна глядзячы пад ногі (нібы шукаючы што), нетаропка ішла да нас.

Дабра ад яе візіту чакаць не даводзілася: мы мігам сабралі манаткі, селі ў машыну і рванулі з месца. Як потым аказалася, нездарма: жанчына і сапраўды шукала нутры, якія ўцяклі з дрэнна зачыненай клеткі.

Аднак на гэтым нашы прыгоды не скончыліся, бо з сабой мы, вядома ж, бралі гарэлку. Дык што — яе везці назад?

Адшукалі добрае месца, селі выпіваць... Без юшкі, на жаль і... пакуль, бо пасля нейкай з чарак высветлілі, што ў аднаго з сяброў заўтра — прафесійнае свята! Прышлося нам рабіць падарункі — у выглядзе рыбы, што злавлілі надоечы, ды дзвюх падстрэленых нутры.

— Шапку пашую, — спланавалі Валодзя (ён жа віноўнік «урачыстасці»). — А што — скуркі выраблю...

— ...Тушкі — я сабакам забяру, — перапыніў яго Пётра. — Глядзі ж, не выкінь...

А мы, шчыра кажучы, і не думалі іх выкідаць: ведалі, што мяса нутры не проста ядомае, а нават дыетычнае. Дык чаму б...

Як і варта было чакаць, працяг «банкета» адбываўся на Валодзевай дачы. На славу атрымалася там юшка! Умомант разабралася з чыгунка і мясное рагу...

— А дзе мае тушкі? — перад ад'ездам дадому спытаў Пётра.

— Няма, — адказалі мы.

— Ну, як гэта?... Некуды ж дзе-ліся?

— З'еліся, — развёў рукамі Валодзя.

Пятро, рукою прыкрыўшы рот, кінуўся за рог дачы...

Што ні кажы, цікава пабываць у кампаніі паляўнічых-рыбаловаў. А яшчэ лепш — у цесным гурце сапраўдных сяброў.

Валерый Гаўрыш,

г. Чавусы.

РАЗ, ДВА... УЗЯЛІ!

Гэтую гісторыю я чуў з дзяцінства: калі-нікалі ў вёску да нас прыязджаў дзядзька, бацькаў родны брат. Яны ўдваіх падоўгу сядзелі за сталом, размаўлялі, нешта ўспаміналі. І амаль кожны раз госць расказаў, што ўжо бываў у нашай вёсцы — некалі раней, калі мы ў ёй яшчэ не жылі, а ён працаваў шафёрам — то з Гомеля, то з Буда-Кашалёва адвозіў у Чачэрск розныя тавары.

Дык вось. Ні самой шашы, ні асфальту ў вёсцы тады не было. Ды што там — не было нават прыстойнай гравійкі: яма на яме...

У адну з іх дзядзькаў грузавік і патрапіў, прычым — нібы ў нерат: ні ўзад, ні ўперад.

А ў кузаве між тым груз. І не абыякі, а скрыні з віном... Як іх давезці да крамы, як выбрацца з гразі, дзядзька зусім не ведаў.

І тут на ягонае шчасце (ён так падумаў) да лужыны падышлі мясцовыя жыхары, прапанавалі дапамагчы — падштурхнуць машыну...

«Якія добрыя людзі ў гэтай вёсцы жывуць!», — узрадаваўся дзядзька. Ён тут жа заняў сваё месца за рулём, завёў грузавік. Мужыкі тым часам абляпілі кузаў: уперліся хто рукамі, хто плячыма (адзін, праўда, неўпрыкмет заскочыў наверх...) і самі сабе гучна загадалі:

— Раз, два, узялі!

Грузавік хіба трошкі зрушыўся з месца.

— Хлопцы, трэба яшчэ! — скамандаваў галоўны з выратавальнікаў. — Слухай маю каманду: «Раз, два...»

Машына зноў кранулася... І нават прасунулася — на нейкі метр... (Скрыня з віном таксама... У бок бліжэйшых кустоў).

...Колькі было скрадзена, я, шчыра кажучы, ужо не помню. Помню, што ўрэшце грузавік з палёгкай выехаў на сушэйшае, што задаволены дзядзька шчыра падзякаваў мужыкам ды паехаў далей.

...Цікава, што мой бацька пра вось гэту «аперацыю» з віном пачуў адразу ж, як толькі пераехаў у вёску. Разам з іншымі мужыкамі ён шчыра смяяўся з недарэкі-шафёра. І толькі потым даведаўся, што за рулём машыны быў яго родны брат.

Яўген Шастакоў,

г. Гомель.

НЕ БЯРЫ ЧУЖОГА: АДДАСІ СВАЁ

...Мая ўнучка расказвала, як аднойчы, сыходзячы з крамы, забылася на стале пакет. Як быццам, нічога ў ім такога каштоўнага, але ж яна вярнулася, каб забраць. І пры гэтым ледзьве не спазнілася, бо нейкая дзядзьчына, убачыўшы «нічыянае», ужо, што называецца, прыбрала яго да рук.

— Адай! Гэта маё, — спыніла яе ўнучка.

— Не, маё! — стала тузацца зладзюжка.

На галасы як з-пад зямлі выраслі ахоўнікі.

— Спытайце, што ў гэтым пакеце, і вы адразу ўбачыце: яна не

ведае, — прапанавала дзядзькам унучка. — А я — ведаю, бо гэта мой пакет...

Адчуўшы, што справа гэта дабром не скончыцца, зладзейка кінула чужое і задала такога драла, што толькі яе і бачылі...

Гэты эпізод з жыцця ўнучкі нагадаў мне іншы — свой, хоць і досыць даўні.

У той дзень я чарговым разам прыехала ў райцэнтр, і мне там, можна сказаць, пашчасціла — я дастала хлёркі. Моладзь гэты парашок, можа, і не ведае, бо цяпер для ўборкі прыбіральняў чаго толькі няма... А ў нас калісьці толькі хлёрка і была — адзіны сродак, прычым, з вельмі непрыемным рэзкім пахам.

Каб не разносіць яго па вуліцы, не «сеяць» вакол сябе, я акуратна загарнула хлёрку ці не ў сем папер. У выніку атрымаўся ладны і досыць сімпатычны пакунак, з якім можна было ехаць дадому. Праўда, перад гэтым хацела яшчэ зайсці ў сталаўку...

Скрутак палажыла на ўваходзе, каля сцяны. Там, падмала, ён нікому не будзе ні смярдзець, ні замінаць, ні вочы мазоліць... І памылілася, бо, сабраўшыся сыходзіць, убачыла, што пакунка майго няма: як скрозь зямлю праваліўся!

Ці шкадавала я яго? Ну, вядома ж, бо ў гаспадарцы, як той казаў, і трасца прыдасца: па блаце яе даставала ды так старанна пакавала яшчэ...

А з іншага боку не магла, помню, стрымацца ад рогату. Зладзей жа чакаў, што ў скрутку нешта каштоўнае, добрае, што ён зараз пажывіцца. І такі ж пажывіўся!

Карацей, у зладзюк ды зладзюжак праца вельмі цяжкая і небяспечная. Мала таго, што рызыкуюць яны — маёмасцю, добрым імем, свабодай — дык часцяком яшчэ і не ведаюць, а дзеля чаго?

Яўгенія Кулевіч,

Смаргонскі раён.

НЕ БУДЗЕ ТОЕ, ДЫК БУДЗЕ ДРУГОЕ

Кажуць, што адно добрае слова можа саграваць аж тры зімовыя месяцы. Не ведаю, як наконт усёй зімы, а вось наконт цэлага аўтобуса — гэта і сапраўды.

...Гады два таму я штодзень ездзіла на работу ў райцэнтр: далёка, за трыццаць кіламетраў. Але самым невыносным была не адлегласць, а, па-першае, аўтобус, які не абаграваўся нават зімой, па-другое — кіроўца, які ніколі нікуды не спяшаўся, хоць пасажыры і падганялі...

Той дзень пачынаўся, як звычайна: золкі ранак, халодны салон, маруда-кіроўца... Мае землякі, з гэтым даўно змірыўшыся, дарогу «скарачалі», як маглі: той-сёй бавіў час у размове, нехта драмаў.

Але вось на адным з прыпынкаў у салон падняўся мужчына гадоў шасцідзесяці, паздароўкаўся і гучна выдаў:

— Весялей, весялей, грамадзяне! Што вы, як апошняе палена ў печ укінулі! Сёння ж пятніца...

І што вы думаеце: людзі адразу ажылі-прачнуліся, заўсміхаліся, загаманілі. Сагрэла думка, што наперадзе і сапраўды — выхадныя, сагрэла... слова. Дакладней — выраз пра апошняе палена. Развітацца з ім, значыць, застацца без цяпла... Пасярод зімы... Твар гаротніка ўявіць няцяжка...

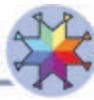
Успамінаючы яго, усякі раз захапляюся: якое ж прыгожае, шчодрае і насамрэч цёплае — жывое роднае слова!..

І якога ж багацця пазбаўляе сябе той, хто яго цураецца.

Ірына Матусевіч,

Дзяржынскі раён.

Рубрыку вядзе
Валенціна ДОЎНАР.

<p>• Организация аукционов • Оценка всех видов имущества</p>	
Извещение о проведении повторного аукциона	
Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ООО «БЕЛИНВЕСТ-инжиниринг», г. Минск, ул. Мельникайте, 2-4
Предмет аукциона	
Имущество, находящееся по адресу: г. Минск, ул. Селицкого, 37	
Подстанция трансформаторная блочная комплектная в бетонной оболочке серии «ПЭС-Б» типа БКТПБ-1000/10/0,4-У1 (тип трансформатора ТМГ 21-100/10-У1, счетчик электрической энергии «ГРАН-ЭЛЕКТРО СС-301»), инв. номер 4070101, 2011 г. в.	
Начальная цена с НДС 20 %	31 279,09 белорусского рубля
Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях (BYN) перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»	
Срок подписания договора купли-продажи	10 рабочих дней после проведения аукциона
Условия оплаты предмета аукциона	

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звезда» от 27.04.2018

Дата и время проведения аукциона	26.12.2018 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»
Дата и время окончания приема документов	20.12.2018 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»
Контактные телефоны	+375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by

ООО «СпецРеализация» объявляет о проведении вторых повторных торгов в форме аукциона по продаже имущества ООО «Кофеин» (УНП 690646615, Минская обл., Минский р-н, Острошицко-Городокский с/с, д. Острошицкий Городок, ул. Ленинская, д. 46), находящегося в процедуре экономической несостоятельности (банкротства)

Дата и время проведения торгов: 22 декабря 2018 года. Начало – 10.00, окончание – 12.00. Заявки принимаются с 7 декабря 2018 года по 21 декабря 2018 года.

Место проведения торгов: Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 41.

Организатор торгов: ООО «СпецРеализация» (УНП 691842036, 223060, Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 41), тел. 8 (029) 684-711-76.

Продавец: ООО «Кофеин» (УНП 690646615) в лице управляющего Частного унитарного предприятия «Правовая компания «БелПрофКонсалт».

№ лота	Предмет торгов	Начальная цена, руб.	Шаг торгов	Задаток
1	Капитальное строение (здание нежилое), инв. № 6111/С-10530, площадь 1670,20 кв. м	89 600 руб. (без учета НДС)	5 %	5 %
	Земельный участок для размещения объектов неустановленного назначения, инв. № 620450100001002789, площадь 0,3289 га	16 800 руб. (без учета НДС)		
Местонахождение		Минская обл., Березинский р-н, г. Березино, ул. Зеленая, 22		

Для участия в торгах необходимо:

1. В срок до **21 декабря 2018 года** (за день до окончания приема заявлений) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY56MT-BK30120001093300086460, в ЗАО «МТБанк», код МТВКВУ22, УНП 691842036, получатель – ООО «СпецРеализация». Размер задатка составляет 5 % стоимости лота в размере 5320,00 белорусских рублей.

2. Подать организатору торгов в срок с даты опубликования по 21.12.2018 (за день до торгов) заявление на участие в торгах с приложением документов, перечисленных в ст. 127 Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-З «Об экономической несостоятельности (банкротстве»);

3. В день проведения торгов перед их началом участники обязаны зарегистрироваться у организатора торгов и получить аукционные (конкурсные) номера в месте проведения аукциона.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов.

Организатор открытых торгов после опубликования извещения о проведении торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за пять дней до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену за предмет аукциона.

Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителю торгов задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета торгов.

Торги по конкретному предмету торгов признаются несостоявшимися в случае, если:

- заявление подано только одним участником либо не было подано ни одного заявления;
- на торги явился один из участников, либо ни один из участников не явился.

В случае если торги, проводимые в форме аукциона, признаны несостоявшимися, предмет аукциона продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Победитель торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов в течение 5 дней со дня их проведения. Победитель торгов в день проведения торгов подписывает протокол по результатам торгов. Между продавцом и победителем торгов в течение 15 дней со дня проведения торгов заключается договор купли-продажи.

Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи, но не позднее 30 дней со дня проведения торгов, если иной срок не установлен собранием (комитетом) кредиторов.

Извещение об отмене решения наблюдательного совета ОАО «МинскСортСемОвощ» от 29.11.2018 (протокол № 10/223) по вопросу о созыве внеочередного общего собрания акционеров Общества в очной форме 11 декабря 2018 года

Настоящим уведомляем, что 6 декабря 2018 года наблюдательным советом ОАО «МинскСортСемОвощ» (протокол заседания наблюдательного совета от 06.12.2018 № 11/224) принято решение об отмене решения, принятого наблюдательным советом ОАО «МинскСортСемОвощ» по вопросу: «О созыве внеочередного общего собрания акционеров ОАО «МинскСортСемОвощ» и утверждение повестки дня собрания».

Сообщаем, что в связи с принятием вышеуказанного решения внеочередное общее собрание акционеров ОАО «МинскСортСемОвощ», назначенное на 11 декабря 2018 года по адресу: г. Минск, ул. Кузьмы Мина, 21, корп. 1, 4-й этаж, актовый зал (текст извещения акционеров ОАО «МинскСортСемОвощ» опубликован в газете «Звезда» 30.11.2018), **не состоится**. Процедура созыва и подготовки к проведению указанного собрания прекращена.

Наблюдательный совет ОАО «МинскСортСемОвощ».

УНП 600052664

РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки» извещает о проведении 18 декабря 2018 г. в 10.00 повторного открытого аукциона со снижением начальной цены на 15 % после первых несостоявшихся торгов по продаже объекта недвижимости – здания магазина «Спутник» со складом, расположенного по адресу: Гомельская обл., Лельчицкий р-н, г. п. Лельчицы, ул. Советская, 80Б, принадлежащего Лельчицкому районному потребительскому обществу на праве собственности

№ лота	Наименование объекта	Краткая характеристика объекта	Начальная цена, руб. (в т.ч. НДС по ставке 20 %)	Задаток, руб. (в т.ч. НДС по ставке 20 %)
1	Здание магазина «Спутник», инв. № 334/С-1106	Назначение: здание специализированное розничной торговли. Одноэтажное строение из газосиликатных блоков, облицованных кирпичом, 1999 года постройки. Общая площадь 68,0 кв. м. Составные части и принадлежности: склад	21 930,00	2 100,00

Земельный участок для обслуживания здания на праве постоянного пользования площадью 0,0176 га с кадастровым номером 322855100002000020. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь

Шаг аукциона – 5 %. Место проведения аукциона: г. Гомель, ул. Артема, 23. Заявления на участие в аукционе с приложением необходимых документов принимаются по адресу: г. Гомель, ул. Артема, 23, 2-й этаж, каб. 2-6 по рабочим дням с 9.00 до 12.00 и с 13.00 до 16.00 по 17 декабря 2018 г. включительно. Подача документов по почте не допускается. Заявления, поступившие позже установленного срока, не рассматриваются.

В аукционе имеют право участвовать юридические и физические лица, а также индивидуальные предприниматели, своевременно подавшие заявление на участие в аукционе с приложением необходимых документов, внешние задаток по заявляемому лоту до подачи заявления и прошедшие заключительную регистрацию с 9.00 до 10.00 18 декабря 2018 г. Допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников.

Аукционные торги проводятся в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и Положением о порядке организации и проведения аукционов, утвержденным Организатором торгов.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену на аукционе; лицом, приравненным к победителю, признается единственный зарегистрированный участник, выразивший согласие купить Объект по начальной цене, увеличенной на 5 %.

При подаче заявления участник должен иметь: 1) копию платежного поручения с отметкой банка, подтверждающего внесение задатка для участия в аукционе; 2) физическое лицо – паспорт; представитель физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность; представитель юридического лица (резидента РБ) – паспорт (руководитель – копию документа о назначении на должность), доверенность на участие в аукционе и подписанные документы, копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации организации и их подлинники для заверения их копий организатором аукциона; консолидированные участники дополнительно предоставляют копию договора о совместном участии в аукционе с предъявлением оригинала этого договора; представитель юридического лица (нерезидента РБ) – легализованные в установленном порядке доверенность на участие в аукционе и подписанные документы (руководитель – копию документа, подтверждающего назначение на должность), копии учредительных документов и выписку из государственного (торгового) реестра юридических лиц страны происхождения (выписка должна быть датирована не позднее шести месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенными переводами на белорусский (русский) язык. В случае отсутствия у физического лица текущего счета необходимо его открыть.

Задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления на р/с BY84ALFA30122305700080270000 в ЗАО «Альфа-Банк», г. Минск, БИК: ALFABY2X. **Получатель платежа – РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки».** УНП 490318588. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по лоту № 1 согласно извещению в газете «Звезда» от 7 декабря 2018 г.

Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим победителем (лицом, приравненным к победителю), будет засчитан в счет окончательной стоимости Объекта. Задаток, уплаченный участниками аукциона, не ставшими победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю), Организатор торгов возвращает безналичным платежом на их счета в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель торгов (лицо, приравненное к победителю) обязан: в течение 3 рабочих дней после подписания протокола о результатах аукциона уплатить Организатору аукциона вознаграждение по результатам аукциона в размере 4 % от окончательной цены продажи Объекта; в течение 15 календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта; в сроки согласно заключенному договору купли-продажи выплатить Продавцу стоимость Объекта, сформированную в установленном порядке. Если между Продавцом и Победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) в течение срока, установленного для заключения договора купли-продажи Объекта, не достигнута договоренность по срокам и порядке оплаты за Объект, такая оплата должна быть произведена в течение 30 рабочих дней с момента заключения договора купли-продажи Объекта

Извещение о предыдущих несостоявшихся торгах по данному лоту было опубликовано в газете «Звезда» от 26.04.2018 г. № 79

Организатор: РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки», г. Гомель, ул. Артема, 23. Тел.: 8 (0232) 32-46-47; 32-18-95 • www.gino.by • e-mail: info@gino.by
Продавец: Лельчицкое райпо, Гомельская обл., г. п. Лельчицы, ул. Советская, 64. Тел.: 8 (02356) 5-01-82, 2-03-58, 2-07-70.

9 января 2019 г. ИЗВЕЩЕНИЕ №1-А/2019 о проведении открытого аукциона на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Гомеле

№ лота	Адрес земельного участка: г. Гомель	Кадастровый номер участка	Площадь, га	Целевое назначение	Наличие ограничений	Срок аренды (лет)	Начальная стоимость, руб.	Сумма задатка, руб.	Расходы на подготовку документации, руб.
1	Район индивидуальной жилой застройки Романовичи (участок № 371 по генплану)	340100000008002208	0,0790	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	Охранные зоны линий связи и радиосвязи, объектов газораспределительной системы. Имеются обременения в виде котлована, следов проведения земельных работ (отвалов грунта)	99	5 435,20	200,00	2 553,84
2	Район индивидуальной жилой застройки Романовичи (участок № 962 по генплану)	340100000008003097	0,0840		Охранная зона сетей и сооружений канализации. Имеются следы проведения земельных работ	99	5 779,20	200,00	2 864,08

1. Организатор аукциона – Коммунальное топографо-геодезическое унитарное предприятие «Гомельгеодезцентр» (далее – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр»).

2. Аукцион проводится комиссией, созданной Государственным предприятием «Гомельгеодезцентр», в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется согласно техническим условиям, выданным эксплуатирующими и согласующими организациями на стадии производства проектно-изыскательских работ. Желающим предварительно ознакомиться с документами и характеристиками расположенных на участке инженерных коммуникаций, строений, сооружений, инженерно-технических условий необходимо обращаться в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» (г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. № 3-6, № 3-14).

3. Аукцион состоится 9 января 2019 г. в 15.00 в Гомельском городском исполнительном комитете по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 16, каб. 115 при наличии не менее двух участников на каждый лот. Если заявление на участие подано только одним гражданином, юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем, право аренды земельного участка предоставляется этому лицу при его согласии с внесением платы за право аренды в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

4. К участию в аукционе допускаются граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, подавшие в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» в указанные в извещении сроки следующие документы: заявление по установленной форме; документ, подтверждающий внесение суммы задатка за каждый лот в размере, указанном в извещении с отметкой банка, на р/с BY74 ВАРВ 3012 2030 8001 3000 0000 в филиале ГОУ ОАО «Белагропромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30, УНП 400230163, БИК ВАРВВУ2X. **Получатель платежа – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр».** Наименование платежа – оплата задатка за участие в аукционе. Кроме того **НЕОБХОДИМО открыть текущий расчетный счет (с указанием транзитного счета) в филиале ГОУ ОАО «Белагропромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30 – для возврата задатка за участие в аукционе (в случае победы на аукционных торгах) – это только для физических лиц.** Индивидуальные предприниматели и юридические лица производят оплату задатка со своего расчетного счета.

Необходимые документы:

1. граждане – копию документа, содержащего их идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;
2. представители или уполномоченные должностные лица юридических лиц Республики Беларусь – доверенность, выданную юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
3. индивидуальные предприниматели – копию свидетельства о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования;
4. представители гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенную доверенность;
5. представители или уполномоченные должностные лица иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;
6. представители иностранного гражданина – легализованную в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или другой кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык.
7. при подаче документов на участие в аукционе гражданами, представителями граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность и его копию.

5. Кроме стоимости предмета аукциона и затрат на подготовку документации победитель обязан возместить организатору торгов затраты на подготовку и проведение аукциона. Оплата стоимости предмета аукциона и возмещение расходов, связанных с проведением аукциона, подготовкой документации осуществляется в установленном порядке в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона.

6. Гомельским городским исполнительным комитетом в установленном законодательством порядке может быть предоставлена рассрочка внесения оплаты стоимости предмета аукциона в соответствии с решением Гомельского городского исполнительного комитета от 04.02.2009 г. № 83 «Об утверждении Инструкции о порядке предоставления рассрочки по внесению платы за право заключения договоров аренды земельных участков или платы за земельные участки, предоставляемые в частную собственность».

7. Заявления для участия в аукционных торгах принимаются Государственным предприятием «Гомельгеодезцентр» с 7 декабря 2018 г. по 4 января 2019 г. включительно. Дни приема: понедельник, среда, пятница с 8.00 до 16.30 (обед 12.00–13.00) по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. 3-6, 3-14

Контактный телефон +375 232 41 97 86. Информация размещена на сайте: www.gomel.gov.by либо geodezcentr.by

Управляющий объявляет о проведении торгов по продаже имущества ОАО «Рыбхоз Соколовский Гусак»

Сведения о предмете аукциона (имущество расположено по адресу: 225104, Брестская область, Жабинковский район, Ленинский с/с, рыбоводные пруды участка Тростяница	Начальная цена, рублей (с НДС)	Сумма задатка, рублей (без НДС)	Минимальная величина первого шага, рублей (без НДС)
ЛОТ № 10: участок «Тростяница» Жабинковского района. В состав участка входят: 2 рыбостных пруда, головной пруд, 1 головной шлюз, 2 подающих шлюза, 2 сбросных шлюза, обводной канал, трансформаторная подстанция, камера облова, электродвигатель	31 152,00	3 115,20	1 557,60

Аукционные торги состоятся 26 декабря 2018 года в 11.00 в административном здании по адресу: 225104, Брестская область, Жабинковский район, д. Соколово, ул. Каштановая, 2. Условия аукциона: использование прудов для ведения товарного сельского хозяйства.

Заявление с пакетом документов подается в срок до 24 декабря 2018 года до 16.00 по данному адресу. Контактные телефоны: Велком – 8 044 5680670, МТС – 8 029 544-48-66. Задаток в размере 10 % стоимости имущества (лота) перечисляется на лицевой счет ВУ 37 ВАРВ 3012 2233 4001 10000 000 г. Минск, ОАО «Белагропромбанк», БИК ВАРВВУ2X. Шаг аукциона 5 %. Срок подписания договора купли-продажи в течение 10 рабочих дней после проведения аукциона.

УНП 290816615

Извещение о проведении 19 декабря 2018 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Минскремстрой»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)			
Наименование, характеристики имущества, входящего в состав предмета торгов	Местонахождение	Начальная цена с учетом НДС, бел. руб.	Размер задатка, бел. руб.
«административное помещение» общей площадью 2008,7 кв. м с инв. № в ЕГРН 500/D-708150242; теплосчетчик SKU-01 с инв. № 462014; электросети 200М К. Либкнехта, 70 с инв. № 01-169; сети водопровода d100мм L23м К. Либкнехта, 70 с инв. № 01-170; т/сети К. Либкнехта, 70 с инв. № 01-178	г. Минск, ул. Карла Либкнехта, д. 70, пом. 27	1 226 715,61	122 000,00

Продавец имущества: ОАО «Минскремстрой», ул. Интернациональная, 5, 220030, г. Минск.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со статьями 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения торгов по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Минскремстрой», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие с организатором торгов соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY34 BPSB 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, УНП 190398583, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

При заключении договора купли-продажи недвижимого имущества ОАО «Минскремстрой» руководствуется своими имущественными интересами, уставом, локальными нормативными правовыми актами Общества, подпадающими по распоряжению государственным имуществом согласно Указу Президента Республики Беларусь от 4 июля 2012 г. № 294 «О порядке распоряжения государственным имуществом» и другими нормативными правовыми актами Республики Беларусь.

Торги проводятся 19 декабря 2018 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 07.12.2018 по 17.12.2018 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»);
(017) 226-41-14, (017) 200-04-11, (029) 688-61-94 (ОАО «Минскремстрой»).

Открытое акционерное общество «СПЕЦМОНТАЖСТРОЙ» доводит до сведения акционеров и иных заинтересованных лиц о том, что внеочередным общим собранием акционером ОАО «СПЕЦМОНТАЖСТРОЙ», состоявшимся 05.12.2018, приняты решения:

- О досрочном прекращении закрытой подписки на акции дополнительного выпуска Общества, объявленной собранием акционеров от 23.10.2018.
  - Утверждены результаты размещения дополнительного выпуска акций Общества и Решение о дополнительном выпуске акций Общества.
  - Внесены и утверждены изменения в Устав Общества в связи с увеличением уставного фонда.
- Уставный фонд Общества составляет 217 706,85 рубля, разделен на 1 451 379 простых (обыкновенных) акций номинальной стоимостью 0,15 рубля каждая.

Управляющий А.Н. Червонец

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении аукциона		
Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703	
Продавец	ОАО «СТРОЙКОМПЛЕКС», 220012, г. Минск, ул. Чернышевского, 10а	
Предмет аукциона		
Объект недвижимого имущества, расположенный по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Минская, 132а		

Наименование (Назначение)	Общая площадь	Инв. номер
Административно-производственный корпус (Здание административно-хозяйственное)	692,8 кв. м	710/С-76207

Составные части и принадлежности: Отапливаемая пристройка, неотапливаемая пристройка, склад № 1, уборная с бетонным выгребом, склад № 2, беседка, бетонная площадка, ограждение

Сведения о земельном участке: пл. 0,1940 га предоставлен продавцу для обслуживания производственной базы на праве постоянного пользования

Начальная цена с НДС 20 % – 188 400,00 бел. руб.

С подробной информацией по предмету аукциона можно ознакомиться на сайте организатора аукциона WWW.CPO.BY

Задаток 1 % от начальной цены лота в белорусских рублях перечисляется на р/с № BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

В течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Аукцион состоится 09.01.2019 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 08.01.2019 до 17.00 по указанному выше адресу

Тел.: +375 17 280-36-37; 8029-317-95-42. Email: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ОТКРЫТЫХ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА ДОЧЕРНЕГО СТРОИТЕЛЬНОГО УНИТАРНОГО ПРЕДПРИЯТИЯ «КОРЕЛИЧСКАЯ МЕЖХОЗЯЙСТВЕННАЯ ПЕРЕДВИЖНАЯ МЕХАНИЗИРОВАННАЯ КОЛОННА-152»

Предмет торгов	Начальная цена без НДС, руб.	Размер задатка, руб.
Лот № 1 – автобус вагон (WAGON) PAZ 32053 07, год выпуска 2007 г., регистрационный знак AA 2912-4, инвентарный номер 299	5 363,45	536,35
Лот № 2 – грузовой фургон GAZ-5312, год выпуска не определен, регистрационный знак CH6654, инвентарный номер 1346	1 000,00	100,00
Лот № 3 – грузовой специальный автобетоносмеситель MAZ 630303-245, год выпуска 2009 г., регистрационный знак AB 5582-4, инвентарный номер 6066	14 798,50	1 479,85
Лот № 4 – экскаватор одноковшовый ЕК-14-30, год выпуска 2010 г., регистрационный знак СВ-4 3408, инвентарный номер 6075	57 109,66	5 710,97
Лот № 5 – грузовой (платформа тентовая) MAZ-4371 43-332, год выпуска 2010 г., регистрационный знак AB 5593-4, инвентарный номер 6067	16 000,00	1 600,00
Лот № 6 – грузовой специальный самосвал MAZ 5551 A2, год выпуска 2008 г., регистрационный знак AB 1362-4, инвентарный номер 6014	16 000,00	1 600,00
Лот № 7 – прицеп специальный самосвал MAZ 857100, год выпуска 2008 г., регистрационный знак A 3252 A-4, инвентарный номер 6017	1 488,99	148,90
Лот № 8 – прицеп специальный самосвал MAZ 857100, год выпуска 2008 г., регистрационный знак A 3253 A-4, инвентарный номер 6016	1 488,99	148,90
Лот № 9 – автобус вагон (wagon) PAZ-32053, год выпуска 2008 г., регистрационный знак AB 2007-4, инвентарный номер 6018	3 633,52	363,35
Лот № 10 – трактор ДТ-75 с бульд.обор., регистрационный знак CA4927-4, инвентарный номер 302	10 299,35	1 029,94
Лот № 11 – грузовой специальный автокран MAZ 5334, год выпуска 1985 г., регистрационный знак AE3286-4, инвентарный номер 1567	1 215,60	121,56
Лот № 12 – легковой специальный хэтчбек SKODA OCTAVIA, год выпуска 1998 г., регистрационный знак 2329 AE-4, инвентарный номер 310	1 031,18	103,12
Лот № 13 – грузопассажирский вагон (wagon) VAZ 390994, год выпуска 2008 г., регистрационный знак AB 5905-4, инвентарный номер 6124	1 435,14	143,51

Условия продажи Без условий

Организатор торгов Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

Срок заключения договора купли-продажи В течение 10 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона

Условия оплаты В соответствии с заключенным договором купли-продажи

Номер р/с для перечисления задатка BY76BPSB30121789380179330000 в ОАО «БПС-Сбербанк» Региональная дирекция №100 по Брестской области, г. Брест, ул. Мицкевича, 10, ВИС Банка BPSBBY2X, УНП 201028245

Аукцион состоится 18 декабря 2018 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения о документах, которые необходимо представить для участия в аукционных торгах, можно узнать у организатора аукционных торгов по телефону: 8 (0162) 20-92-13, 21-88-81, 8 (029) 626-72-52

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10, 329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00

Последний день приема заявлений – 17 декабря 2018 г. до 17.00

*Ранее извещение о продаже имущества ГП «Кореличская МПМК-152» опубликовано в газете «Звезда» от 13.11.2018 г.

З любойю да братоў меншых

Зімовы «санаторый» для кажаноў

У Мінску адкрыўся рэабілітацыйны цэнтр для кажаноў. Яго стварэнне ініцыявалі Мінскае гарадское аддзяленне грамадскага аб'яднання «Ахова птушак Бацькаўшчыны» (АПБ) і НПЦ па біярэсурсах.

Вядома, што некаторыя рукакрылыя застаюцца зімаваць у Беларусі і ўпадаюць у спячку. Рымт сэрца ў іх запавольваецца, а тэмпература паніжаецца. У гарадах кажаны могуць зімаваць на балконах, у пад'ездах і часта, патурбаваныя чалавекам або ад перападу тэмператур, прачынаюцца. Гэта можа прывесці да іх гібелі, бо, каб прагнуцца, кажаны трацяць амаль усю назапашаную энергію. Аднавіць яе няма чым: насыякомых для харчавання ўзімку яны не знойдуць. Каб выратаваць рукакрылых, трэба знайсці для іх спальнае месца і ўвесці ў спячку.

«Аптымальна тэмпература для зімоўкі кажаноў — ад +4 да +8 градусаў. Гэта звычайная тэмпература ў нашым халадзільніку», — кажа хірапэралаг цэнтру Аляксей ШПАК, супрацоўнік НПЦ па біярэсурсах.

У АПБ запэўніваюць: усе перакардыялы ў цэнтр «Кажанополіс» (поліс (грэч.) — горад рукакрылых будучы правяржца, уважаецца, каб высветліць іх стан здароўя, і змлачца ў лядоўню на зімоўку. Калі ў зварка вага паніжаная — яго дэвядзеца падкарміць штучна выведзенымі насыякомымі, інакш ён не дажыве да вясны. Вясной усіх выпускаць у даікую прыроду.

Ратаваць кажаноў важна, бо рукакрылыя размнажаюцца марудна (самкі могуць нарадзіць толькі аднаго-двух кажанятак у год). А гэта значыць, што на аднаўленне папуляцыі многіх відаў патрэбны дзесяцігоддзі. Дарэчы, з 19 відаў кажаноў у Беларусі восем уключаны ў нацыянальную Чырвоную кнігу.

Цэнтры рэабілітацыі рукакрылых існуюць у многіх краінах, але ў Беларусі такі цэнтр з'явіўся ўпершыню. «Кажанополіс» нарадзіўся з ініцыятывы Мінскага гарадскага аддзялення грамадскай арганізацыі АПБ і Навукова-практычнага цэнтру Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі па біярэсурсах. Дзякуючы краўдфандынгавай платформе «МаеСэнс» праект сабраў патрэбную суму для закупкі халадзільніка для цэнтру і іншага абсталявання. Трэці партнёр ініцыятывы — Рэспубліканскі цэнтр экалогіі і краязнаўства — падтрымаў прыродаахоўнікаў і вучоных і дазволіў размясціць халадзільнік у сваім жывым кутку. У «Кажанополісе» працуюць валанцёры.

«Кажанополіс» функцыянуе на базе Рэспубліканскага цэнтру экалогіі і краязнаўства: горад Мінск, вул. Макаёнка, 8. Калі хтосьці пабачыць у зімовы час кажана, ён можа патэлефанаваць па нумары +375292139257 альбо напісаць на старонцы ў «Фэйсбуку»: facebook.com/kazhanapolis

Надзея НІКАЛАЕВА.

Будзь у курсе!

З 9 СНЕЖНЯ НА БЧ — НОВЫ ГРАФІК РУХУ

На дарогах краін Садружнасці і Еўрасаюза новы графік руху цягнікоў на 2018/2019 год пачне дзейнічаць з 0.00 гадзін 9 снежня, паведамлі ў прэс-цэнтры магістралі.

У міжнародных зносінах графікам руху цягнікоў на 2018/2019 год прадугледжаны наступныя змены.

Прызначаны новы міжнародны цягнік № 328/327 Мінск — Казань адпраўленнем ад станцыі Мінск-Пасажырскі ў 21.55 па сарадах, прыбыццём у Казань у 17.53 па пятніцах. У адваротным кірунку са станцыі Казань — у 7.43 па суботах і прыбыццём на станцыю Мінск-Пасажырскі ў 5.13 па панядзелках. У складзе цягніка прадугледжваецца таксама курсіраванне бесперасадачных вагонаў Брэст — Казань і Гомель — Казань.

Цягнік Брэст — Саратаў прызначаны ў зносінах Баранавічы — Саратаў. Ён будзе адпраўляцца з пачатковай станцыі па нядзелях і прыбываць у Саратаў па аўторках, з Саратава — па аўторках, а прыбываць на канцавую станцыю па чацвяргах. У складзе цягніка прадугледжваецца таксама курсіраванне бесперасадачных вагонаў Брэст — Саратаў і Гомель — Саратаў.

Зменены расклад цягніка № 317 Караганда — Баранавічы. З улікам спыткі на перавозкі ў летні перыяд 2019 года прадугледжаны цягнік № 451/452 Мінск — Варна.

У міжрэгіянальных зносінах будзе прызначаны новы цягнік бізнес-класа ў зносінах Мінск — Гродна маторвагонным рухомым саставам. Час адпраўлення цягніка са станцыі Гродна — у 6.39, прыбыццём на станцыю Мінск-Пасажырскі — у 10.42. Час адпраўлення са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 15.30, прыбыццём на станцыю Гродна — у 19.38.

У летні перыяд на найбольш запатрабаваных кірунках захавана штотдзённае курсіраванне цягнікоў № 94/93 Мінск — Адэса, № 100/99 Мінск — Новаалейска, а таксама бесперасадачныя вагоны з Мінска да Херсона і Бярдзянска.

Таксама ў новым графіку працягнуць курсіраванне бесперасадачныя вагоны фарміраваныя Беларусіяй чыгункі з Мінска да Кішынева з перыядычнасцю праз дзень.

Сяргей РАСОЛЬКА.

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении аукциона		
Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703	
Продавец	«Приорбанк» ОАО, г. Минск, ул. В. Хоружей, 31А	
Предмет аукциона (одним лотом)		
Месторасположение – Могилевская обл., г. Могилев, пер. Комиссариатский, 10.		
Наименование (назначение)	Общая площадь	Инвентарный номер
Административное помещение	67 кв. м	700/D-108320
В состав предмета аукциона входит встроенное оборудование:		
Инв. №	Наименование (марка, модель)	Год ввода в эксплуатацию
47433	Система пожарной сигнализации, оповещение о пожаре. г. Могилев, пер. Комиссариатский, 10	2014
47434	Система охранной сигнализации г. Могилев, пер. Комиссариатский, 10	2014

Начальная цена с НДС 20 % – 44 500,00 бел. руб.

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи 15 рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победителем аукциона либо единственным участником аукциона, согласившимся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона 10.01.2019 в 14.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 63, 2этаж, ЦБУ 300 г. Могилев «Приорбанк» ОАО

Дата и время окончания приема документов 08.01.2019 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»

Контактные телефоны +375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. E-mail: auction@cpo.by

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Пажадана не прыспешваць падзеі, інакш не зможаце аб'ектыўна разлічыць сілы. Аздайце дастаткова часу вырашэнню старых праблем у асабістым жыцці. Самі яны не знікнуць. У сераду магчыма цікавая дзелавая сустрэча, якая шмат што зменіць. У пятніцу начальства будзе чапляцца да вас па дробязях, але гэта хутка пройдзе. Самы час спланаваць зімовыя святы. Калі не атрымаецца з'ехаць далёка і надоўга, абавязкова адпраўляйцеся за горад хоць бы на пару дзён.

ЦЯЛЕЦ. Праца ды праца, так можна ўласці духам. Варта хоць бы пару вечароў прысвяціць сям'і або сябрам. Зоркі кажуць, што людзі, якія ўвайшлі ў ваша жыццё на гэтым тыдні, прапануюць свежыя ідэі і адкрываюць новыя перспектывы. Ваш аўтарытэт прыкметна ўмацуецца, што створыць аснову для станоўчых змяненняў у службовым або грамадскім становішчы. Тыдзень абяцае быць на рэдкасць плённым і шчодрым на прыемныя сюрпрызы. Выкарыстоўвайце сваю прывабнасць у інтарэсах справы.

БЛІЗНЯТЫ. Пабольш упэўненасці ва ўласных сілах, і, што вельмі важна, захоўвайце эмацыянальную раўнавагу. Вас чакае бурнае асабістае жыццё і цікавая творчая дзейнасць. Давядзецца працаваць не пакладаючы рук, але гэта прынесе поспех і прыбытак. Аўторак парадуе цікавымі навінамі і канструктыўнымі прапановамі. У чацвер абмяркуйце з сябрамі праблему, якая ўзнікла, — яны дапамогуць вам мудрай парадай або рашучымі дзеяннямі. У пятніцу вам ўсміхнецца Фартуна.

РАК. Адносіны з калегамі па рабоце будуць асабліва моцна залежаць ад вашых паводзінаў, актыўнасці і здольнасці праявіць ініцыятыву. Будзьце абачлівыя ў першай палове тыдня, бо ў гэты час магчымы нечаканыя канфлікты, якіх пажадана было б пазбегнуць. У сераду вас чакаюць прыемныя навіны. У чацвер прагназуецца

як рэзкі ўздым, так і спад дзелавой актыўнасці.

ЛЕЎ. Панядзелак спрыяльны для навуковых даследаванняў, разважанняў і адкрыццяў. Чым менш амбіцый у кар'ерным пытанні вы выявіце на гэтым тыдні, тым больш паспяхова будзе дасягненні пры мінімальным выдатку сіл і нерваў. У чацвер давядзецца папрацаваць, але вынік акупіць затрачаныя сілы. У нядзелю не рэкамендуецца займацца справамі, якія патрабуюць вялікай адказнасці. У гэты дзень лепш проста адпачыць у коле сям'і.

ДЗЕВА. На гэтым тыдні не варта спрабаваць фарсіраваць падзеі. Проста не звяртайце ўвагі на праблемы, і яны вырашаюцца самі сабой. З'явіцца магчыма падарожнічаць і ўзбагаціць сябе новымі ўражаннямі. У панядзелак вы здольны апынуцца зусім блізка да жаданага і нават яго атрымаць, калі не будзеце разменьвацца на дробязі. У сераду пераходзіце на шляху да поспеху можа стаць нечаканая праблема ў асобе партнёраў або канкурэнтаў. У выхадныя лепш не абвастраць жыццё непатрэбнымі спрэчкамі.

ШАЛІ. Адкіньце ўсе амбіцыі і пастарайцеся паводзіць сябе сціпла. Паспрабуйце зразумець пункт гледжання апанентаў. Добра было б зрабіць тая справу, якія важныя для вас у першую чаргу, інакш можаце захапіцца рашэннем чужых праблем. Работа можа запатрабаваць дастаткова шмат часу, але па значнасці яна зойме далёка не першае месца на гэтым тыдні. Не забывайце пра свой дом. Навядзенне парадку і стварэнне камфорту ў ім — таксама немалаважная для вас задача.

СКАРПІЁН. Сваёй энергічнасцю і актыўнасцю зможаце ўмацаваць пазіцыі ў прафесійнай сферы. Ваш жыццёвы патэнцыял будзе на вышыні. У сераду, магчыма, давядзецца пераглядаць некаторыя свае прынцыпы і змяніць успрыманне рэчаіснасці. Але ўсё павернецца да лепшага. Пасля су-

боты вы адчуеце, што большая частка клопатаў звалілася з плячэй.

СТРАЛЕЦ. Свае планы і задумы лепш захоўваць у сакрэце, тады будзе больш шанцаў рэалізаваць іх. Падумайце пра павышэнне прафесійнага ўзроўню, не зашкодзіць наведаць пару лекцый або майстар-класаў. У пачатку тыдня можаце смела ісці на рызык, верагоднасць дасягнення поспеху досыць вялікая.

КАЗЯРОГ. Можаце атрымаць прывабныя дзелавыя прапановы, але ўсё ж варта разгледзець іх з усіх бакоў, а не адразу ж прымаць. У аўторак мусяць адбыцца знаёмствы з карыснымі людзьмі. Калі на мінулым тыдні вы былі дастаткова сканцэнтраваны і ўважлівыя, то цяпер вам забяспечаны поспех, якога вы зусім не чакалі. Намячаецца рашэнне, хоць і некалькі хваравітае, вашай сур'ёзнай праблемы, якая даўно хвалюе. Магчыма, з'явіцца шанец знайсці крыніцу дадатковага даходу.

ВАДАЛІЎ. Уменне імгненна арыентавацца ў складанай сітуацыі стане вызначальным фактарам на гэтым тыдні. Калі фінансавыя справы запатрабуюць хуткіх рашэнняў, паспрабуйце быць на вышыні. У сярэдзіне тыдня праявіце разумную асцярожнасць і не верце таму, хто вам ліслівы. У сераду і ў чацвер вакол вас можа скласціся дысгарманічная атмосфера. Маўчанне ў такім становішчы будзе сапраўды залатым, спрэчкі ж паставаць адносіны на мяжу разрыву.

РЫБЫ. Выдатны тыдзень для нараджэння новых ідэй і пачатку смелых праектаў. Незапланаваная, цікавая сустрэча можа прывесці да заключэння выгаднага дзелавога пагаднення. Добры час для рамана і стварэння сям'і. Калі яна ў вас ужо ёсць, аддайце больш увагі дзецям. Узрасце ваш аўтарытэт, да вас пачнуць прыслухоўвацца калегі па рабоце і начальства. У выхадныя добра было б адправіцца ў рамантычнае падарожжа, якое падорыць незабыўныя ўражання.

СЁННЯ

Месяц

Маладзік у 10.20.
Месяц у сузор'і

Стральца.

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	9.13	16.48	7.35
Віцебск —	9.10	16.31	7.21
Магілёў —	9.03	16.38	7.35
Гомель —	8.53	16.43	7.50
Гродна —	9.27	17.05	7.38
Брэст —	9.19	17.14	7.55

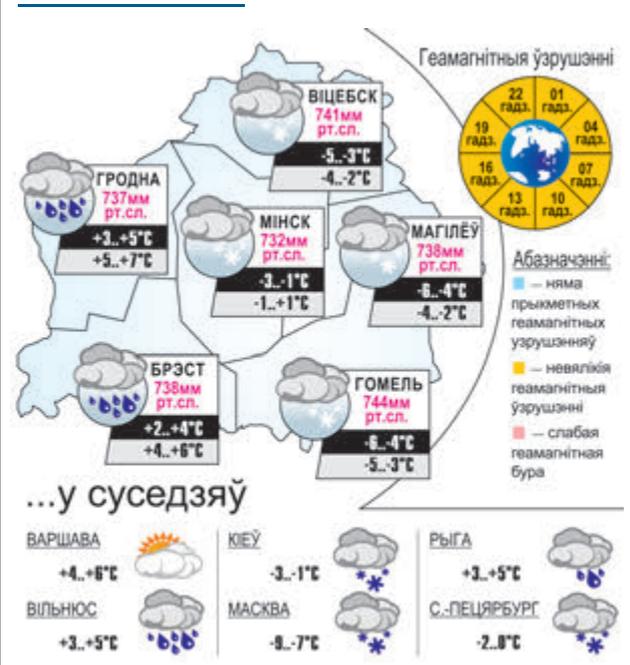
Імяніны

Пр. Кацярыны, Парфірыя, Сямёна.
К. Ліліі, Марыі, Амбражэя, Марціна, Тодара.

Фота Надзеі НІКАЛАЕВАЙ.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Сёння купіў сшытак у 96 лістоў.
Пачаў пісаць ліст Дзеду Марозу.

— Дзяўчына, будзьце маёй жонкай!
— Вось так адразу? Вы ж, напэўна, ужо жанаты?
— Ну і што, будзеце маёй каханай жонкай!

Ніколі не варта задаваць баксёру пытанні, на якія ён не зможа адказаць словамі.

— А ты праўда хатняя гаспадыня?
— Так.
— Файна! А скажы што-небудзь па-хатнегаспадыньску.
— Рот закрыў і еш, што даюць!

Брытанскія навукоўцы высветлілі, што калі на Зямлі знікне ежа, людзі змогуць яшчэ каля трох гадоў харчавацца адно адным.

Веганы вымуць першыя!

calcuttura.ru

Даты

Падзеі

Людзі

7 СНЕЖНЯ

1878 год — нарадзіўся (в. Нава-сяды, цяпер у Ашмянскім раёне) Андрэй Язюля (Аляксандр Сцяпанавіч Астравіч), беларускі паэт. Аўтар зборніка вершаў «3 роднага загоны», паэмы «Аленчына вяселле». Запісаў і апрацоўваў фальклорныя творы, удзельнічаў у выданні зборніка «Беларускія песні з нотамі» (т. 2). Памёр у 1921 годзе.

Украіна

1928 год — нарадзіўся (г. Мінск) Радзім Гаўрылавіч Гарэцкі, беларускі вучоны ў галіне геалогіі, геатэктонікі, член-карэспандэнт, акадэмік НАН Беларусі, замежны член Расійскай АН, доктар геалагічна-мінералагічных навук, прафесар, заслужаны дзеяч навукі Беларусі. Аўтар больш чым 550 навуковых прац па тэктоніцы і геадынаміцы платформ, уключаючы тэрыторыю Усходне-Еўрапейскага кратона і Беларусі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР, Дзяржаўнай прэміі Беларусі, прэміі Расійскай АН імя акадэміка М. С. Шацкага.

1938 год — нарадзіўся (г. Мінск) Васіль Фёдаравіч Сумараў, беларускі жывапісец і педагог, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі. Працуе ў жанры тэматычнай карціны, пейзажа, нацюрморту. Сярод твораў: «Мой дом», «Вяселле», «3 векі ў вер», «Сказ пра Навагрудак» ды іншыя. Лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі.

1963 год — здадзены ў эксплуатацыю першы электрыфікаваны ўчастак Беларускай чыгункі Мінск—Аляхновічы.

Швецыя

1764 год — у Санкт-Пецярбургу заснаваны Дзяржаўны музей Эрмітаж. Калекцыя музея налічвае каля трох мільёнаў твораў мастацтва і помнікаў сусветнай культуры, сярод якіх «Мадонна Бенуа» Леанарда да Вінчы, «Вяртанне блуднага сына» Харменса ван Рэйна Рэмбранта і многія іншыя.

1890 год — нарадзіўся Аляксандр Мікалаевіч Бакулеў, рускі хірург, адзін з заснавальнікаў грудной хірургіі ў СССР, акадэміка АН СССР, акадэмік і прэзідэнт (1953—1960) АМН СССР, Герой Сацыялістычнай Працы. Арганізатар і першы дырэктар Інстытута сардэчна-сасудзістай хірургіі АМН (цяпер — імя Бакулева). Аўтар прац па хірургіі лёгкіх, лясчэнні агнястрэльных раненняў. Лаўрэат Ленінскай і Дзяржаўнай прэміі СССР. Памёр у 1967 годзе.

1910 год — нарадзілася Кацярына Аляксееўна Фурцава — савецкі партыйны і дзяржаўны дзеяч. У 1956—1960 гадах — сакратар ЦК КПСС, 1960—1974 гадах — міністр культуры СССР. Памерла ў 1974 годзе.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНЫ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЬЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЬНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by>;

e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvorot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 4523.

Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

6 снежня 2018 года.

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

УВАГА!

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ Адкрыта асобная падпіска на пятнічны нумар газеты «Звязда» з дадаткам «Мясцовае самакіраванне» (выходзіць штотыднёва).

Для фізічных асоб – 633072
Для юрыдычных асоб – 63307

Аформіць падпіску можна на тэрмін ад аднаго месяца да паўгода.

ТЭМА ТЫДНЯ

БІЗНЕС НА ВЁСЦЫ:

Фота БелТА

НА ЧЫМ МОЖНА ЗАРАБІЦЬ?

За год колькасць вакансій у краіне вырасла на 43 працэнты. І калі ў горадзе з пошукам работы стала прасцей (у той жа сталіцы налічваецца 17 тысяч прапаноў), то ў вёсцы праблема занятасці застаецца актуальнай. У сельскай мясцовасці запатрабаваны ветурачы, заатэхнікі, трактарысты, кіроўцы, даяркі, жывёлаводы і інжынеры, але большасць гэтых прафесій патрабуе спецыяльнай адукацыі, якой у беспрацоўнага можа не быць.

Ці вакансія знаходзіцца ў іншым рэгіёне. Асабліва складана прыходзіцца жыхарам аддаленых вёсак і мястэчак, дзе налічваецца ўсяго пару дамоў.

Таму, калі хочаш займацца справай, прыемнай душы і кашальку, — распачынай уласны бізнес. Што з відаў дзейнасці лепш выбраць і з якімі праблемамі сутыкаюцца прадпрымальнікі-пачаткоўцы?

ПРАЦЯГ ТЭМЫ —
на 3-й стар.

ПАРТНЁР ТЭМЫ ТЫДНЯ:

ул. Десюкевича, 8.
Отдел маркетинга
тел./факс:
(801633) 2 18 70, 2 26 02

ОАО «ЛЯХОВИЧСКИЙ КОНСЕРВНЫЙ ЗАВОД»

- СОКИ
- консервированные овощи
- соусы
- закуска
- салаты
- ПОВИДЛО

УНП 200227306

СЁННЯ Ў НУМАРЫ

Для самастойнасці
рэгіёнаў

У Мінску пройдзе семінар па развіцці асацыяцый мясцовых Саветаў дэпутатаў.

стар. **2**

Дрывакол на субсідыю

Як распачаць сваю справу дзякуючы дзяржаўнай дапамозе.

стар. **3**

Грошы са смецця

Аршанец адкрыў верміферму і займаецца вытворчасцю ўнікальнага ўгнаення.

стар. **4**

Крокі да экалогіі

«МС» працягвае інтэрактыўны праект з чытачамі.

стар. **15**

КРАСНОАРМЕЙСКАЯ, 9

Внимание — активным, инициативным и молодым

Спикер верхней палаты белорусского парламента принял участие в торжественном заседании Молодежной палаты при Минском городском Совете депутатов.

Торжественное заседание Молодежной палаты при Минском городском Совете депутатов с участием председателя Совета Республики Михаила Мясниковича прошло в среду, 5 декабря.

Как сообщает пресс-служба Совета Республики, в мероприятии участвовали депутаты Минского горсовета, депутаты Пермской городской Думы, члены Молодежной палаты при Парламентском собрании Союза Беларуси и России, члены Молодежного парламента при Государственной Думе Федерального Собрания Российской Федерации, члены Молодежной палаты при Новгородской областной Думе, ребята из Молодежных парламента при Могилевском и Гродненском облсоветах депутатов и другие.

В приветственном слове Михаил Мясникович подчеркнул особую роль молодежи в развитии страны, призвал молодых парламентариев быть активными, инициативными, выдвигать свои идеи и предложения.

Курс — на сближение

Члены Совета Республики Алла Бодак и Виктор Чайчиц участвовали в заседаниях Комиссии Парламентского собрания по законодательству и регламенту и в Форуме приграничных регионов.

На минувшей неделе в Москве и Брянске прошли заседания Комиссии Парламентского собрания Союза Беларуси и России по законодательству и регламенту, а также Форум приграничных территорий Республики Беларусь и Российской Федерации по законодательному обеспечению делового сотрудничества.

Как сообщается на интернет-ресурсе верхней палаты белорусского парламента, участие в этих мероприятиях принимали председатель Постоянной комиссии по законодательству и государственному строительству Алла Бодак и заместитель председателя Постоянной комиссии Виктор Чайчиц.

В центре внимания комиссии Парламентского собрания были проблемные вопросы формирования единого правового пространства Союзного государства, перспективы использования в его рамках потенциала модельного законодательства и другие вопросы. Депутаты Парламентского собрания и ученые двух стран обменялись мнениями по проекту Концепции сближения законодательства государств — участников Договора о создании Союзного государства, а также обсудили возможности использования модельного законодательства для унификации и гармонизации законодательства двух стран.

Форум приграничных территорий Беларуси и России по законодательному обеспечению делового сотрудничества объединил депутатов Парламентского собрания, представителей Постоянного комитета Союзного государства, Советов депутатов и исполнительных комитетов областей Беларуси, органов законодательной и исполнительной власти субъектов России, профильных министерств и ведомств двух стран, ученых, а также представителей бизнес-сообщества. Участники выработали рекомендации по обеспечению равных условий для субъектов хозяйствования двух стран, выдвинули ряд предложений по совершенствованию взаимодействия регионов в сфере торгово-экономического сотрудничества.

Прямой диалог

Владимир Пантюхов принял участие в заседании правления клуба директоров при Бизнес-союзе предпринимателей и нанимателей.

На этой неделе председатель Постоянной комиссии Совета Республики Национального собрания по экономике, бюджету и финансам, член республиканского клуба директоров при Бизнес-союзе предпринимателей и нанимателей имени профессора М. С. Кунявского участвовал в заседании правления этого клуба.

В нем также участвовали руководители органов государственного управления, целого ряда отраслевых министерств и ведомств, депутаты, ведущие ученые из Беларуси и стран СНГ, международные эксперты.

На заседании правления клуба прозвучал отчет о работе бизнес-союза за истекший период, обсуждались проекты законов Республики Беларусь «О несостоятельности и банкротстве», «Об изменениях в Трудовой кодекс Республики Беларусь» и другие.

По мнению организаторов, подобный формат мероприятия — это уникальная возможность прямого диалога между властью и руководителями организаций различных отраслей экономики по выработке предложений и рекомендаций, направленных на формирование благоприятной деловой среды и развитие экономики нашей страны.

СОГЛАСОВАННАЯ ПОЗИЦИЯ

Заседание рабочей группы по вопросам выполнения поручений главы государства по доработке проекта новой редакции Налогового кодекса прошло под руководством спикера верхней палаты парламента Михаила Мясниковича.

В заседании, которое состоялось в Совете Республики во вторник, 4 декабря, приняли участие заместитель главы Администрации Президента Валерий Мицкевич, первый заместитель премьер-министра Александр Турчин, представители министерств по налогам и сборам, финансов, Комитета государственного контроля, Верховного Суда, парламентарии, а также руководители бизнес-союзов.

Как сообщает пресс-служба Совета Республики, всего по статьям новой редакции кодекса поступило 34 замечания, из них 20 — входят в компетенцию рабочей группы, которую возглавляет Михаил Мясникович. К моменту проведения заседания из 20 замечаний были сняты 12. Еще восемь рассмотрели во время обсуждения, рабочая группа при этом пришла к согласованной позиции по каждому из этих пунктов.

В частности, поддержана позиция Администрации Президента Республики Беларусь по условиям приостановления операций по счетам субъектов хозяйствования по итогам проверок налоговых органов; целесообразности классификации налоговых льгот; вопросам заключения налоговыми органами мирового соглашения.

Кроме того, стороны нашли взаимоприемлемое решение по условиям размещения на сайте Министерства по налогам и сборам перечня организаций и индивидуальных предпринимателей, имеющих задолженность по налогам, сборам, пеням. Также поддержана позиция Совета Министров по периодичности внесения изменений в Налоговый кодекс (не чаще, чем раз в год), условиям возврата дебиторской задолженности, обязательному страхованию должностных лиц и другим вопросам.

Доработанный проект новой редакции Налогового кодекса Республики Беларусь планируется направить на рассмотрение в Палату представителей Национального собрания до 7 декабря текущего года.

В ЦЕНТРЕ ВНИМАНИЯ

Для повышения самостоятельности регионов

На следующей неделе в Минске будет организован обстоятельный разговор всех заинтересованных сторон по вопросам развития регионального самоуправления в Беларуси.

Модератором мероприятия выступит председатель Постоянной комиссии Совета Республики по региональной политике и местному самоуправлению Александр Попков. Участие в семинаре примут белорусские парламентарии, руководители министерств и ведомств, депутаты местных Советов и представители общественных объединений. С системой местного самоуправления в странах, входящих в Совет Европы, познакомят эксперты Евросоюза, представив опыт Дании, Великобритании, Болгарии, Сербии и других государств. По оценкам организаторов, в обсуждении темы примут участие более 80 человек. Об этом сообщили в Совете Республики, где прошло рабочее совещание, касающееся подготовки к предстоящему семинару по вопросам развития ассоциаций местных Советов депутатов.

Как пояснил Александр Попков, для более эффективного решения вопросов жизнеобеспечения населения на местах, особенно в сель-

«Проведем обстоятельный разговор по проблемам местного самоуправления и сделаем акцент на создании Ассоциаций местных Советов депутатов. Они предполагают решение значимых вопросов: это может быть и проектная, и коммерческая деятельность, и решение проблем жизнеобеспечения конкретной местности. Надо повышать уровень самостоятельности и ответственности за регион: большой и маленький.

ской местности, необходимо развивать и повышать роль органов местного самоуправления.

— Во время недавнего визита в Минск директора Конгресса местных и региональных властей Совета Европы Жан-Поля Боуля мы условились, что 11 декабря проведем обстоятельный разговор по

проблемам местного самоуправления и сделаем акцент на создании Ассоциаций местных Советов депутатов. Они предполагают решение значимых вопросов: это может быть и проектная, и коммерческая деятельность, и решение проблем жизнеобеспечения конкретной местности, — отметил он. — Надо повышать уровень самостоятельности и ответственности за регион: большой и маленький.

Именно с этой целью по итогам предстоящего семинара должна быть выработана так называемая дорожная карта дальнейших действий, которые предполагают последующее обсуждение на заседании профильной комиссии Совета Республики с разработкой конкретных предложений по повышению эффективности деятельности таких ассоциаций в Беларуси. Кстати, в стране их создано две — в Гродненской и Могилевской областях.

В дальнейшем предложения будут рассмотрены на выездном заседании Совета по взаимодействию органов местного самоуправления при Совете Республики, проведение которого запланировано на базе Гродненской области в апреле 2019 года.

Ольга АНУФРИЕВА.
Фото Владимира РУСЕЦКОГО.

ЗВЯЗДА

УЛАСНЫ ДОСВЕД

«ЗА СУБСІДЫЮ КУПІЎ ДРЫВАКОЛ»

Які бізнес можна адкрыць на грошы ад цэнтра занятасці

Каб распачаць сваю справу, патрэбны стартывы капітал. Адзін з варыянтаў атрымаць грошы — звярнуцца ў службу занятасці па субсідыю. Для тых, хто збіраецца весці бізнес у сельскай мясцовасці, матэрыяльная дапамога складае 15 бумажтаў пражыткавага мінімуму (3,2 тысячы рублёў). На што хапае гэтых грошай?

«Шукала работу і ў Брэсце, і ў Мінску»

Софія КАМЯНОЎСКАЯ з вёскі Першамайская (Бярозаўскі раён) усё жыццё займалася дэкаратыўна-прыкладной творчасцю. Скончыла Бабруйскае мастацкае вучылішча, доўгі час была кіраўніком гуртка ў дзіцячым эстэтычным цэнтры. А потым кардынальна змяніла работу — стала прыёмнай маці для дзвюх дзяўчынак. Калі ж праз пяць гадоў жанчына захачала вярнуцца ў творчасць, знайшлі падыходзячую вакансію аказалася цяжка.

— Я шукала работу не толькі ў Бярозе, але і ў Брэсце, і ў Мінску. Але аддаваць увесь заробак за здымнае жыллё не варыянт. Прышла тады ў службу занятасці, сказала, што магу рабіць. Мяне адправілі на курсы па прадпрымальніцтве — вучыцца, як весці сваю справу.

Софія зарэгістравалася рамеснікам: вырашыла вырабляць святочныя аксесуары і сувеніры. Напрыклад, абрусы на стол для маладзёнаў, упрыгожаныя бутэлькі і келіхі. За субсідыю яна закупіла абсталяванне: добрую швейную машынку для вышыўкі, прас-гідраапарвальнік, прыбор для выпальвання з рознымі насадкамі. Набыла таксама палатку, каб рэалізоўваць вырабы на выстаўках.

— Субсідыя — гэта добры штуршок, — лічыць жанчына, якая вольна ўжо тры гады працуе на сябе. — Нават тыя ж нажніцы для тканіны каштуюць дарага — беспрацоўны сабе такога не дазволіць.

Свае сувеніры Софія рэкламуе на кірмах і ў інтэрнэце. Кажы, як толькі размясціла фота вырабаў, адразу пачыналіся заказы.

Жанчына раіць: важна знайсці добрых пастаўшчыкоў матэрыялу. З некаторымі крамамі яна заключыла кантракт на пяць гадоў і атрымлівае 15-працэнтную зніжку на тканіны.

Кліенты Софіі ў асноўным з Бярозы. Рамесніца заўважае, што справа гэта прыбытковая: з аднаго заказу і 300 рублёў можна зарабіць. «З годаду дакладна на памрэш», — жартуе.

«Рабіў стаўку на бюджэтны варыянт — і памыліўся»

— Мяне заўсёды цягнула да прыватнага бізнесу. «Свабоднае плаванне» практыкаваў яшчэ ў пачатку 1990-х. Як і ўсе, працаваў па схеме «купі-прадай». За межамі авантуры, — успамінае **Сцяпан БУЛЬКЕВІЧ**.

Гадоў 10 таму яму дастаўся дом у вёсцы Куроўшчына Бярозаўскага раёна. Мужчына пакрысе стаў яго аднаўляць — марыў адкрыць аграбудаўніцтва. Усё адцягваў: ну, можа ў наступным годзе. Паралельна ён

працаваў механікам у Бярозе. Але прадпрыемства абанкруцілася, і Сцяпан падумаў, што самы час рэалізаваць даўнюю мару.

— Калі б ведаў, колькі гэта каштуе, напэўна, не пачынаў бы. Субсідыя пакрыла толькі маленькую частку расходаў, — прызнаецца. За грошы, выдзеленыя службай занятасці, мужчына купіў у гасцявы дом пральную машыну, тэлевізар, стол для настольнага тэніса.

Прадпрымальнік меркаваў, што сядзіба ў такім месцы абавязкова будзе карыстацца попытам: вакол — сажалкі, вадасховішча Сялец. Назбіраў для антуражу старадаўняга сялянскага начыння, падрыхтаваўся частаваць гасцей хатнім малінавым віном.

— Увесь разлік быў на рыбакоў і паляўнічых, якія ў гэту зону любяць прыязджаць. І тут не так ужо шмат месцаў, каб спыніцца. Я рабіў стаўку на бюджэтны варыянт. Аказалася, памыліўся. Бюджэтнікі аддаюць перавагу начоўцы ў палатках ці ў машынах, — дзеліцца вопытам суразмоўнік.

За дзевяць месяцаў бягучага года субсідыі на адкрыццё сваёй справы атрымалі 1318 чалавек, з іх у сельскай мясцовасці — 248 (18,8 %).

Правёўшы работу над памылкамі, на наступны сезон Сцяпан хоча актыўней заняцца рэкламай: кліентаў было не так шмат, як разлічваў. Шалёнага прыбытку ад аграбудаўніцтва прадпрымальнік не чакае. «Я не збіраюся быць мільянерам. Мне б сярэдні заробак мець, і буду задаволены».

«3 закупкамі лесу цяжка»

Летам мінулага года **Вольга ШЫДЛОЎСКАЯ** разам з мужам запусціла ўласны бізнес — нарыхтоўку і продаж дроў. Для жанчыны, у дыпломе якой запісана «цырульнік», варыянт нечаканы. Але Вольга ўдакладняе: па спецыяльнасці так і не працавала, была сацыяльным работнікам. Яна жыве ў маленькай вёсцы Камарнікі Маладзечанскага раёна, дзе ўсяго пяць дамоў. Крамы, дзіцячы садок — у суседняй вёсцы за паўтара кіламетра. Сюды заезджае толькі аўтакрама.

— Мая вёска знаходзіцца ў лесе, з дзецьмі на работу не выбрацца. Садок працуе з васьмі раніцы: пакуль малага завязеш, ужо нікуды не паспееш. Восі вырашылі з мужам сямейны бізнес распачаць, — апісвае жанчына сітуацыю.

Муж Вольгі адвучыўся на спецыяліста па дрэваапрацоўцы. Працаваў трактарыстам, а ў вольны час падзарабляў у аднаго мужчыны, дзе калоў дрывы. Сям'я і падумала: чаму б не займацца тым жа, але для сябе? І аформіла ІП.

— Разабрацца з дакументацыяй, каб зарэгістравацца і пачаць дзейнасць, сапраўды складана, — расказвае Вольга. — Давялося нават звяртацца па кансультацыю да бухгалтара. Вельмі шмат валакіты, папер.

Атрыманай субсідыі хапіла на прафесійную бензапілу, дрывакол, рас-

ходнікі. Частку інструментаў куплялі на грошы з сямейнай скарбонкі.

Каб прасоўваць свае паслугі, навапечаныя прадпрымальнікі клеілі аб'явы на слупах, размяшчалі рэкламу ў інтэрнэце. Але лепш за ўсё спрацавала «сарафаннае радыё».

— Праз тры месяцы мы сталі на ногі. Нядаўна купілі трактар — летам на яго зарабілі, — расказвае Вольга пра поспехі.

Работа па нарыхтоўцы дроў сезонная, найбольш загрузаны перыяд — лета і восень. «У жніўні—верасні, калі б давалі дрывы, мы б суткамі іх вазілі. Але з закупкамі цяжка, — звяртае Вольга ўвагу на праблему. — Часам дроў не дапрасіцца — аднойчы паўтара месяца чакалі. Чаму так? Напэўна, на нас, як на дробных «іпэшнікаў», не звяртаюць увагі, лягасам больш выгадна працаваць з аптавікамі».

Нечаканымі для вясковых прадпрымальнікаў сталі і высокія закупачныя цэны. Жанчына прыводзіць лічбы: калі фізічным асобам шэсць кубоў дроў з умовай самавывазу адпускаюць за 60 рублёў, то арганізацыі — за 140.

— Уявіце, па якой цане тады я магу іх прадаць. Для мясцовых жыхароў гэта вельмі дарага. У Маладзечне паміж нарыхтоўшчыкамі лесу моцная канкурэнцыя, плюс нелегальных гандляроў хапае. Таму мы больш арыентуемся на Ратамку, Заслаўе — там людзей не бянтэжаць нашы цэны. За год ужо нават пастаянных кліентаў напрацавалі.

Грошы вяртаць не трэба — пры пэўных умовах

За дзевяць месяцаў бягучага года субсідыі на адкрыццё сваёй справы атрымалі 1318 чалавек, з іх у сельскай мясцовасці — 248 (18,8 %). Асноўная дзейнасць, якую абіралі прадпрымальнікі, — аказанне транспартных, цырульніцкіх паслуг, будаўніча-аддзелачных работ, абслугоўванне аўтамабіляў, пашыў і рамонт адзення, вытворчасць сельскагаспадарчай прадукцыі.

На працягу трох месяцаў беспрацоўны мусіць даць справаздачу, на што ён патраціў выдзеленую яму матэрыяльную дапамогу, а таксама год займацца прадпрымальніцкай дзейнасцю. Інакш грошы давядзецца вярнуць. Субсідыя паўторна не выдаецца.

У Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны адзначаюць добрую тэндэнцыю: прадпрымальнікі-пачаткоўцы сталі больш «падкаванымі». Калі летась з тых, хто атрымаў сродкі на адкрыццё сваёй справы, на курсах па прадпрымальніцтве (служба занятасці арганізуе іх бясплатна) навучаліся 53,2 %, то сёлета — 61,3 %.

Што цікава, з увядзеннем паслабленняў для бізнесу, прапісаных у Дэкрэце № 7, колькасць зваротаў па субсідыі крыху скарацілася. У міністэрстве тлумачаць: пашырыўся пералік дзейнасці, якой можна займацца без рэгістрацыі ІП, і многія сталі гэтым карыстацца. А грашовая дапамога ад службы занятасці на такіх умовах не выдаецца.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.

Магчымасці для самазанятасці

і развіцця бізнесу на вёсцы ёсць. Справа за ініцыятывай грамадзян

Цішыня, прырода, а таксама недарагі кошт жылля і арэнды вытворчых плошчаў могуць садзейнічаць таму, каб адрадыць жыццё на вёсцы. Многім людзям умовы пражывання ў сельскай мясцовасці зараз здаюцца больш камфортнымі, чым у шумным мегаполісе. Між тым, каб прыцягнуць насельніцтва ў вёску, у сельскай мясцовасці павінны быць створаны рабочыя месцы з годнай аплатай працы, лічыць старшыня Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў Кацярына ЗЕНКЕВІЧ:

— Цяпер склалася спрыяльнае становішча для таго, каб адкрыць сваю справу на вёсцы, і многія прадпрымальнікі пачалі ўжо выкарыстоўваць гэтыя магчымасці для развіцця малага бізнесу. Дзейнічаюць Дэкрэт Прэзідэнта № 7 «Аб развіцці прадпрымальніцтва», указы «Аб развіцці гандлю, грамадскага харчавання і бытавога абслугоўвання», «Аб рэгуляванні дзейнасці фізічных асоб», «Аб развіцці аграбудаўніцтва», «Аб ажыццяўленні фізічнымі асобамі рамеснай дзейнасці». Нарматыўныя дакументы ўхілілі залішнія адміністрацыйныя бар'еры і зрабілі пытанні арганізацыі бізнесу і самазанятасці прасцейшымі, зразумелымі і даступнымі для грамадзян. Задача дэпутатаў усіх узроўняў — даносіць у даступнай форме гэтую інфармацыю да кожнага чалавека.

— **Як можна ахарактарызаваць сёлетнюю сітуацыю на рынку занятасці Гомельшчыны?**

— Вынікі маніторынгу рынку працы паказваюць, што за 9 месяцаў года яна заставалася стабільнай. Паменшылася колькасць людзей, якія стаяць на ўліку беспрацоўных, павялічылася колькасць заяўленых вакансій. Сёлета за 9 месяцаў аказана садзейнічанне ў працаўладкаванні на наяўныя вакансіі і створаны працоўныя месцы для 21,6 тысячы грамадзян, у тым ліку для амаль 13 тысяч беспрацоўных. У сельскай мясцовасці працаўладкавана 2,8 тысячы беспрацоўных. Для арганізацыі рамеснай дзейнасці са сродкаў фонду сацыяльнай абароны насельніцтва Рэспублікі Беларусь вылучаны субсідыі 36 грамадзянам з ліку беспрацоўных, 8 — на арганізацыю сялянска-фермерскай гаспадаркі. Усяго ж у Гомельскай вобласці каля чатырох тысяч чалавек ажыццяўляюць рамесную дзейнасць, больш за тры тысячы чалавек ажыццяўляюць дзейнасць без дзяржаўнай рэгістрацыі ў якасці індывідуальнага прадпрымальніка. У тым раёні, дзе не хапае працоўных рэсурсаў, пераселена 16 сем'яў беспрацоўных грамадзян. Са сродкаў бюджэту беспрацоўным і членам іх сем'яў выдзелены грашовыя сродкі ў суме 13,4 тысячы рублёў. Для забеспячэння аграпрамысловага комплексу кваліфікаванымі кадрамі ажыццяўлялася прафесійнае навучанне 200 беспрацоўных, якія пражываюць у сельскай мясцовасці.

— **Як у вобласці выкарыстоўваецца магчымасць арганізацыі прадпрымальніцтва і вядзення бізнесу на базе дзяржаўнай маёмасці, якая не выкарыстоўвалася?**

— Для вядзення бізнесу, а таксама для рэканструкцыі пад жыллё і вядзенне дапаможнай гаспадаркі можна набыць дзяржаўную нерухомасць за адну базавую велічыню або ў бязвыплатнае карыстанне пад аформлення дагаворам абавязальнасці па стварэнні рабочых месцаў, або бязвыплатна ва ўласнасць для рэалізацыі інвестпраектаў. Усяго ў Гомельскай вобласці на базе аб'ектаў дзяржаўнай уласнасці, якія не выкарыстоўваліся, створана 1500 рабочых месцаў. Па стане на 20 лістапада сёлета ў сельскай мясцовасці рэалізаваны 70 аб'ектаў, з іх для арганізацыі вытворчасці — 18, гандлю — 12, рэканструкцыі пад жыллё і вядзенне дапаможнай гаспадаркі — 14, аграбудаўніцтва — 8, іншыя адміністрацыйна-гаспадарчыя мэты — 18. Такім чынам, большая частка нерухомасці набываецца менавіта дзеля вытворчых мэт. Значная колькасць нерухомасці рэалізавана прадстаўнікам малага бізнесу і індывідуальным прадпрымальнікам для арганізацыі гандлю ў сельскай мясцовасці. Нагадаю, што яшчэ летась Гомельскім абласным Саветам дэпутатаў было прынята рашэнне «Аб мерах па рэалізацыі Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 22 верасня 2017 г. № 345», якім зацверджаны пералік населеных пунктаў і тэрыторыя па-за населенымі пунктамі, якія адносяцца да тэрыторыі сельскай мясцовасці і малых гарадскіх пасяленняў. Гэты пералік сфарміраваны на падставе прапаўнаважных Саветаў дэпутатаў і мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ВЕРМІФЕРМА: ГРОШЫ СА СМЕЦЦА

Індывідуальны прадпрымальнік з вёскі Андрэўшчына Аршанскага раёна робіць бізнес... на чарвяках. Прадае іх рыбакам, а біягумус — прадукт іх жыццядзейнасці — у якасці ўгнаення. Мужчына хоча стварыць прадпрыемства, дзе будуць працаваць сто чалавек.

Ідэя бізнесу з'явілася, калі адзін са знаёмых папрасіў яго, чалавека ад зямлі, дапамагчы чарвякамі, каб у краме прадаваць рыбакам. Няўжо гэта дэфіцыт? Як высветлілася, не так проста ў вялікай колькасці накапаць паўзучых.

Паколькі ён не прафесійны біёлаг, прыйшлося вывучаць іх з нуля. У інтэрнэце знайшоў інфармацыю, што ёсць каліфарнійскі чарвяк і расійскі «сабрат» — старацель, якога «вывелі» падчас селекцыйнай работы ў савецкі час. Тады навукоўцы ЗША і СССР канкурыравалі не толькі ў асваенні космасу, распрацоўцы зброі, але і ў такіх пытаннях. Разумелі, што паўзучыя могуць прынесці шмат карысці, напрыклад, для развіцця экалагічна чыстай сельскай гаспадаркі...

Дзмітрый ІВАНОВ.

Старацель, як Дзмітрый зрабіў выснову, саступае нашаму звычайнаму дзікуну. Апошні, калі можна так сказаць, менш капрызны і больш эфектыўна размнажаецца.

На маё пытанне, ці праўда, што ён

«дрэсіруе» чарвякоў, каб елі паперу і іншыя бытавыя адходы, прадпрымальнік сказаў, што гэта не жарт. У іх менавіта могуць быць: папера, нафтапрадукты, лісце і іншае. Цікава, што пластык падыходзіць для іх харчавання, але толькі ў выглядзе дробнай крошкі.

— Наогул, калі першы раз чарвяка нечым пакарміць, ён і будзе гэта есці. Канешне, толькі не шкло, не метал, не будаўнічыя матэрыялы, — удакладняе прадпрымальнік.

Суразмоўнік раскажаў, што хоча стварыць унікальнае прадпрыемства па перапрацоўцы другаснай сыравіны, смецця ў біягумус. Па папярэдніх падліках, для гэтага спатрэбіцца мінімум 5000 долараў у эквіваленце. Столькі трэба будзе заглаціць за праектныя работы, экспертызы, узгадненні.

Добра, што ў райвыканкаме паабяцалі падтрымку і нават прапанавалі ўчастак зямлі пад будаўніцтва, які здаўся яму вельмі ўдалым для размяшчэння вытворчасці.

Прадпрымальнік падлічыў, што, каб міні-завод запрацаваў па поўнай, трэба будзе працаўладкаваць каля ста чалавек. Улічваючы, што гною, які і смецця, хапае, верыць, што вытворчасць будзе запатрабаваная.

А яшчэ яго арыфметыка паказала, што каб перапрацаваць куб гною, прыкладна пяці тысячам чарвякам спатрэбіцца каля двух месяцаў. Дык, калі «рабочых» мільёны, насамрэч выгадная справа. Дарэчы, жывуць чарвякі да чвэрці стагоддзя. Праўда, зімой знаходзяцца ў спячцы. Але калі побач ёсць крыніца цяпла, працягваюць актыўны лад жыцця. Таму мужчына хоча, каб на яго будучай верміферме чарвякі «працавалі» круглы год.

Пакуль жа біягумус Дзмітрый выкарыстоўвае на сваім участку зямлі. Заўважыў, што ўраджайнасць садавіны і агародніны павялічылася. Расліны і яблыні практычна не хварэюць. Лішкі біягумусу прадае. Прадукт карыстаецца попытам: увесну прадаў знаёмым дзве тоны за тыдзень.

Дарэчы, біягумус можа выкарыстоўвацца для забруджанай зямлі. Напрыклад, чэрві з'ядуць разлітыя нафтапрадукты, і зямля зноў будзе чыстай.

А яшчэ чэрві пасля перапрацоўкі ў выглядзе парашку могуць быць і якаснай дабаўкай у корм для кароў, курэй, свейскіх качак і іншых.

— Яны на сто працэнтаў засвойваюцца ў арганізме жывёл. Гэта высокакаларыйная бялковая ежа, — падкрэсліў суразмоўнік.

Як вядома, у Еўропе даўно ўжо актыўна пачалі развіваць зялёную эканоміку. І ў Кітаі ўсё больш актыўна ўкараняюць тэхналогіі без «хіміі» на зямлі, у жывёлагадоўлі. Ды і выгадна інвеставаць у чарвякоў: за пару гадоў можна акупіць укладзенае ў пяць разоў...

Дзмітрый прызнаўся, што не ён адзін спрабаваў развіваць чарвячны бізнес. Але зарабляць у ім адразу ў некалькіх кірунках, бадай, атрымалася толькі ў яго. Таму што настойлівы і ўжо, калі бярэцца за нешта, вывучае ўсё да дробязяў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ДЗЕЛАВЫЯ

Як прадпрымальніцкая жылка асобных жыхароў

КАЛІ згадаць бізнес у вёсцы, то адразу на памяць прыходзіць Моталь. Бо там спрадвеку жылі людзі прадпрымальныя, яны ўмелі зарабляць капейку. І цяпер умеюць.

Ад прадпрымальных прадзедаў

Адкуль у маталян памкненні да асваення новых рамёстваў, любоў да працы, настойлівасць у дасягненні мэты, цікава разважаюць у мясцовым музеі. Тут лічаць, што ў свой час асабліваю міласць да мястэчка праявіла каралева Бона. Паводле адной з легендаў, яна праязджала праз паселішча і убачыла сялян, якія адрозніваліся ад іншых вонкавым выглядам. З ранку працоўнага дня яны былі чыста і прыгожа апранутыя. Менавіта тут манаршая асоба ўзвзяла адну са сваіх рэзідэнцый. Пазней яна прывезла з Італіі і Германіі майстроў-рамеснікаў, якія навучылі і местачковых. Адсюль і тыповыя мотальскія прозвішчы: Кульбеда, Шыкалай, Палто...

Моталь жа атрымаў асаблівы прывілеі, падпарадкоўваўся непасрэдна вялікаму князю, а жыхары плацілі падатак у казну, ні паншчыны не адраблялі, ні прыгону не ведалі. Варта сказаць, што да сярэдзіны XIX стагоддзя палавіну насельніцтва Моталы складалі

лі яўрэі. Надзвычай прадпрымальныя людзі, яны, несумненна, паспрыялі росквіту мястэчка. На тагачасныя восем тысяч на сельніцтва тут працавала 96 невялікіх крамаў. Гандлявалі самым разнастайным таварам. Было шмат усялякай вытворчасці. Дарэчы, дзед і бацька першага прэзідэнта Ізраіля Хаіма Вейцмана сплаўлялі тут лес у Польшчу і іншыя краіны Еўропы. Так што дух прадпрымальніцтва і цяга да сваёй справы ў Моталі высыпалі вякамі.

«Сёння можна гаварыць не толькі пра бізнес у Моталі, але і ва ўсім сельсавеце».

Мотальскія кажухі насілі нават у Аргенціне, Бразіліі, Англіі, расказваюць у музеі. Потым у Турцыі навучыліся вырабляць скуры і наваднілі сваёй прадукцыяй рынак. Недзе на рубяжы васьмідзясятых-дзевяностых гадоў жанчыны сталі за ткацкія станкі, якія захоўваліся ў кожным доме, і пачалі ткаць хусткі. З сінтэтычных нітак атрымліваліся мяккія, прыемныя на дотык хусцінкі, якія з ахвотай у час дэфіцытаў куплялі на прасторах амаль усяго былога Савецкага Саюза.

Тым часам паднімаліся першыя мотальскія прадпрымальнікі-каўбаснікі. Варта сказаць, што Сцяпана Мінюка называюць тут другім па значэнні пасля Хаіма Вейцмана земляком, які прынёс славу мястэчку. Яшчэ ў 1930-я гады ён атрымаў ліцэнзію на вытворчасць каўбас і адкрыў каўбасны цэх. З таго часу выраб каўбас не перарываўся, у савецкія часы ён вёўся пад эгідай спажывакааперацыі. Цяпер тут працуюць тры цэхі па вытворчасці каўбас. Фермер Андрэй Мінюк, праўнук Сцяпана Мінюка, робіць каўбасу па дзедаўскіх рэцэптах.

Бізнесмен і дэпутат

І самы буйны мясапрацоўчы цэх — гэта вытворчы кааператыву «Моталь», які ўзначальвае Мікалай Шыкалай. Сёння кааператыву выпускае каля трох тон мясных і каўбасных вырабаў у суткі і дае работу 73 вяскоўцам.

Пра несумненны аўтарытэт Мікалая Шыкалая можа сведчыць той факт, што вяскоўцы трэці раз абіраюць яго дэпутатам Брэсцкага абласнога Савета. Мікалай Сцяпанавіч гаворыць, што развіццё прадпрымальніцтва на яго радзіме, па-першае, абумоўлена гістарычна, па-другое, бізнесу спрыяюць умовы: у населеным пункце з добрай інфра-

структурай кампактна пражывае чатыры тысячы чалавек, і бізнес развіваецца, выходзіць за рамкі вёскі, да таго ж прыклад аднаго сельскага жыхара натхняе другога.

— Сёння можна гаварыць не толькі пра бізнес у Моталі, але і ва ўсім сельсавеце, — разважае дэпутат. — У суседніх Тышкавічах фермерска-сялянская гаспадарка «Знаходка Палесся» моцна стаіць на нагах. Прадпрыемства хоць і маладое, але даволі дынамічна развіваецца. Яго кіраўнік Таццяна Каткавец акрамя агароднінаводства зрабіла ўпор на вырошчванне кветак у прамысловым маштабе. І вось ужо цюльпаны з Тышкавічаў ведаюць у нашай краіне і за яе межамі. Другі сельскі прадпрымальнік заняўся дрэвапрацоўкай і дасягнуў поспеху. А пачыналася ўсё на маіх вачах у тых жа Тышкавічах, іншых вёсках з гектара зямлі, які вяскоўцы пачалі браць для вядзення асабістай падсобнай гаспадаркі. Лічу, што гэта добры старт для таго, каб апрабаваць сябе ў якасці гаспадара, адчуць, што бізнес гэта тваё, працоўцаць вопыт і рухацца далей.

Ад рыбы да пячэння

Ну а ў Моталі зараз працуе больш за 25 прыватных прадпрыемстваў. Напрыклад, прыватнае

СВАЯ СПРАВА

ІДЭІ ДЛЯ СЕЛЬСКАГА

Дзяржава стымуе развіццё малага бізнесу на вёсцы з дапамогай розных ільгот, прэферэнцый. Але далёка не ўсе асмельваюцца адкрыць сваю справу. Хтосьці баіцца прагарэць, нехта проста не ведае з чаго пачаць, а камусьці не хапае навыкаў і ведаў. На дапамогу патэнцыйным бізнесменам прыходзіць інкубатар малага прадпрымальніцтва ў Мачулішчах, дзе сапраўдныя прафесіяналы вучаць, як ператварыць у жыццё цікавыя ідэі і пачаць бізнес. Нядаўна тут рэалізавалі новы праект «Акадэмія актывізацыі прадпрымальніцтва ў сельскай мясцовасці», дзе 76 жыхароў Мінскага раёна на бясплатных курсах вучыліся шыць, вшытваць, вязаць шыдэлкам і прыткамі.

— Чаму мы зрабілі стаўку менавіта на рамесніцкую дзейнасць, — разважае кіраўнік мясцовага фонду ўстойлівага развіцця «Інавацыі для рэгіёнаў» Марына НАЙДОВІЧ. — Прычын некалькі. Вырабы ручной работы, так званы хэнд-мэйд, карыстаюцца вялікім попытам. Па-другое, у нашай краіне створаны беспрэцэдэнтныя ўмовы для развіцця рамесніцтва. Мяркуюць самі: за адну базавую велічыню ў год кожны грамадзянін Беларусі можа зарэгістравацца рамеснікам, самастойна вырабляць прадукцыю

і прадаваць яе. Для некаторых цяпер гэта стала не толькі дадатковым, а ўжо і асноўным заробкам.

У нашых вёсках, малых і сярэдніх гарадах шмат жанчын, якія вяжуць, вышываюць, шыюць. Умельства ім перадалося ад бабуль, матуль і стала для іх хобі. Многія хацелі б навучыцца гэтаму майстэрству з нуля, а хтосьці — удасканаліць навыкі. Але не ведаюць дзе. Таму арганізатары праекта і скіравалі ўвагу на жанчын, каб даць ім сістэмныя веды, навучыць зарабляць грошы. У бізнес-інкуба-

тары створана творчая майстэрня. Памяшканне абсталявана швейнымі машынамі, раскройнымі сталамі, закуплены неабходныя матэрыялы, аверлок. Нават пасля заканчэння праекта жанчыны змогуць збірацца разам, абменьвацца вопытам, вучыцца новых майстэрстваў. У перспектыве плануецца арганізаваць вучэбную бізнес-кампанію з дзяўчатак Калодзішчанскай школы, дзе яны змогуць шыць, рамантаваць адзенне, рабіць першыя крокі ў прадпрымальніцтве, аказваць платныя паслугі.

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!». 7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.30 Навіны. 7.05, 8.05 Навіны эканомікі. 7.10, 8.10, 18.15, 0.10 «Зона Х» (16+). 9.10 Галоўны эфір. 10.20, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Падарожжа да цэнтра душы» (16+). 12.35, 13.05, 14.35, 15.25 Меладрама «На краі каханьня» (16+). 15.15, 18.00 Навіны рэгіёна. 17.05 Беларускае часінка. 21.00 Панарама. 21.50 Нашы (6+). 22.10 Серыял «След» (16+). 23.50 Арэна. 0.50 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+). 9.00, 18.35 Тэлебарометр. 9.05, 20.05 Серыял «Зразумець. Дараваць» (16+). 9.45 Капейка ў капейку (12+). 10.25 «Вяселле усляплю» (16+). 12.05 М/с «Чып і Дэйл спяшаюцца на дапамогу» (0+). 12.50 Анімацыйны фільм «Братка медзвезда» (0+). 14.15 Камедыя «Снежныя сабакі» (12+). 16.00 Вестэрн «Адзінокі рэйд» (12+). 19.15 Суперлато. 20.40, 22.05 «Тата папаў» (16+). 22.00 КЕНО. 23.10 Хадзі сюды і танцуй. 23.15 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+). 0.20 Сыграй мяне, калі зможаш (12+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак». 7.35 «Беларуская кухня». Свіное калена па-аўчокоўску. 8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры. 8.25, 12.20 «Гэты дзень». 8.30 «Нацыянальны хіт-парад». 9.25, 19.15 «Легенды кіно». Надзея Румянцава (12+). 10.05 «Навукаманія» (6+). 10.35, 15.50 «Пена». Маст. фільм (12+). 12.25 «Беларуская кухня». Квас з уюнамі, хуткі хлеб. 12.55, 21.45 «Вечны кліч». Маст. фільм (12+).

14.10, 21.05 «Зафрантавыя разведчыкі». Дак. серыял (12+). 14.55 «Хата на хату». 17.10 «Люблю і памятаю». Заслужаны артыст РСФСР Павел Лупсякаеў. 17.50 «Сляды на снезе». Маст. фільм (12+). 20.15 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака». Вера Блінцова і Любоў Кірылава. 20.40 «Калыханка» (0+). 23.05 «Я хачу гэта ўбачыць!» Мазыр (6+). 23.30 «Архітэктура Беларусі».

5 Беларусь 5

7.10 Гандбол. СЕНА-Газпром ліга. «Металлург» (Македонія) — БГК імя Мяшкова. 8.45 Вынікі тыдня. 9.25 Бятлон. Этап кубка свету. Паклюка. Гонка пераследу. Мужчыны. 10.20 Вялікі спорт. 11.05, 13.45, 16.25 Спорт-мікс. 11.15 Валейбол. Чэмпіятат Расіі. «Мінчанка» — ВК «Сахалін». 13.15 Трэнеравачны дзень. 13.55 Хакей. Чэмпіятат Беларусі. «Юнацтва-Мінск» — «Нёман» (Гродна). 15.55 Гульні «навыраст». 16.35 Футбол. Чэмпіятат Англіі. «Ньюкасл» — «Вулверхэмптан». 18.30 Бятлон. Этап кубка свету. Паклюка. Гонка пераследу. Жанчыны. 19.25 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Віцязь» (Маскоўская вобл.). (У перапынках — Спорт-цэнтр.) 21.55 Футбол. Чэмпіятат Англіі. Агляд тура. 22.55 Гандбол. Чэмпіятат Еўропы. Жанчыны. Другі раўнд. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны. 6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца». 9.10 «Контур». 10.00 «Жыць здорава!» (16+). 11.10 Серыял «Дэтэктывы» (16+). 11.50 «Модны прыговор» (12+). 13.10 Серыял «Сярэбраны бор» (16+). 15.00 «Давай пажэнімся!» (16+). 16.20, 23.20 «Мужчынскае/Жаночае» (16+). 17.30, 18.20, 0.20 «На самай справе» (16+).

18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+). 19.00 «Няхай гавораць» (16+). 20.00 «Час». 21.10 Серыял «Чужая кроў» (16+). 22.20 Ток-шоу «Наша жыццё». 1.25 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Вялікі горад». 6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны». 6.10, 20.15 «Міншчына». 6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+). 9.05 «Скардзіцца дазваляецца». 9.25 «Тыдзень». 10.40 «Вёска Live». 11.30, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+). 12.20 «У апошні момант» (16+). 12.35, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+). 13.45 «Дзіўная справа» (16+). 14.40 «Вадзіць па-руску» (16+). 15.10, 16.50 «Банды». Серыял (16+). 19.55, 23.00 «СТБ-спорт». 20.05 «Сталічныя падрабязнасці». 20.30 «Востраў непатрэбных людзей». Серыял (16+). 22.10 «Глядзец усім!» (16+). 0.30 «Мінтранс» (16+). 1.10 «Самая карысная праграма» (16+).

МІР

6.00, 10.10 Серыял «Трохі не ў сабе» (16+). 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок). 13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+). 14.00, 1.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+). 15.00, 1.50 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+). 16.15, 0.10 «Гульня ў кіно» (12+). 17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+). 19.25, 2.55 Серыял «Двойная суцэльная» (16+). 23.45 «Спецыяльны рэпартаж» (12+). 2.30 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі». 10.55 Надвор'е на тыдзень. 11.00, 14.00, 20.00 Весткі.

11.25 «Пра самае галоўнае». Токшоу (12+). 12.30, 14.30, 0.25 Серыял «Тайны спадарыні Кірसानавай» (12+). 13.35 «Наша справа» (16+). 13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь. 15.35 «60 хвілін». Ток-шоу. 17.00 Весткі. Мясцовы час. 17.25 «Лёс чалавека» (12+). 18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+). 20.40, 23.10 Серыял «Тайны следства» (12+).

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз». 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння. 6.10 «Паедзем, паядзім!» (0+). 7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+). 7.55, 8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+). 9.40 «Справа жыцця. Адраджэнне» (12+). 10.20 «Чакай мяне» (12+). 11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+). 13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне. 14.05 Серыял «Марскія д'яблы. Смерч» (16+). 16.35 «Ты не паверыш!» (16+). 17.50 «ДНК» (16+). 19.45 Серыял «Гаруноў» (16+). 21.30 Серыял «Пёс» (16+). 23.35 «НЗ.by». 0.00 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.40, 21.00, 1.05 «Надвор'е». 7.05 М/с. 7.25, 16.00 «Гумарынка». 7.30 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+). 8.30 Серыял «Каханне і помста» (18+). 9.25, 19.45 Серыял «Мост» (18+). 10.35 «Здароўе». 11.15, 18.50 Серыял «Шукальнік» (12+). 12.00 Маст. фільм «Доктар Ноў» (16+). 13.50 Серыял «Дэтэктыўныя гісторыі» (16+). 16.05 «Мультипарад» (0+). 16.30 Дак. серыял «Малыя» (0+). 17.15 «Адказвайка». 17.20 Меладрама «Табар ідзе ў неба» (12+). 20.50 «Вечарніца» (0+). 21.05 Трылер «Пачатак» (16+). 23.35 Драма «Чалавек і яго сабака» (12+).

ВТВ ВТВ

6.05 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+). 6.50, 1.45 Серыял «Татавы дочки» (12+). 7.55 «Турбаміксер» (16+). 9.00 М/ф «Тры каты» (0+). 9.25 М/ф «Джынглікі» (0+). 9.55 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+). 10.25 М/ф «Царэўны» (6+). 10.55, 3.15 «Ералаш» (6+). 11.30 «Дзіцячы КВЗ» (6+). 12.30 «Проста кухня» (16+). 13.00 «Паспець за 24 гадзіны» (16+). 14.05 Камедыя «Секс па дружбе» (16+). 16.15 Камедыя «Астэрык на Алімпійскіх гульнях» (12+). 18.25 Камедыя «Астэрык і Абелікс у Брытаніі» (12+). 20.30 «Уральскія пельмені» (16+). 22.00 Прыгоды «Скарбы Амазонкі» (16+). 0.00 Серыял «Псіхалагіні» (16+). 4.00 «Лаві момант» (16+). 5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 «Сіта і Рама». Серыял. 9.50 «Вялікі сакрэт для маленькай кампаніі». М/ф. 10.10 «Звычайны канцэрт». 10.40 «Мы — грамацеі!» 11.25 «Прыватнае жыццё». Маст. фільм. 13.05 «Лісты з правінцы». Табольск (Цюменская вобласць). 13.30, 1.05 Дыялогі пра жывёл. Маскоўскі заапарк. 14.15 85 гадоў Валянціну Цярняўскаму. «На хвалі маёй памяці». Дак. фільм.

15.00 Легендарныя камяды. «Хэпі-энд». Маст. фільм. 16.10 «Першыя ў свеце». Дак. серыял. 16.25 «Пешшу...» Масква. 1980-я. 17.00 «Продкі нашых продкаў». Дак. серыял. 17.40 «Блізкае кола Юрыя Грымава». 18.35 «Рамантыка раманса». Беларускае дзяржаўнае ансамбль «Песняры». 19.30 Навіны культуры. 20.10 Да 100-годдзя з дня нараджэння пісьменніка. «Ваш А. Салжаніцын». Юбілейны вечар у МХТ імя А. П. Чэхава. 22.10 «Белая студыя». 22.50 Да 100-годдзя Маскоўскага акадэмічнага музычнага тэатра імя К. С. Станіслаўскага і У. І. Неміровіча-Данчанкі. Спектакль «Сюіта ў белым». 23.40 «Алешкава каханне». Маст. фільм. 1.45 «Шукальнікі». «Завяшчанне Бажэнава». 2.30 «Канфлікт». «Эксперымент». «Цудоўны Гоша». М/ф для дарослых.

Настальгія

6.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1961. 2-я частка. 2011 год (12+). 7.00, 8.30, 9.45, 11.00, 13.00, 17.00, 18.30, 19.30, 21.45, 23.30, 2.20, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+). 7.15 «Вакол смеху». «Клубны дзень». 1983 год (12+). 8.50, 14.50, 20.50, 2.50 «Прэс-экспрэс». 1994 год (16+). 9.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+). 10.00 «Колба часу» (16+). 12.00 Маст. фільм «Дзяўчына спяшаецца на спатканне» (12+). 13.40 «У суботу вечараў». 1986 год (12+).

15.00 «Быў час». 2008 год (16+). 16.00 Маст. фільм «Чужы званок» (12+). 18.00 «Рок-н-рол ТБ». 1992 год (16+). 18.50 «Тэма» з Уладзіславам Лісцэвым: «Багатыя і бедныя». 1992 год (16+). 19.50 «Погляд». 1989 год (16+). 22.00 «Пад знакам задзяка. Вечар эпіграм». 1993 год (12+). 0.00 Маст. фільм «Хабар» (16+). 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

1.30, 5.00, 16.00 Скачкі з трампліна. Кубак свету. 2.30 Веласпорт (трэк). Кубак свету. 3.30, 6.30, 21.45 Снукер. Scottish Open. 8.30, 13.00, 19.00 Бятлон. Кубак свету. 9.00, 11.45, 14.45 Горныя лыжы. Кубак свету. 10.30 Конны спорт. Global Champions Tour. 11.30 Watts. 18.00, 20.00 Санны спорт. Кубак свету.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.50 Каханне з рызыкай для жыцця (16+). 2.30 Палета (16+). 4.10 Гараскоп на ўдачу (12+). 6.00 Забойства на траіх (12+). 10.05 Безразважна закаханы (16+). 12.05 Канікулы мары (12+). 13.55 Горка! (16+). 15.55 Горка-2! (16+). 17.50 Джунглі (6+). 19.30 Кахае не кахае (16+). 21.05 Неіздальная жанчына (16+). 23.00 Сексу шмат не бывае (18+).

ТВ 3 ТБЗ

6.00 М/ф (6+). 10.00 «Школа доктара Камароўскага» (6+). 10.35 «Выратуйце, я не ўмею гатаваць!» (12+). 11.30 «Глядзі сам» (12+). 11.45, 2.25 «Неспакойны ўчастак». Серыял (12+). 15.20 «Жонка. Гісторыя каханьня» (16+). 16.45 «Чыста маскоўскія забойствы». Серыял (12+). 20.30 «Без падману» (16+). 21.25 «Асцярожна, махляры!» (16+). 22.00 «Адвакат д'ябла». Трылер (16+). 0.55 «Звышнатуральнае». Серыял (16+). 5.15 «Акцёрскія драмы». Дак. фільм (12+).

TV 1000 ТБ1000

8.10 Дарыян Грэй (16+). 10.20 Чытальнік (16+). 12.45 Каханне з павеламленнем (12+). 14.45 Невыносная жорсткасць (12+). 16.35 Зялёная міля (16+). 20.10 Аперацыя «Арго» (16+). 22.30 З 13 у 30 (12+). 0.30 Вар'яцкі від каханьня (16+). 2.20 Адночы ў Ірландыі (18+). 4.10 Арбіта 9 (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.20 Са дна вяршыні (12+). 8.30 Дзень выбараў (16+). 11.00 Адзінокая жанчына жадае пазнаёміцца (12+). 12.50 Кантрыбуцыя (12+). 16.05 Рок (16+). 17.55 Ледакол (12+). 20.20 Сняданак у таты (12+). 22.10 Дзень выбараў-2 (12+).

0.20 Дуброўскі (16+). 2.45 Патэлефануйце Мышкіну (12+). 4.35 Крыніца (12+).

National Geographic

6.00 Навуковыя недарэчасці (16+). 6.25 Космас: прастора і час (16+). 7.55, 4.25 Аўта-SOS (12+). 9.30 Дзікі тунец (16+). 11.05, 17.15, 21.15 Місія палёту да Сонца (16+). 11.50 Інстынкт выжывання (16+). 13.20 Невядомая плане-та зямля (16+). 14.55, 2.45 Расследаванні авіякатастроф (16+). 18.00, 22.00, 1.10 Марс (16+). 18.50 Жыццё ў космасе (16+). 19.35 Трагедыя «Чэленджара» (16+). 20.30 Місія: Плутон (16+). 22.45 Асушыць акіян (16+). 1.55 Міжнародны аэрапорт Дубай (16+).

Discovery Discovery

8.00 Патрабуецца зборка (12+). 11.00 Залатая ліхаманка (16+). 12.00, 23.00 Апошні ніндзя (16+). 13.00, 2.55 Музейныя тайны (12+). 14.00, 2.00 Будоўля на Алясцы (12+). 15.00 Скарбы з каморкі (12+). 18.00, 22.00 Скрозь кратовую нару (12+). 0.00 Гарады, якія тонуць (12+). 1.00 Майстры зброі (16+). 3.50 Круты цюнінг (12+). 4.40 Геній аўтадызайну (12+). 7.10 Мадэль для зборкі (16+).

У праграме мадэльныя змяненні. Перадрукі праграмы забаронена.

1 Беларусь 1

7.00 Меладрама «Якой яна была» (16+).
8.30 Гісторыі выратавання (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Арсенал» (12+).
9.45 Маршрут пабудаваны. Горкі (12+).
10.25 Народная раніца (6+).
11.05 Вакол планеты.
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 «50 рэцэптаў першага» (12+).
13.15 Меладрама «Скрыня Пандоры» (16+).
15.15 Твой горад.
15.30 Клуб рэдактараў (16+).
16.15 «Справа жыцця. Адрэджэнне». Дак. фільм.
16.35 Меладрама «Я побач» (12+).
20.35 Навіны надвор'я.
21.00 Галоўны эфір.
22.10 Меладрама «Навучаю ігры на гітары» (16+).

2 Беларусь 2

7.05 Фільм для дзяцей «Баль казак» (6+).
8.00, 19.50 Тэлебарометр.
8.15 М/с «Чып і Дэйл спяшаюцца на дапамогу» (0+).
9.00 «Веру не веру» (16+).
10.00 «Жанна Пажані!» (16+).
11.00, 23.45 «Арол і рэшка. Кругасветка» (16+).
12.00 Баявік «Першы мсціўца: іншая вайна» (12+).
14.20 «Вясельны памер» (16+).
15.20 «Тата папаў» (16+).
17.40 «Бітва экстрасэнсаў». 18-ы сезон (16+).
20.25 «Абмен жонкамі» (16+).
22.00 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
22.05 «Трэці лішні» (16+).
23.10 Сыграй мяне, калі зможаш (12+).

3 Беларусь 3

7.35 «Святыні Беларусі».
8.00, 12.40, 23.15 Навіны культуры.
8.20, 20.35 «Гэты дзень».
8.25 М/ф (0+).
8.35 «Зайчык». Камедыя (12+).
10.00 «Наперад у мінулае».
10.25 «Беларуская кухня». Хатні квас, шарлотка.
10.55 «Нацыянальны хіт-парад».
11.50 «Майстры і куміры». Заслужаны артыст БССР Валерый Дайнека.
13.00 «Доказы з мінулага». «Украдзены мозг. Загадка Эйнштэйна» (16+).

13.35 «Балада пра салдата». Драма (12+).
15.05 «Беларусь як песня». 60-я гады.
15.30 «Навагоднія вечары ў Маладзечне». Беларускі дзяржаўны ансамбль «Песняры».
16.30 «Капітан Нэма». Маст. фільм (12+).
20.00 «Архітэктура Беларусі».
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Чакай мяне». Драма (12+).
22.35 Аксана Волкава. Solo.
23.45 «Святло далёкай зоркі». Памяці народнага мастака БССР Івана Ахрэмчыка.

5 Беларусь 5

7.05 Бятлон. Этап кубка свету. Хохфільцэн. Гонка пераследу. Жанчыны.
8.00 Бятлон. Этап кубка свету. Хохфільцэн. Гонка пераследу. Мужчыны.
8.55 Футбол. Клубны чэмпіянат свету. 1/4 фіналу.
10.55 Змешаныя адзінаборствы. UFC.
13.05 Бятлон. Этап кубка свету. Хохфільцэн. Эстафета. Жанчыны.
14.25 Плаванне. Чэмпіянат свету на кароткай вадзе. Паўфіналы. Фіналы.
15.50 Бятлон. Этап кубка свету. Хохфільцэн. Эстафета. Мужчыны.
17.20 Жанчыны і спорт. Анастасія Верамеенка.
17.50 Піт-стоп.
18.20 Гульні «навыраст».
18.50 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Ліверпуль» — «Манчэстэр Юнайтэд». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
20.50 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. «Лакаматыв-Кубань» (Краснадар) — «Цмокі-Мінск».
22.35 Вынікі тыдня.
23.20 Гандбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Фінал.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 Камедыя «Па запалкі» (12+).
9.10 «Нядзельная пропаведзь» (з субцітрамі).
9.25 «Здароўе» (16+).
10.30 «Бесталковыя нататкі».
10.50 «Тэорыя змовы» (16+).
11.55 Да 100-годдзя легендарнага трэнера Анатоля Тарасава. «Уладар «Чырвонай машыны» (16+).
13.00 Драма «Легенда № 17» (6+).

16.20 «Лёс мой — Беларусь» (12+).
16.40 «Тры акорды» (16+).
18.25 «Лепш за ўсіх!» (6+).
20.00 «Контур».
21.05 «Прафесійнае асяроддзе» (12+).
21.25 «Эксклюзіў» (16+).
23.05 «Што? Дзе? Калі?» Зімовая серыя гульняў (16+).
0.20 Віктар Цой і гурт «Кіно». Канцэрт у «Алімпійскім» (12+).

СТБ

6.35 «Ежа багоў» (16+).
8.15, 20.35 Дакументальны спецпраект (16+).
10.00 «Вёска Live».
10.50 «Цэнтральны рэгіён».
11.20, 13.40, 16.40 «Джокер». Серыял (16+).
13.30, 16.30 Навіны «24 гадзіны».
19.30 «Тыдзень».
23.30 «Тыдзень спорту».
0.00 «Дзіўная справа» (16+).
1.35 Канцэрт гурта BrainStorm «Паміж берагамі» LIVE (16+).

МІР

6.15 «Мільён пытанняў пра прыроду» (6+).
6.35 «Беларусь сёння» (12+).
7.05 «Ведаем рускую» (6+).
7.40 Маст. фільм «Сэрца маё — Астана» (16+).
10.00, 16.00 Навіны (бягучы радок).
10.15 «Яшчэ танней» (12+).
10.45 «Культ/Турызм» (16+).
11.15 «Японскі гарадавы» (12+).
11.50 «З міру па нітцы» (12+).
12.25, 16.15, 19.30 Серыял «Ніна» (16+).
18.30, 0.00 «Разам».
22.35, 1.00 Серыял «Кураж» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 Маст. фільм «На абрыве» (12+).
10.30 «Смехапанарама Яўгена Петрасяна» (16+).
11.00 Весткі.
11.20 «Сам сабе рэжысёр» (16+).
12.15 «Ранішняя пошта» (16+).
13.00 «Калі ўсе дома» (12+).
14.00 «Аншлаг і Кампанія» (16+).
16.00 «Далёкія блізкія».
17.15 «Усерасійскі адкрыты тэлевізійны конкурс юных талентаў «Сіняя птушка».
18.30, 21.45 Маст. фільм «Мне з Вамі па дарозе» (12+).

20.00 Весткі тыдня.
23.35 Масква. Крэмль. Пуцін.
0.25 «Нядзельны вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00 Terra incognita. Беларусь неведомая (6+).
6.30 «Экспертыза злачынстваў» (16+).
7.05 Серыял «Рускі дубль» (16+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «За гранню» (16+).
8.45 «Урачэбныя тайны плюс» (12+).
9.15 «Хто ў доме гаспадар?» (16+).
10.25 «Першая перадача» (16+).
11.05 «Цуд тэхнікі» (12+).
11.55 «Дачны адказ» (0+).
13.10 «НашСпажыўНагляд» (16+).
14.15 Серыял «Асноўная версія» (16+).
16.20 «Следства вялі...» (16+).
18.05 «Новыя рускія сенсацыі» (16+).
19.00 «Вынікі тыдня».
20.05 «Зоркі сышліся» (16+).
21.40 «Ты не паверыш!» (16+).
22.35 «Зразумець і абясшкодзіць» (12+).
23.15 «Юля Абдулава. Мая споведзь» (16+).

8 канал

7.00, 15.15, 18.55, 21.05, 0.45 «Надвор'е».
7.05 М/ф «Баранчык Шон».
7.15 Дак. серыял «Малыя» (0+).
8.00 М/ф «Дэльфін. Гісторыя летуценніка».
9.25 «Утрамдзія».
9.30 «Мой любімы гадаванец».
10.00 Драма «Помста» (16+).
12.00 Фантастыка «Філадэльфійскі эксперымент» (16+).
13.45 Камедыя «Праграма абароны прынцэс» (12+).
15.20 Глядзім усёй сям'ёй. Прыгоды «Фліка».
16.55 М/ф «Нязнайка на Месяцы-3».
17.40 «Адказвайка» (0+).
17.45 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
18.00 Серыял «Яна напісала забойства» (12+).
19.00 Трылер «Злачынца» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 Меладрама «Фрэнкі і Джоні» (16+).
23.05 Трылер «Я ўсё яшчэ ведаю, што вы зрабілі мінулым летам» (16+).

ВТБ

6.05 Серыял «Сямейны бізнес» (12+).
7.10 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
7.35 М/ф «Тры каты» (0+).
7.55 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.30, 3.45 «Ералаш» (6+).
9.15, 19.00 «Уральскія пельмені» (16+).
10.50 «Дзіцячы КВЗ» (6+).
11.55, 2.15 «Узважаныя і шчаслівыя людзі» (16+).
14.00 Крымінал «Няўлоўныя» (16+).
15.45 Крымінал «Няўлоўныя: апошні герой» (16+).
17.25 Серыял «Шчаслівы разам» (16+).
20.00 Серыял «Атэль «Элеон» (16+).
22.00 Камедыя «Дзень сурка» (12+).
0.05 Серыял «Знікляя» (16+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 0.00 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква авангардна.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35 «Парыж Сяргея Дзягілева». Дак. фільм.
8.25 «Партугалія. Замак слёз». Дак. фільм.
8.50, 16.50 «Прафесія — следчы». Серыял. 1-я серыя.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.40 100 гадоў з дня нараджэння Анатоля Тарасава. XX стагоддзе. «Хакей Анатоля Тарасава». Дак. фільм.
12.15, 23.10 Сушветныя скарбы.
12.30, 18.45, 0.20 Улада факта. «Салжаніцыні і руская гісторыя».

13.15 «Лінія жыцця». Мікалай Мартон.
14.15 «Продкі нашых продкаў». Дак. серыял.
15.10 «На гэтым тыдні... 100 гадоў таму».
15.45 «Агора». Токшоу.
18.00 80 гадоў Юрыю Цемірканаву. С. Пракоф'еў. Сюіта з музыкі балета «Папалюшка».
19.45 Галоўная роля.
20.05 «Правілы жыцця».
20.35 «Добрай ночы, малыя!»
20.50 «Хамдамаў на відэа». Дак. фільм.
21.20 «Мяшок без дна». Маст. фільм.
23.30 80 гадоў Юрыю Цемірканаву. «Маналог у 4-х частках». Частка 1-я.
1.00 «Парыж Сяргея Дзягілева». Дак. фільм.
2.45 Колер часу. Анры Маціс.

Настальгія

6.00 «Гэты фантастычны свет». 1979 год (12+).
6.55, 11.05, 15.45, 17.05, 18.50, 20.30, 21.45, 23.00, 3.45, 5.00 Музыкальная настальгія (12+).
8.00 Дак. фільм «Аліса Фрэйндліх. Выбранае» (12+).
9.00 «Быў час». 2008 год (16+).
10.05 Маст. фільм «13 даручэнняў» (12+).
11.55 «Рок-н-рол ТБ». 1992 год (16+).
12.40 Перадача «Бізнес і палітыка». 1992 год (12+).
13.40 «Мы Вас любім!» Канцэрт гурта «Воскресение». 1994 год (12+).
15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
16.00 Тэлеспектакль «Ананімка». 1987 год (16+).
18.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Аўтограф». 2005 год (18+).
19.20 Маст. фільм «Белы шаман». 1-я серыя (16+).
22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).

0.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1961. 1-я частка. 2011 год (12+).
1.05 Маст. фільм «Новы дом» (12+).
2.20 «Ранішняя пошта».
1986 год. «Зіма ў Прастаквашыне» (12+).
4.00 «Колба часу» (16+).

EuroSport 1

1.00, 5.00, 9.30, 13.45 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету.
1.35 Watts.
1.50, 10.30 Футбол. Чэмпіянат MLS. Фінал.
3.30, 6.00, 8.30 Бятлон. Кубак свету.
4.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
6.30, 14.50 Снукер. UK Championship. Фінал.
12.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы».
15.45, 21.45 Снукер. Scottish Open.
20.45 Конны спорт. Rolex Grand Slam.

Кінакамедыя

1.00 Маё першае вяселле (16+).
3.05 Шмат шуму з нічога (16+).
5.10 Як выйсці замуж за мільярдэра (16+).
7.00 Адпеты мача (16+).
8.40 Кілеры (16+).
10.35 8 першых спатканняў (16+).
12.20 Паспець за 30 хвілін (16+).
14.00 Канікулы мары (12+).
15.55 SuperАлібі (16+).
17.45 Ёлкі (12+).
19.30 Праект «А» (12+).
21.20 Праект «А»: частка другая (12+).
23.20 Без пачуццяў (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.20 Кандагар (16+).
8.20 Каханне з акцэнтам (16+).
10.20 Час пік (16+).
12.30 Івановы (12+).
14.25 Правадыр разнаскуры (16+).
16.20, 4.20 Была табе каханая.. (16+).
18.20 Мой хлопец — анёл (16+).
20.20 Чатыры таксісты і сабака (6+).
22.30 Галоўны (6+).
0.40 Як мяне клічуць (18+).
2.20 Вяселле (16+).

National Geographic

6.00, 5.40 Навуковыя надарэчнасці (16+).
6.25 Панарама 360. Аб'ект сушветнай спадчыны (16+).
7.15 Гульні розуму (16+).
8.00, 2.40 Аўта-SOS (12+).
9.30, 23.30 Марс (16+).
10.20 Надзвычайны доктар Пол (16+).
11.05 Місія: Плутон (16+).
11.50, 18.45 Ледзяная дарога (16+).
12.35, 19.35 Востраў бунтароў (16+).
13.20, 20.25 Моц племені (16+).
14.10, 21.10 Служба выратавання Аляскі (16+).
14.55 Каралі рыбалкі (16+).
15.40 Расследаванні авіякатастроф (16+).
17.10, 22.00, 1.05, 4.10 Майкл Пэйлін у Паўночнай Карэі (16+).
22.45 Кім Чэн Ын — наафіцыйная біяграфія (16+).
0.20 Асушыць акіян (16+).
1.50 Дзікі тунец (16+).
3.25 Сапраўдны суперкар (16+).
4.55 Цуды інжынеры (12+).

TV 1000 ТБ1000

6.10, 15.30 Сёстры Магдаліны (16+).
8.30 Дар (16+).
11.00 Трусіная нара (16+).
12.55 Ла-Ла Лэнд (16+).
17.50 Ілюзія падману (12+).
20.10 Лізавета (16+).
22.35 Гатака (12+).
0.40 Каханне жыве тры гады (16+).
2.30 Мой хлопец — кілер (18+).
4.00 Ілюзія падману-2 (16+).

Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+).
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+)
11.00, 20.00, 5.30 Багажныя войны (12+).
12.00 Зброя па-амерыканску (16+).
13.00 Панціак — рыцар дарог (12+).
14.00, 3.50 Майстры зброі (16+).
18.00 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратавую нару (12+).
1.00, 6.20 Механізмы Да Вінчы (12+).
2.55 Гарады, якія тонуць (12+).

1 Беларусь 1

6.25 Існасьць.
6.50, 21.45 Меладрама «Якой яна была» (16+).
8.25 Кулінарная дыпламатыя (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 Маршрут пабудаваны. Лунінец (12+).
9.50 Здароўе (12+).
10.45 Жанчыны і спорт.
11.20 Пад ключ (12+).
12.10 «50 рэцэптаў першага». (12+).
12.50 Меладрама «Скрыня Пандоры» (16+).
15.15 Краіна.
15.45 Меладрама «Навучаю ігры на гітары» (16+).
20.00 «Макаёнка, 9».
21.00 Панарама.
1.00 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

6.55 М/с «Усё пра Розі» (0+).
7.20 Серыял «Субота» (12+).
9.05, 21.55 Тэлебарометр.
9.10 Анімацыйны фільм «Мулан» (0+).
10.35, 0.15 Хто я? (12+).
11.00 Капейка ў капейку (12+).
11.35 Камень, нажніцы, папера (16+).
12.10 «Да пабачэння!» (16+).
13.05 «Блізняты» (16+).
14.05 «Вясельны памер» (16+).
15.05 «Абмен жонкамі» (16+).
16.20 Меладрама «Прыгожыя і безразважныя» (16+).
18.10 Драма «Абаронца» (16+).
20.15 «Вяселле ўспяваю» (16+).
22.00 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
22.05 Баявік «Першы мсціўца: іншая вайна» (12+).

3 Беларусь 3

7.35 «Сіла веры».
8.00, 16.10, 23.15 Навіны культуры.
8.20, 20.35 «Гэты дзень».
8.25 М/ф (0+).
8.30 «Сэрцы чатырох». Камедыя (12+).
10.00 «Жывая культура». Традыцыйнае мастацтва маляваных дываноў Віцебскага Паазер'я.
10.25 «Беларуская кухня». Бульбяны суп з салёнай рыбай.
10.55 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
11.20 «Спявае Беларусь». Ансамбль народнай песні і музыкі «Бабруйскія музыкі».
12.10 «Капітан Нэма». Маст. фільм (12+).

15.40 «Навукаманія» (6+).
16.25 «Сіцылійская абарона». Дэтэктыў (12+).
17.55 «Доказы з мінулага». «Украдзены мозг. Загадка Эйнштэйна» (16+).
18.30 «Балада пра салдата». Драма (12+).
20.00 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Зайчык». Камедыя (12+).
22.30 «Архітэктура Беларусі».
22.45 «Вялікія мастакі». Поль Сезан (12+).
23.40 «Святло далёкай зоркі». Памяці актрысы, народнай артысткі БССР Ганны Абуховіч.

5 Беларусь 5

7.10 Біятлон. Этап кубка свету. Хохфільцэн. Спрынт. Мужчыны.
8.35 Фактар сілы.
9.05 Гандбол. Чэмпіят Еўропы. Жанчыны. 1/2 фіналу.
10.40 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. Агляд.
11.35 Легенды сусветнага спорту.
12.05 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.
12.35 Вялікі спорт.
13.20 Біятлон. Этап кубка свету. Хохфільцэн. Гонка пераследу. Мужчыны.
14.15 Плаванне. Чэмпіят свету на кароткай вадзе. Паўфіналы. Фіналы.
16.05 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс.
16.35 Біятлон. Этап кубка свету. Хохфільцэн. Гонка пераследу. Мужчыны.
17.30 Трэнеравачны дзень.
18.00 Футбол. Чэмпіят Англіі. «Тотэнхэм» — «Бернлі». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
20.00 Спорт-цэнтр.
20.15 Футбол. Чэмпіят Англіі. «Фулхэм» — «Вест Хэм». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
22.15 Футбол. Клубны чэмпіят свету. 1/4 фіналу.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 «Іграй, гармонік любы!» (6+).
8.00 Да юбілею Леаніда Быкава. «Арфы няма — вазьміце бубен!» (16+).
9.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).
9.40 «Тэорыя змовы» (16+).
10.35 «Ералаш» (6+).
10.55 «Вакол смеху» (12+).
12.45 Камедыя «Неверагодныя прыгоды італьянцаў у Расіі» (12+).

14.45, 16.20 «Талент краіны» (6+).
17.20 «Хто хоча стаць мільянерам?» (12+).
18.50, 21.10 «Сёння вечарам» (16+).
20.00 «Нашы навіны». Суботні выпуск.
20.45 «Метэагід».
21.05 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
23.00 Фінальнае шоу Міжнароднага конкурсу прыгажосці «Міс Супранэшнл — 2018» (16+).

СТБ

6.10 «Анфас».
6.30 «Ежа багоў» (16+).
8.10 «Сама карысная праграма» (16+).
9.05 «Мінтранс» (16+).
10.00 «Мінск і мінчане».
10.35 «Вялікі горад».
11.10, 13.40, 16.40, 20.10 «Банды». Серыял (16+).
13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны».
20.00 «СТБ-спорт».
0.20 «Дзіўная справа» (16+).

МІР

6.00, 8.40, 5.35 М/ф (0+).
6.15 «Мільён пытанняў пра прыроду» (6+).
6.30 «Саюзнікі» (12+).
7.05 «Такія розныя» (16+).
7.35 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
8.10 «Народжаныя ў СССР» (12+).
10.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
10.15 «Як у рэстаране» (12+).
10.45 «Вой, мамачкі!» (12+).
11.15 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+).
11.50, 16.15, 19.15 Серыял «Кураж» (16+).
1.20 Маст. фільм «Ласкавы май» (12+).
3.20 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+).
4.00 Маст. фільм «Вясёлая моладзь» (0+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Беларусі».
10.00 «Пяцёра на аднаго» (12+).
11.00 Весткі.
11.20 Маст. фільм «Жыў-быў наладчык...» (12+)
13.00 «Наша справа» (16+).
13.10 «Дыялогі пра жывёл. Маскоўскі запарк» (12+).

14.00 «Смяяцца дазваляецца» (16+).
15.10 Маст. фільм «Асабістыя рахункі» (12+).
17.05 «Выхад у людзі» (16+).
18.25 «Суботні вечар» (16+).
19.55 Надвор'е на тыдзень.
20.00 Весткі ў суботу.
20.55 «Прывітанне, Андрэй!» (16+).
22.45 Маст. фільм «На абрыве» (12+).

НТБ—Беларусь

5.50 «Астрапрагноз».
5.55 Terra incognita. Беларусь невядомая (6+).
6.25 «Зразумець і абясшкодзіць» (12+).
7.05 Серыял «Рускі дубль» (16+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «НЗ.by».
8.55 «Урачэбныя тайны плюс» (12+).
9.30 «Гісторыі рамонту» (0+).
10.25 Галоўная дарога (16+).
11.10 «Ежа жывая і мёртвая» (12+).
12.10 Кватэрнае пытанне (0+).
13.20 «Паедзем, паядзім!» (0+).
14.15 Серыял «Асноўная версія» (16+).
16.25 «Экспертыза злачынстваў» (16+).
17.05 «Сакрэт на мільён». Вольга Кабо (16+).
19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне».
20.35 Серыял «Хуткая дапамога» (16+).
0.15 «Аднойчы...» (16+).

8 канал

7.00, 19.00, 21.15, 0.20 «Надвор'е».
7.05 М/ф «Баранчык Шон».
7.15 Дак. фільм «Малыя» (0+).
8.00 М/ф «Уцёкі з куратніка».
9.25 «Утрамдзія».
9.30 Серыял «Англійскае забойства» (12+).
11.00 Камедыя «Рыбка па імені Ванда» (16+).
12.50 Баявік «Місія невыканальная» (16+).
15.00 «Адказвайка» (0+).
15.05 М/ф «Нязнайка на Месяцы». 1—2-я часткі.
16.50 Драма «Шукальнікі прыгоды» (12+).
18.45 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
19.05 Меладрама «Бэль» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 «Фэшн і ту прафэшн».
21.20 Вестэрн «Добры, дрэнны, злы» (16+).

ВТВ ВТВ

6.05 Серыял «Сямейны бізнес» (12+).
7.10 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
7.35 М/ф «Тры каты» (0+).
7.55 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.30, 3.35 «Ералаш» (6+).
9.15, 14.00 «Уральскія пельмені» (16+).
10.20, 17.25 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
11.55, 2.05 «Узважаныя і шчаслівыя людзі» (16+).
15.15 Камедыя «Дзень сурка» (12+).

19.00 Серыял «Улётны экіпаж-2» (16+).
20.00 Серыял «Атэль «Элеон» (16+).
22.00 Камедыя «50 першых пацалункаў» (12+).
23.55 Серыял «Зніклая» (16+).
0.50 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 0.00 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква новамаскоўская.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35 Замежная справа. «Дыпламатыя Старажытнай Русі».
8.25 «Улюбіцца ў Арктыку». Дак. серыял.

8.50, 16.25 «Прафесія — следчы». Серыял.
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.05 XX стагоддзе. «Аляксандра Пахмутава. Старонкі жыцця». 1984 г.
12.15, 2.10 Сусветныя скарбы.
12.30, 18.40, 0.20 «Тым часам. Сэнсы».
13.20 «Мы — грамацеі!»
14.00 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
14.15 «Віктар Шклоўскі і Раман Якабсон. Жыццё як раман». Дак. фільм. Частка 1-я.
15.10 «Эрмітаж».
15.40 «Белая студыя».
17.35, 23.30 Да 80-годдзя Юрыя Цемірканава. «Маналог у 4-х частках».
18.00 П. І. Чайкоўскі. Сімфонія № 5.
18.50 Колер часу. Жан-Эцьен Ліятар. «Чароўная шакаладніца».
19.10 Урачыстае закрыццё XIX Міжнароднага тэлевізійнага конкурсу юных музыкантаў «Шчаўкунок».
21.15 100 гадоў з дня нараджэння Аляксандра Салжаніцына. «Слова». Дак. фільм.
22.15 «Адысея Пятра». Маст. фільм.
2.30 Жыццё выдатных ідэй. «Супраціўленне «0».

19.00 Серыял «Улётны экіпаж-2» (16+).
20.00 Серыял «Атэль «Элеон» (16+).
22.00 Камедыя «50 першых пацалункаў» (12+).
23.55 Серыял «Зніклая» (16+).
0.50 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Настальгія

5.55 «Рок-н-рол ТБ». 1992 год (16+).
6.40 Перадача «Бізнес і палітыка». 1992 год (12+).
7.40 «Мы Вас любім!» Канцэрт гурта «Воскресение». 1994 год (12+).
9.00, 15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
9.45, 11.05, 12.50, 14.30, 15.45, 17.00, 18.55, 20.30, 21.45, 23.00, 0.55, 5.00 Музычная настальгія (12+).
10.00 Тэлеспектакль «Ананімка». 1987 год (16+).
12.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Аўтограф». 2005 год (18+).

13.20, 19.20 Маст. фільм «Белы шаман» (16+).
16.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
18.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Антысаветчыкі». 2006 год (16+).
0.00 «Гэты фантастычны свет». 1979 год (12+).
2.00 Дак. фільм «Аліса Фрэйндліх. Выбранае» (12+).
3.00 «Быў час». 2008 год (16+).
4.05 Маст. фільм «13 даручэнняў» (12+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

2.00, 8.30, 11.50 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету.
3.00, 5.00, 9.30 Біятлон. Кубак свету.
3.30, 6.30, 10.30, 15.45, 21.50 Снукер. Scottish Open.
6.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
12.45 Фігурнае катанне. Фінал. Гран-пры.
14.45 Конны спорт. Кубак свету.
20.45 Формула Е.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.05 Вясельны разгром (18+).
2.50 Даю год (16+).
4.40 Халасцякі ў адрыве (16+).
6.35 Маё першае вяселле (16+).
8.35 Парыж любой цаной (16+).
10.25 Каханне з рызыкай для жыцця (16+).
12.10 SuperАлібі (16+).
14.00 Паспець за 30 хвілін (16+).
15.35 Канікулы мары (12+).
17.30 Ёлкі-2 (12+).
19.30 Хлапечнік у Новым Арлеане (16+).
21.10 Хлапечнік па-ірландску (16+).
23.00 Гараскоп на ўдачу (12+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.20 Правадыр разнаскурых (16+).
8.10 Чатыры таксісты і сабака (6+).
10.15 Галоўны (6+).
12.25 Рабінавы вальс (12+).
14.25 Скарб (6+).
16.20, 4.20 Тэрмін даўнасці. 1—2-я серыі (16+).
18.05 Вяселле (16+).
20.20 Кантрыбуцыя (12+).
23.40 А досвітку тут ціхі.. (12+).
2.05 Асабісты нумар (12+).

National Geographic

6.00 Навуковыя надарэччасці (16+).
6.25 Панарама 360. Аб'ект сусветнай спадчыны (16+).
7.10 Гульні розуму (16+).
8.00, 2.45 Аўта-SOS (12+).
9.30 Майкл Пэйлін у Паўночнай Карэі (16+).
10.15 Надзвычайны доктар Пол (16+).
11.00, 15.40 Марс (16+).
11.50, 18.45 Ледзяная дарога (16+).
12.35, 19.30 Востраў бунтароў (16+).
13.20, 17.15, 20.20, 22.00, 1.10, 4.25 Інстынкт выжывання (16+).
14.05, 21.10 Служба выратавання Аляскі (16+).
14.50 Каралі рыбалкі (16+).
16.25 Расследаванне авіякатастроф (16+).
22.45 Гісторыя СС: узыходжанне да ўлады (16+).
23.30 80-я: дзесяцігоддзе, якое стварыла нас (16+).
0.15 Асушыць акіян (16+).
1.55 Дзікі тунец (16+).
3.35 Машыны: разабраць і прадаць (16+).
5.10 Цуды інжынерыі (12+).

TV 1000 ТВ1000

6.10, 15.15 Шакалад (16+).
8.35 Гатака (12+).
10.45 Каханне жыве тры гады (16+).
12.45 Лізавета (16+).
17.25 Ілюзія падману-2 (16+).
20.10 Куды прыводзяць мары (12+).
22.25 Бандыты (16+).
1.05 Крэйсер (18+).
3.45 Візантыя (16+).

Discovery

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+).
9.00, 14.00, 17.00, 23.00, 3.50 Круты цюнінг (12+).
10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+)
11.00, 20.00, 5.30 Багажныя войны (12+).
12.00 Механізмы Да Вінчы (12+).
13.00 Круты віраж (16+).
18.00 Залатая ліхаманка (16+).
19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую наву (12+).
0.00 Апошні ніндзя (16+).
1.00, 6.20 Збройнікі (16+).
2.55 У пошуках скарбаў (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусы!». 7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.25 Навіны. 7.05, 8.05 Навіны эканомікі. 7.10, 8.10, 18.15, 0.05 «Зона Х» (16+). 9.10, 22.05 Серыял «След» (16+). 10.55, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Падарожжа да цэнтра душы» (16+). 13.05 Дзіцячы доктар. 13.35 Дзень у вялікім горадзе. 14.35, 15.25 Серыял «Лабірынты». 1-я серыя (16+). 15.15, 18.00 Навіны рэгіёна. 17.05 Беларуская часінка. 21.00 Панарама. 21.50 На кантролі Прэзідэнта. 23.45 Сфера інтарэсаў. 0.45 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+). 9.00, 17.35 Тэлебарометр. 9.05, 20.15 Серыял «Спячая» (16+). 10.10, 22.40 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+). 11.10, 17.40 Серыял «Опер па выкліку» (16+). 13.20, 23.40 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+). 14.15 «Блізняты» (16+). 15.20 Хто я? (12+). 15.40 Нічога сабе нюз (12+). 15.45, 0.40 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+). 16.30 «Вясельны памер» (16+). 19.45 Серыял «Субота» (12+). 21.10, 22.05 «Абмен жонкамі» (16+). 22.00 Спортлато 5 з 36, КЕНО.

3 Беларусь 3

7.00 «Дабраранак». 7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Тушонка з гародніны. 8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры. 8.25, 12.20 «Гэты дзень». 8.30, 18.00 «Вольф Месінг. Ён бачыў скрозь час». Маст. фільм (16+). 9.15, 18.50 «Легенды кіно». Леанід Быкаў (12+). 9.55 «Камертон». Народная артыстка Беларусі Таццяна Мархель. 10.20 «Тэатр у дэталях». Спектакль Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургіі «Раскіданае гняздо». 10.50 «Чырвоны яблык». Маст. фільм (12+).

12.55, 21.45 «Вечны кліч». Маст. фільм (12+). 14.10, 21.05 «Зафрантавыя разведчыкі». Дак. серыял (12+). 14.55 «Яны спявалі за Радзіму». «Песня ваенных карэспандэнтаў». 15.25 «Хата на хату». 16.20 Маст. фільм «Пацалунак Сакрата». «Смяротны водар» (16+). 19.30 «Запіскі на палях». Ядвігін Ш: сігнал да дзеяння! 20.15 «Музеі Беларусі». Мазырскі аб'яднаны краязнаўчы музей. Мазырскі замак. 20.40 «Калыханка» (0+). 22.55 «Я хачу гэта убачыць!» Дзятлава (6+).

5 Беларусь 5

6.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 6-ы тур. «Галатасарай» (Турцыя) — «Порту» (Партугалія). 8.50, 0.50 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 6-ы тур. Дзённік гульнявога дня. 9.35 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. 1/4 фіналу. Матч у адказ. 11.30 Спорт-кадр. 12.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 6-ы тур. «Ліверпуль» (Англія) — «Напалі» (Італія). 13.55 Плаванне. Чэмпіят свету на кароткай вадзе. Паўфіналы. Фіналы. 16.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 6-ы тур. «Шальке-04» (Германія) — «Лакаматыву» (Расія). 17.40 Козел пра футбол. 18.00 Агнявы рубяж. 18.30 Слэм-данк. 19.00 Гандбол. СЕНА-Газпром ліга. БГК імя Мяшкова (Беларусь) — «Жалезнічар» (Сербія). (У перапынку — Спорт-цэнтр.) 20.45 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 6-ы тур. «Рэал» (Іспанія) — ЦСКА (Расія). (У перапынку — Спорт-цэнтр.) 22.50 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 6-ы тур. «Шахцёр» (Украіна) — «Ліён» (Францыя). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)

Н АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Нашы навіны. 6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца». 9.10 «Жыць здорава!» (16+). 10.20, 11.10 Серыял «Дэтэктывы» (16+). 11.50 «Модны прыгавор» (12+). 13.10 Серыял «Медсястра» (16+). 15.00 «Давай пажэнімся!» (16+). 16.20, 22.40 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).

17.30, 18.20, 23.40 «На самай справе» (16+). 18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+). 19.00 «Няхай гавораць» (16+). 20.00 «Час». 21.10 Серыял «Чужая кроў» (16+). 22.20 «Рэпарцёр» (16+). 0.45 «Вячэрні Ургант» (16+). 1.35 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

С СТБ

5.30 «Тыдзень спорту». 6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны». 6.10, 20.15 «Міншчына». 6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+). 9.10 «Мінск і мінчане». 9.45, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+). 10.40, 20.30 Серыял «Востраў непатрэбных людзей» (16+). 12.20 «У апошні момант» (16+). 12.35, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+). 13.45 «Дзіўная справа» (16+). 14.45 «Вадзіць па-руску» (16+). 15.10, 16.50 «Банды». Серыял (16+). 19.55, 23.00 «СТБ-спорт». 20.05 «Сталічныя падрабязнасці». 22.10 «Глядзець усім!» (16+). 0.40 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР МІР

6.20 «Вой, мамачкі!» (12+). 6.50 Серыял «АСА» (16+). 8.45, 10.10 Серыял «Здрада» (16+). 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок). 13.15 «Зала суда. Битва за грошы» (16+). 14.00, 2.30 «Справы сямейныя. Битва за будучыню» (16+). 15.00, 3.10 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+). 16.15, 1.50 «Гульня ў кіно» (12+). 17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+). 19.20, 4.20 Серыял «Дваяная сучэльная» (16+). 21.30, 3.55 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+). 22.35, 0.10 Маст. фільм «Першы настаўнік» (0+). 0.50 Дак. фільм «Чынгіз Айтматаў. Сляды на пяску» (12+).

БЕЛАРУСЬ РТР РТР— Беларусь

7.00 «Раніца Расіі». 11.00, 14.00, 20.00 Весткі.

11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+). 12.35, 14.30, 22.30, 23.10 Серыял «Тайны спадарыні Кірсанавай» (12+). 13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь. 15.35 «60 хвілін». Ток-шоу. 17.00 Весткі. Мясцовы час. 17.25 «Лёс чалавека» (12+). 18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+). 20.40 Серыял «Тайны следства» (12+). 0.20 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз». 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння. 6.10 «Цуд тэхнікі» (12+). 7.10 «Дзелява раніца НТБ» (12+). 8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+). 9.40, 23.35 «НЗ.by». 10.20 Серыял «Сведкі» (16+). 11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+). 13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне. 14.05 Серыял «Марскія д'яблы. Смерч» (16+). 16.35 Серыял «Чацвёртая змена» (16+). 17.50 «ДНК» (16+). 19.45 Серыял «Гаруноў» (16+). 21.30 Серыял «Пёс» (16+). 0.00 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.40, 21.05, 0.50 «Надвор'е». 7.05 М/с. 7.25, 16.00 «Гумарынка». 7.30 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+). 8.30 Серыял «Каханне і помста» (16+). 9.25, 19.45 Серыял «Мост» (18+). 10.25 «Здароўе». 11.00 Серыял «Шукальнік» (12+). 11.45 Меладрама «Вяртанне ў Брайдсхед» (12+). 14.00 Серыял «Дэтэктыўныя гісторыі» (16+). 16.05 «Мультипарад» (0+). 16.30 Дак. серыял «Малыя». 17.15 «Адказвайка». 17.20 Камедыя «Сем нявест яфрэйтара Збруева» (12+). 18.50 Серыял «Баязэт» (0+). 20.50 «Вечарніца» (0+). 21.10 Трылер «На кручку» (16+). 23.10 Камедыя «Хто падставіў труса Роджэра» (12+).

ВТВ ВТВ

6.05 Серыял «Сямейны бізнес» (12+). 7.10 М/ф «Дуда і Дада» (0+). 7.35 М/ф «Тры каты» (0+). 7.55 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+). 8.30, 3.15 «Ералаш» (6+). 9.15, 14.00, 21.00 «Уральскія пельмені» (16+). 10.20 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+). 11.55 Серыял «Псіхалагіні» (16+). 15.40 Камедыя «Клік: з пультам па жыцці» (12+).

17.55 «Турысты» (16+). 19.00 Серыял «Улётны экіпаж-2» (16+). 20.00 Серыял «Атэль «Элеон» (16+). 22.00 Баявік «Вялікі ўраўняльнік» (12+). 0.30 Крымінал «Няўлоўныя» (16+). 1.55 Крымінал «Няўлоўныя: апошні герой» (16+). 4.00 «Лаві момант» (16+). 5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 23.00 Навіны культуры. 6.35 «Пешшу...» Масква палацавая. 7.05 «Правілы жыцця». 7.35 Замежная справа. «Дыпламатыя перамог і паражэнняў». 8.25 «Улюбiцца ў Арктыку». Дак. серыял.

8.50 Колер часу. Клод Манэ. 9.00, 16.25 «Прафесія — следчы». Серыял. 10.15 Шэдэўры старага кіно. «Мара». Маст. фільм. 12.10 «Астравы». Расціслаў Плят. 12.50 «Рудольф Нурыёў. Танец да свабоды». Дак. фільм. 14.20 «Больш, чым каханне». Андрэй Сахараў і Алена Бонэр. 15.10 «Лісты з правінцыі». Табольск (Цюменская вобласць). 15.40 «Энігма. Бобі Макферын». 17.20 Сусветныя скарбы. 17.35 «Маналог у 4-х частках». 18.00 П. І. Чайкоўскі. Канцэрт № 1 для фартэпіяна з аркестрам. 18.45 «Царская ложа». 19.45 Усерасійскі адкрыты тэлевізійны конкурс юных талентаў «Сіняя птушка».

20.45 «Развітальныя гасролі». Маст. фільм. 21.55 «Лінія жыцця». Аляксей Папагрэбскі. 23.20 Клуб 37. 0.20 «Культ кіно». «Паштальён заўжды звоніць двойчы». Маст. фільм (18+). 2.30 «Арганаўты». «Цудоўны Гоша». М/ф для дарослых.

НОЎАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+). 6.55, 8.30, 9.45, 11.00, 12.50, 14.30, 15.45, 17.00, 18.55, 20.30, 21.45, 23.00, 0.55, 2.30, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+). 7.20, 13.20, 1.20 Маст. фільм «Белы шаман» (16+).

8.50, 14.50, 20.50 «Прэс-экспрэс». 1994 год (16+). 9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+). 10.00, 16.00, 4.00 «Нараджаныя ў СССР» (12+). 12.00 Маст. фільм «Хабар» (16+). 7.35 Замежная справа. «Дыпламатыя перамог і паражэнняў». 8.25 «Улюбiцца ў Арктыку». Дак. серыял.

19.15 «Вакол сме-ху». «Клубны дзень». 1983 год (12+). 22.00 «Колба часу» (16+). 0.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Антысаветчыкі». 2006 год (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

2.00, 5.30, 8.30, 15.30, 17.30, 21.00 Біятлон. Кубак свету. 3.00 Формула Е. 3.30, 6.30, 10.30, 21.50 Снукер. Scottish Open. 5.00 Зімовыя віды спорту. «У пагоні за гісторыяй». 9.30 Футбол. Чэмпіят свету сярод дзючат (U-17 гадоў). Фінал. 12.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы». 12.45 Горныя лыжы. Кубак свету. 18.30 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету.

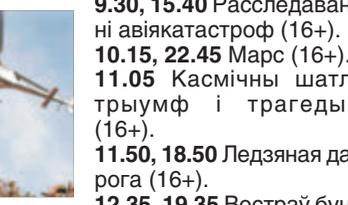
КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.50 Аксамітныя ручкі (16+). 2.50 Хлапечнік па-ірландску (16+). 4.40 SuperАлібі (16+). 6.30 Канікулы мары (12+). 8.25 Як выйсьці замуж за мільярдэра (16+). 10.15 Палета (16+). 11.55 Кілеры (16+). 13.50 Даю год (16+). 15.40 Сексу шмат не бывае (18+). 17.45 Ёлкі кудлатыя (6+). 19.30 Ёлкі новыя (6+). 21.05 Ёлкі-5 (6+). 22.45 Паспець за 30 хвілін (16+).

ТВ3 ТВ3

6.00 М/ф (6+). 7.10 «У выдатнай форме» (12+). 7.40 «Доктар І...» (16+). 8.15 «Асколкі». Серыял (16+). 9.40, 23.20 «Мастакі Парыжскай школы. Ураджэнцы Беларусі» (12+). 10.10, 4.30 «Судовыя страці». Дак. серыял (16+).

11.55, 16.35 «Варажбітка» (12+). 13.05 «Містычныя гісторыі» (12+). 14.05 «Адкрыта» з Аксанай Байрак» (16+). 15.05 «Нераскрытыя тайны» (12+). 15.40 «Мой герой» (12+). 17.55, 0.40 «Пазашлюбныя дзеці. За кулісамі поспеху». Дак. фільм (16+). 19.30 «Таксі-3». Камедыя (16+). 21.10 «Ларга Вінч-2». Баявік (16+).

23.55 «Вяселле і развод» (16+). 2.00 «90-я» (16+). 2.45 «Савецкія мафіі» (16+). 3.25 «Дзікія грошы» (16+). 4.05 «Уся праўда» (16+).

TV 1000 ТВ1000

6.10, 17.30 Лізавета (16+). 8.35 Прывід оперы (12+). 11.25 Арбіта 9 (16+). 13.30 Гатака (12+). 15.40 Каханне жыве тры гады (16+). 20.10 Законы прывабнасці (12+). 22.10 Асцярожна, дзверы зачыняюцца! (16+). 0.05 Выратавальны світанак (16+). 2.25 Цэлахоўнік (18+). 4.05 Бандыты (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

6.20 Стаўка на каханне (12+). 8.15 Патэлефануйце Мышкіну (12+). 10.10 Карпаратыў (16+). 12.00 Галоўны (6+). 14.10 Чатыры таксісты і сабака (6+). 16.20, 4.20 Мой найлепшы вораг (12+). 18.20 Скарб (6+).

6.00 Навуковыя неда-рэчнасці (16+). 6.25 Скануючы час (16+). 7.10 Гульні розуму (16+). 7.55, 2.45 Аўта-SOS (12+). 9.30, 15.40 Расследаван-ні авіякатастроф (16+). 10.15, 22.45 Марс (16+). 11.05 Касмічны шатл: трыумф і трагедыя (16+). 11.50, 18.50 Ледзяная да-рога (16+). 12.35, 19.35 Востраў бун-тароў (16+). 13.20, 20.25 Інстынкт вы-жывання (16+). 14.05, 21.10, 1.55 Дзікі ту-нец (16+). 14.50 Каралі рыбалкі (16+). 17.10, 22.00, 1.10, 4.20 Дзікая прырода Місісіпі (16+). 23.35 90-я: дзесяцігод-дзе, якое нас аб'яднала (16+). 0.20 Асушыць акіян (16+). 3.35 Машыны: разабраць і прадаць (16+). 5.10 Цуды інжынерыі (12+).

8.00, 16.00, 22.00 Махіна-тары (12+). 9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+). 10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+). 11.00, 20.00, 5.30 Багаж-ныя войны (12+). 12.00 Збройнікі (16+). 13.00 Будоўля на Алясцы (12+). 14.00, 18.00, 3.50 Зала-тая ліхаманка (16+). 19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратавую нару (12+). 0.00 Майстры зброі (16+). 1.00, 6.20 Браты па зброі (12+). 2.55 Панціяк — рыцар да-рог (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 1.55 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15 «Зона Х» (16+).
9.10 **Серыял «След» (16+).**
10.55, 12.10, 18.45, 19.20 **Серыял «Падарожжа да цэнтра душы» (16+).**
13.05 Дзіцячы доктар.
13.35 Дзень у вялікім горадзе.
14.35, 15.25, 17.05 **Серыял «Лабірынт» (16+).**
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
21.00 Панарама.
21.50 Клуб рэдактараў (16+).
22.30 **Меладрама «Скрыня Пандоры» (16+).**
2.10 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+).
9.00, 17.35 Тэлебарометр.
9.05, 20.05 **Серыял «Спячая» (16+).**
10.10, 21.00 «Чалавек-невідзімка» (16+).
11.10, 17.40 **Серыял «Опер па выкліку» (16+).**
13.15 **Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+).**
14.15 «Вясельны памер» (16+).
15.20 Хто я? (12+).
15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
15.45, 0.15 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.30 «Веру не веру» (16+).
19.35 **Серыял «Субота» (12+).**
22.00 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
22.10 «Бітва экстрасэнсаў». 18-ы сезон (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабранак».
7.35 «Беларуская кухня». Халаднік.
8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры.
8.25, 12.20 «Гэты дзень».
8.30, 18.00 **«Вольф Месінг. Ён бацьку скрозь час». Маст. фільм, заключная серыя (16+).**
9.15, 18.50 «Легенды кіно». Валерыя Залатухін (12+).
9.55 «Камертон». Народныя артысты Беларусі Сяргей Франкоўскі.
10.20 «Тэатр у дэталю». Опера Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Рэспублікі Беларусь «Аіда».
10.45 «Матчына поле». Маст. фільм (12+).
12.20 «Сіла веры».
12.55, 21.45 «Вечны кліч». Маст. фільм (12+).
14.00, 21.05 «Гісторыя айчыннага ваеннага альпінізму». Фільм другі (12+).

14.35 «Яны спявалі за Радзіму». Песня «Дзень Перамогі».
15.05 «Хата на хату».
15.55 «Беларусь як песня». Наталля Бярнацкая.
16.20 **Маст. фільм «Пацалунак Сакрата». «Праклён Эдварда Мунка» (16+).**
19.30 «Камертон». Заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь Антон Заянчкоўскі.
20.15 «Музеі Беларусі». Гомельскі палацава-паркавы ансамбль.
20.40 «Калыханка» (0+).
22.50 «Час кіно». Работы студэнтаў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў.
23.00, 23.15 «Салдаты, якія не паіраюць», «Ручны мяч», «Пакадаючы святло ў гісторыі...», «Дух Душа». Дак. фільмы (12+).
23.10 «Агентам уваход забаронены». Кінанаведа (12+).

5 Беларусь 5

6.45 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 6-ы тур. «Капенгаген» (Данія) — «Бардо» (Францыя).
8.40 Бялтон. Этап кубка свету. Хохфільцэн. Спрынт. Жанчыны.
9.45 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 6-ы тур. ПАОК (Грэцыя) — БАТЭ (Беларусь).
11.30 Авертайм.
12.00 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 6-ы тур. «Відзі» (Венгрыя) — «Чэлсі» (Англія).
13.55 Плаванне. Чэмпіянат свету на кароткай вадзе. Паўфіналы. Фіналы.
16.10, 21.30 Бялтон. Этап кубка свету. Хохфільцэн. Спрынт. Мужчыны.
17.40 Спорт-мікс.
17.50 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.
18.20 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. Агляд.
19.20, 22.50 Гандбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. 1/2 фіналу. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
21.00 Фактар сілы.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Навіны навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Жыць здорава!» (16+).
10.20, 11.10 **Серыял «Дэтэктывы» (16+).**
11.50 «Модны прыгавор» (12+).
13.10 **Серыял «Медсястра» (16+).**
15.00, 0.45 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20 «Ералаш» (6+).
16.40, 18.20 **Камедыя «Чалавек з бульвара Капуцынаў» (12+).**
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).

19.00 «Поле цудаў» (16+).
20.00 «Час».
21.05 «Голас. Перазагрузка» (16+).
23.15 «Што? Дзе? Калі?» у Беларусі. Зімовая серыя гульніаў (16+).
1.45 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Усім па катку» (16+).
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
10.40 **Серыял «Востраў непатрэбных людзей» (16+).**
12.25 «У апошні момант» (16+).
12.35, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45 «Дзіўная справа» (16+).
14.40 «Ежа багоў» (16+).
15.35, 16.50 **«Джокер». Серыял (16+).**
19.55, 23.00 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.30 «Скардзіцца дазваляецца».
20.50, 0.35 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР

6.00 «Як у рэстаране» (12+).
6.35 **Серыял «АСА» (16+).**
8.45, 10.10 **Серыял «Таварыш Сталін» (16+).**
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок).
13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 0.10 «Гульніаў ў кіно» (12+).
17.00 **Серыял «Вяртанне Мухара-2» (16+).**
19.20 **Серыял «Дваяная суцэльная» (16+).**
21.30 **Маст. фільм «Ласкавы май» (16+).**
1.00 **Маст. фільм «Любімы Раджа» (16+).**
3.15 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+).
4.00 **Маст. фільм «Сэрцы чатырох» (12+).**
5.30 М/ф (0+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 20.00 Весткі.

11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35, 14.30, 22.30, 23.10 **Серыял «Тайны спадарыні Кірسانавай» (12+).**
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
15.35 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.00 Весткі. Мясцовы час.
17.25 «Лёс чалавека» (12+).
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 **Серыял «Тайны следства» (12+).**
0.25 «Майстар смеху» (16+).

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10 «Таямнічая Расія» (16+).
7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+).
8.05 **Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).**
9.40, 23.05 «НЗ.by».
10.20 **Серыял «Сведкі» (16+).**
11.15 **Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+).**
13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05, 16.35 **Серыял «Чацвёртая змена» (16+).**
17.50 «ДНК» (16+).
19.40 «НЗ. Расследаванне» (16+).
20.10 **Серыял «Гаруноў» (16+).**
21.00 **Серыял «Пёс» (16+).**
23.40 **Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).**

8 канал

7.00, 15.55, 19.50, 21.05, 0.50 «Надвор'е».
7.05 М/с.
7.25, 16.00 «Гумарынка».
7.30 **Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+).**
8.30 **Серыял «Каханне і помста» (16+).**
9.30 «Здароўе».
10.15, 19.55 **Серыял «Сапраўдны дэтэктыў» (16+).**
11.15, 18.35 **Серыял «Баязэт» (0+).**
12.00 **Рэтра-дэтэктыў. Серыял «Каломба» (16+).**
13.50 **Серыял «Уверх і ўніз па лесвіцы» (16+).**
16.05 «Мультипарад» (0+).
16.30 Дак. серыял «Дзецям пра зверанят».
16.55 «Адказвайка» (0+).
17.00 **Камедыя «Прыходзьце заўтра» (12+).**
19.20 «Мой любімы гадаванец».
20.55 «Вечарніца» (0+).
21.10 **Камедыя «Фокус» (18+).**
23.00 **Камедыя «Утаймаванне свавольнага» (16+).**

ВТВ ВТВ

6.05 **Серыял «Сямейны бізнес» (12+).**
7.10 М/ф «Дуда і Дада» (0+).
7.35 М/ф «Тры каты» (0+).
7.55 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+).
8.30, 3.45 «Ералаш» (6+).
9.15, 14.00 «Уральскія пельмені» (16+).
10.20, 17.25 **Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).**
11.55, 2.15 «Узважаныя і шчаслівыя людзі» (16+).
15.30 **Камедыя «50 першых пацалункаў» (12+).**
19.00 **Серыял «Улётны экіпаж-2» (16+).**
20.00 **Серыял «Атэль-Элеон» (16+).**
22.00 **Камедыя «3 13 у 30» (12+).**

Настальгія

6.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Аўтограф». 2005 год (18+).
6.55, 8.30, 9.45, 11.00, 12.50, 14.30, 15.45, 17.00, 18.55, 20.30, 21.45, 3.45, 5.00 **Музычная настальгія (12+).**
7.20, 13.20, 19.20 **Маст. фільм «Белы шаман» (16+).**
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім: «Антысаветчыкі». 2006 год (16+).
18.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
23.55 «Рок-н-рол ТБ». 1992 год (16+).
0.40 Перадача «Бізнес і палітыка». 1992 год (12+).
1.40 «Мы Вас любім!» Канцэрт гурта «Воскресение». 1994 год (12+).
2.50 «Прэс-экспрэс». 1994 год (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 0.00 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Масква барочная.
7.05, 20.05 «Правілы жыцця».
7.35 Замежная справа. «Вялікі пасол».
8.20 «Улюбіцца ў Арктыку». Дак. серыял.
8.50, 16.25 «Прафесія — следчы». Серыял.
10.15 «Назіральнік».

11.10, 1.05 ХХ стагоддзе. «Палаючы востраў». Дак. фільм.
12.30, 18.40, 0.20 «Што рабіць?»
13.20 Штучны адбор.
14.00 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
14.15 «Віктар Шклоўскі і Раман Якабсон. Жыццё як раман». Дак. фільм.
15.10 Біблейскі сюжэт.
15.40 «Саці. Нясумная класіка...»
17.35, 23.30 «Маналог у 4-х частках».
18.00 С. Пракоф'еў. Канцэрт № 2 для фартэпіяна з аркестрам.
19.45 Галоўная роля.
20.30 Прыступкі цывілізацыі. «Убачыць пачатак часоў». Дак. фільм.
21.20 «Абсалютны слых».
22.00 «Рудольф Нурыеў. Танец да свабоды». Дак. фільм.
2.25 Жыццё выдатных ідэй. «Вогненнае паветра».

Кінакамедыя

0.50 8 першых спатканняў (16+).
2.30 Ашаламляльныя фантазіі Чарлі Свана-Трэцяга (16+).
4.05 Даруй, хачу з табой ажаніцца (12+).
6.10 Ёлкі-2 (12+).
8.10 Каникулы мары (12+).
10.00 Гараскоп на ўдачу (12+).
11.55 Праект «А» (12+).
13.50 Праект «А»: частка другая (12+).
15.55 Хлапечнік у Новым Арлеане (16+).
17.35 Ёлкі-3 (6+).
19.30 Джунглі (6+).
21.05 Горка! (16+).
23.00 Горка-2! (16+).

ТВ3 ТВ3

6.00 М/ф (6+).
7.05 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
7.40 «Доктар І...» (16+).
8.15, 19.05, 2.15 «Асколкі». Серыял (16+).
9.40, 23.15 «Мастакі Парыжскай школы. Ураджэнцы Беларусі» (12+).
10.15, 3.30 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
12.00, 17.45 «Варажбітка» (12+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

2.00, 5.00 Бялтон. Кубак свету.
3.00, 5.30 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
3.30, 6.30, 10.30, 15.00, 21.50 Снукер. Scottish Open.
6.00 Горныя лыжы. Кубак свету.
8.30 Фігурнае катанне. Фінал. Гран-пры.
12.00, 20.45 **Формула Е. 13.00 Скарч на лыжах з трампліна. Кубак свету.**
14.00 **Конны спорт. Rolex Grand Slam.**
21.15 Зімовыя віды спорту. «У пагоні за гісторыяй».

Кінакамедыя

6.10, 18.05 **Голая праўда (16+).**
8.15 **Бандыты (16+).**
10.45 **Іржа і костка (16+).**
13.15 **Куды прыводзяць мары (12+).**
15.30 **Візантыя (16+).**
20.10 **Зялёная міля (16+).**
23.45 **Невыносная жорсткасць (12+).**
1.55 **Палаўнічы з Уолстрыт (18+).**
4.00 **Ла-ла Лэнд (16+).**

ТВ1000 ТВ1000 Рускае кіно

6.20 **Кантрыбуцыя (12+).**
9.40 **А досвітку тут ціхія... (12+).**
12.05 **Каханне прэт-а-партэ (12+).**
14.05 **Асабісты нумар (12+).**
16.20, 4.20 **Тэрмін даўнасці (16+).**
18.25 **Сувязь (16+).**

13.10, 16.45, 5.05 «Містычныя гісторыі» (12+).
14.15 «Адкрыта» з Аксанай Байрак» (16+).
15.15 «Простыя складанасці» (12+).
15.50 «Натуральны адбор» (12+).
20.45 «Чыста маскоўскія забойствы». Серыял (12+).
21.45 «90-я» (16+).
22.40 «Лінія абароны» (16+).
23.45 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
0.30 «Ганебная страсць». Трылер (16+).

National Geographic

6.00 **Навуковыя недарэчнасці (16+).**
6.25 **Скануючы час (16+).**
7.15 **Гульні розуму (16+).**
8.00, 2.40 **Аўта-SOS (12+).**
9.30, 13.25, 20.25 **Інстынкт выжывання (16+).**
10.20 **Надзвычайны доктар Пол (16+).**
11.05 **Касмічнае падарожжа «Хабла» (16+).**
11.50, 18.50 **Ледзяная дарога (16+).**
12.35, 19.35, 3.30 **Марс (16+).**
14.10, 17.10, 21.10, 1.50, 4.20 **Дзікі тунец (16+).**
14.55 **Каралі рыбалкі (16+).**
15.45 **Расследаванні авіякатастроф (16+).**
22.45 **Дзясятка найгоршых прыродных катастроф (16+).**
0.15 **80-я: дзесяцігоддзе, якое стварыла нас (16+).**
1.05 **Асушыць акіян (16+).**
5.10 **Цуды інжынерыі (12+).**

Discovery Discovery

8.00, 16.00, 22.00 **Махінатары (12+).**
9.00, 17.00, 23.00, 4.40 **Круты цюнінг (12+).**
10.00, 15.00, 21.00 **Як гэта ўстроена? (12+).**
11.00, 20.00, 5.30 **Багажныя войны (12+).**
12.00, 1.00, 6.20 **Збройнікі (16+).**
13.00 **У пошуках скарбаў (12+).**
14.00, 3.50 **Апошні ніндзя (16+).**
18.00 **Залатая ліхаманка (16+).**
19.00, 2.00, 7.10 **Скрозь кравую наву (12+).**
0.00 **Небяспечная праца (16+).**
2.55 **Круты віраж (16+).**

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»... 7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.40 Навіны... 7.05, 8.05 Навіны эканомікі... 9.10, 22.20 Серыял «След» (16+)... 10.55, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Падарожжа да цэнтра душы» (16+)... 13.05 Дзіцячы доктар... 13.35 Дзень у вялікім горадзе... 14.35, 15.25 Серыял «Лабірынты» (16+)... 15.15, 18.00 Навіны рэгіёна... 17.05 Беларуская часінка... 21.00 Панарама... 21.50 Жанчыны і спорт... 0.00 Сфера інтарэсаў... 1.00 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+). 9.00, 17.35 Тэлебарометр. 9.05, 20.00 Серыял «Спячая» (16+). 10.10, 22.05 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+). 11.15, 17.40 Серыял «Опер па выкліку» (16+). 13.20, 23.05 Серыял «Цэнтральная бальніца» (16+). 14.15 «ЖаннаПажані!» (16+). 15.15 Хто я? (12+). 15.40 Нічога сабе ньюз (12+). 15.45, 0.10 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+). 16.25 «Вясельны памер» (12+). 19.35 Серыял «Субота» (16+). 21.00 «Трэці лішні» (16+). 22.00 Спортлато 6 з 49, КЕНО.

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак». 7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Грыбкі. 8.05, 12.00, 19.55 Навіны культуры. 8.25, 12.20 «Гэты дзень». 8.30, 18.00 «Вольф Месінг. Ён бачыў скрозь час». Маст. фільм (16+). 9.15, 18.50 «Легенды кіно». Савелій Крамарай (12+). 9.55 «Камертон». Акцёр, педагог, прафесар, заслужаны артыст БССР Уладзімір Мішчанчук. 10.20 «Белы параход». Маст. фільм (12+). 12.55, 21.45 «Вечны кліч». Маст. фільм (12+). 14.00, 21.05 «Гісторыя айчыннага ваеннага альпінізму». Фільм першы (12+).

14.35 «Яны спявалі за Радзіму». Песня «Смуглянка». 15.05 «Хата на хату». 15.55 «Беларусь як песня». Уладзімір Кудрын. 16.20 Маст. фільм «Пацалунак Сакрата». «Каралі Неферціці» (16+). 19.30 «Запіскі на палях». Цётка: урокі жыцця першай беларускай настаўніцы. 20.15 «Музеі Беларусі». Мазырскі аб'яднаны краязнаўчы музей. Філіялы. 20.40 «Калыханка» (0+). 22.50 «Я хачу гэта убачыць!» Лунінецкі раён (6+).

5 Беларусь 5

7.10 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 6-ы тур. «Шахцёр» (Украіна) — «Ліён» (Францыя). 9.05 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 6-ы тур. Дзённік гульнявога дня. 9.50 Легенды сусветнага спорту. 10.20 Футбол. Клубны чэмпіянат свету. Аль-Айн — Велінгтан. 12.15 Гандбол. Чэмпіянат Еўропы. Жанчыны. Другі раўнд. 13.55 Плаванне. Чэмпіянат свету на кароткай вадзе. Паўфіналы. Фіналы. 16.05 Біятлон. Этап кубка свету. Хохфільцэн. Спрынт. Жанчыны. 17.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 6-ы тур. «Вікторыя» (Чэхія) — «Рома» (Італія). 19.45 Спорт-цэнтр. 19.55 Авертайм. 20.25 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 6-ы тур. Прэ'ю. 20.45 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 6-ы тур. ПАОК (Грэцыя) — БАТЭ (Беларусь). 22.50 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 6-ы тур. «Алімпікас» (Грэцыя) — «Мілан» (Італія). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), 7.30, 8.00 (з субцітрамі), 8.30, 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 Навіны навіны. 6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца». 9.10 «Жыць здарава!» (16+). 10.20, 11.10 Серыял «Дэтэктывы» (16+). 11.50 «Модны прыгавор» (12+). 13.10 Серыял «Медсястра» (16+). 15.00 «Давай пажэнімся!» (16+). 16.20, 22.50 «Мужчынскае/Жаночае» (16+). 17.30, 18.20, 23.50 «На самай справе» (16+).

18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+). 19.00 «Няхай гавораць» (16+). 20.00 «Час». 21.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+). 21.40 Серыял «Чужая кроў» (16+). 0.55 «Вячэрні Ургант» (16+). 1.45 «Нашы навіны». Галоўнае за дзень.

СТБ

5.30 «Усім па катку» (16+). 6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны». 6.10, 20.15 «Міншчына». 6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+). 9.10, 23.05 «Загадкі чалавецтва» (16+). 10.40, 20.50 Серыял «Востраў непатрэбных людзей» (16+). 12.20 «У апошні момант» (16+). 12.35, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+). 13.45 «Дзіўная справа» (16+). 14.40 «Ежа багоў» (16+). 15.35, 16.50 «Джокер». Серыял (16+). 19.55, 23.00 «СТБ-спорт». 20.05 «Сталічныя падрабязнасці». 20.30 «Спецыяльны рэпартаж СТБ». 0.35 Дакументальны спецпраект (16+).

МІР

6.00 «Трымайся, шоубіз!» (16+). 6.30, 10.10 Серыял «АСА» (16+). 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.00 Навіны (бягучы радок). 13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+). 14.00, 1.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+). 15.00, 1.50 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+). 16.15, 0.10 «Гульня ў кіно» (12+). 17.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+). 19.20, 2.40 Серыял «Двойная суцэльная» (16+). 23.45 «Спецыяльны рэпартаж» (12+).

РТР-Беларусь

7.00 «Раніца Расіі». 11.00, 14.00, 20.00 Весткі. 11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+). 12.35, 14.30, 22.30, 23.10 Серыял «Тайны спадарыні Кірсанавай» (12+).

13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь. 15.35 «60 хвілін». Ток-шоу. 17.00 Весткі. Мясцовы час. 17.25 «Лёс чалавека» (12+). 18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+). 20.40 Серыял «Тайны следства» (12+). 0.25 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ-Беларусь

5.55 «Астрапрагноз». 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння. 6.10 «НашСпажыўНагляд» (16+). 7.10 «Дзелавая раніца НТБ» (12+). 8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+). 9.40, 23.35 «НЗ.by». 10.20 Серыял «Сведкі» (16+). 11.15 Серыял «Масква. Тры вакзалы» (16+). 13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне. 14.05 Серыял «Марскія д'яблы. Смерч» (16+). 16.35 Серыял «Чацвёртая змена» (16+). 17.50 «ДНК» (16+). 19.45 Серыял «Гаруноў» (16+). 21.30 Серыял «Пёс» (16+). 0.00 Серыял «Агент асобага прызначэння» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 19.40, 21.05, 1.05 «Надвор'е». 7.05 М/с. 7.25, 16.00 «Гумарынка». 7.30 Серыял «Два з паловай чалавекі» (16+). 8.30 Серыял «Каханне і помста» (16+). 9.25 Серыял «Мост» (18+). 10.25 «Здароўе». 11.00, 18.45 Серыял «Баязэт» (0+). 11.45 Рэтра-дэтэктыў. Серыял «Айцец Браўн» (16+). 13.50 Серыял «Уверх і ўніз па лесвіцы» (16+). 16.05 «Мультипарад» (0+). 16.30 «Мой любімы гадаванец» (0+). 17.00 «Сябры дзядулі Марка» (0+). 17.15 «Адказвайка» (0+). 17.20 Драма «Гаспадар тайгі» (12+). 19.30 «Фэшн is ту прафэшн». 19.45 Серыял «Сапраўдны дэтэктыў» (16+). 20.50 «Вечарніца» (0+). 21.10 Драма «Помста» (18+). 23.15 Камедыя «Каханне і галубы» (16+).

ВТВ ВТВ

6.05 Серыял «Сямейны бізнес» (12+). 7.10 М/ф «Дуда і Дада» (0+). 7.35 М/ф «Тры каты» (0+). 7.55 М/ф «Маша і Мядзведзь» (0+). 8.30, 3.35 «Ералаш» (6+). 9.15, 14.00 «Уральскія Рпельмені» (16+). 10.20, 17.25 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+). 11.55, 2.00 «Узважаныя і шчаслівыя людзі» (16+). 15.25 Камедыя «З 13 у 30» (12+). 19.00 Серыял «Улётны экіпаж-2» (16+). 20.00 Серыял «Атэль «Элеон» (16+).

22.00 Камедыя «Клік: з пультам па жыцці» (12+). 0.10 Серыял «Знікляя» (16+). 1.05 «Кіно ў дэталю» (16+). 4.00 «Лаві момант» (16+). 5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.20, 10.00, 15.00, 19.30, 0.00 Навіны культуры. 6.35 «Пешшу...» Масква мецэнацкая. 7.05, 20.05 «Правілы жыцця». 7.35 Замежная справа. «Гаспадыня Еўропы». 8.25 «Улюбiцца ў Арктыку». Дак. серыял. 8.55, 16.25 «Прафесія — следчы». Серыял. 10.15 «Назіральнік». 11.10, 1.05 XX стагоддзе. «Майстры мастацтваў. Народны артыст СССР Алег Барысаў». 1987 г.

12.20 Колер часу. Густаў Клімт. «Залатая Адэль». 12.30, 18.40, 0.20 Да 90-годдзя з дня нараджэння Чынгіза Айтматава. «Гульня ў бісер». «И долше века длится день...» 13.15 «Абсалютны слых». 14.00 «Аляксандр Салжаніцын. Слова». Дак. фільм. 15.10 Мая любоў — Расія! «Батлейка, або Казака для дзяцей і дарослых». 15.35 «2 Вернік 2». 17.35, 23.30 «Маналог у 4-х частках». 18.00 Акадэмічны аркестр Санкт-Пецярбургскай філармоніі імя Д. Д. Шапастаковіча. 19.45 Галоўная роля. 20.35 Прыступкі цывілізацыі. «Вулкан, які змяніў свет». Дак. фільм. 21.25 «Энігма. Бобі Макферын». 22.10 Урачыстая цырымонія адкрыцця года тэатра ў Расіі. 2.10 Сусветныя скарбы. 2.30 Жыццё выдатных ідэй. «Загадка Макінтоша».

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.55 Даруй, хачу з табай ажаніцца (12+). 3.05 8 першых спатканняў (16+). 4.50 Каханне з рызыкай для жыцця (16+). 6.35 Гараскоп на ўдачу (12+). 8.30 100 мільёнаў еўра (16+). 10.15 Паспець за 30 хвілін (16+).

Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Антысаветчыкі». 2006 год (16+). 6.55, 8.30, 9.45, 11.00, 12.50, 14.30, 15.45, 17.00, 20.20, 21.45, 23.00, 0.55, 2.30, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+). 7.20, 13.20, 1.20 Маст. фільм «Белы шаман» (16+). 8.50, 20.50 «Прэс-экспрэс». 1994 год (16+). 9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+). 10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+). 12.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+). 18.00 Маст. фільм «Хабар» (16+). 0.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Аўтограф». 2005 год (18+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

2.00, 9.30, 15.30 Біятлон. Кубак свету. 2.30, 5.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету. 3.00, 8.30 Зімовыя віды спорту. «У пагоні за гісторыяй». 3.30, 6.30, 10.30, 17.30, 21.50 Снукер. Scottish Open. 5.30, 12.00, 20.00 Формула Е. 9.00, 12.30 Горныя лыжы. Кубак свету. 20.30 Watts. 20.45 Конны спорт. Rolex Grand Slam.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.55 Даруй, хачу з табай ажаніцца (12+). 3.05 8 першых спатканняў (16+). 4.50 Каханне з рызыкай для жыцця (16+). 10.15 Зялёная міля (16+). 13.50 Ла-ла Лэнд (16+).

11.50 Горка! (16+). 13.50 Горка-2! (16+). 15.45 Джунглі (6+). 17.20 Ёлкі 1914 (12+). 19.30 Сексу шмат не бывае (18+). 21.30 Палета (16+). 23.10 Хлапечнік у Новым Арлеане (16+).

ТВБ ТБЗ

6.00 М/ф (6+). 7.10 «Школа доктара Камароўскага» (6+). 7.45 «Доктар I...» (16+). 8.15, 19.00, 3.15 «Асколкі». Серыял (16+). 9.40, 23.30 «Улегцы» (12+).

10.15, 4.30 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+). 12.00, 17.40 «Варажбітка» (12+). 13.10, 16.35 «Містычныя гісторыі» (12+). 14.10 «Адкрыта» з Аксанай Байрак» (16+). 15.05 «Простыя складанасці» (12+). 15.40 «Натуральны адбор» (12+). 20.40 «Чыста маскоўскія забойствы». Серыял (12+). 21.45 «Знак якасці» (16+). 22.40 «Савецкія мафіі» (16+). 0.00 «Звышнатуральнае». Серыял (16+). 0.45 «Робін Гуд». Прыгоды (16+).

Discovery Discovery

6.00, 5.35 Навуковыя надарэчнасці (16+). 6.25 Скануючы час (16+). 7.10 Гульні розуму (16+). 8.00, 3.10 Аўта-SOS (12+). 9.30, 2.20 Дзікі тунец (16+). 10.20 Надзвычайны доктар Пол (16+). 11.05 Касмічны шатл: трыумф і трагедыя (16+).

TV 1000 ТБ1000

6.10, 18.00 Дар (16+). 8.20 Невыносная жорсткасць (12+). 10.15 Зялёная міля (16+). 13.50 Ла-ла Лэнд (16+). 15.40, 18.00, 22.00, 1.35, 4.50 Расследаванні авіякатастроф (16+). 22.45 Секунды да катастрофы (16+). 23.10 Гарачыя межы: Ляцінская Амерыка (16+). 23.55 80-я: дзесяцігоддзе, якое стварыла нас (16+). 4.00 Машыны: разабраць і прадаць (16+).

National Geographic National Geographic

8.00, 16.00, 22.00 Махінатары (12+). 9.00, 17.00, 23.00, 4.40 Круты цюнінг (12+). 10.00, 15.00, 21.00 Як гэта ўстроена? (12+). 11.00, 20.00, 5.30 Багажныя войны (12+). 12.00, 1.00, 6.20 Збройнікі (16+). 13.00 Гарады, якія тонуюць (12+). 14.00, 3.50 Небяспечная праца (16+). 18.00, 0.00 Залатая ліхаманка (16+). 19.00, 2.00, 7.10 Скрозь кратовую нару (12+). 2.55 Будоўля на Алясцы (12+).

ЛЮДЗІ МОТАЛЯ

спрыяе развіццю ўсяго населенага пункта

Фота Валерыя КАРЛІЯ.

ўнітарнае прадпрыемства «Шыкалай» спецыялізуецца на перапрацоўцы рыбы. Там зараз занятыя пад два дзясяткі чалавек, і прадукцыя карыстаецца попытам. З райцэнтра, іншых гарадоў нярэдка едуць у фірменны магазін рыбаперапрацоўчыкаў па прадукцыю. У аграгарадку і ваколіцах ужо і цяжка сказаць, які бізнес сельскагаспадарчага кірунку не прадстаўлены. Зараз асобныя прадпрыемствы сталі займацца вырошчваннем буякоў, парэчкі,

з'явілася новая піларамма. Некаторыя знайшлі сябе ў гандлёвай справе. У чатырохтысячным Моталі больш за дваццаць вялікіх і малых магазінаў. У нас наогул умеюць працаваць. Наша сельгаспрадпрыемства «АграМоталь» — адно з найлепшых не толькі ў раёне, але і ў вобласці. «А калі ёсць работа, дастойная зарплата, дык людзі і не спяшаюцца пакідаць родныя мясціны», — разважае Мікалай Шыкалай.

А хто і пакідае, бывае, вяртаецца. Як, напрыклад,

Мікалай Стасевіч. Яшчэ ў 90-х ён канчаткова вярнуўся на малую радзіму, адкрыў сваю пякарню. Сёння гэта прадпрыемства «Анікс Санія» — невялікая фабрыка па вытворчасці печыва «Мотальская выпечка». Кампанія Мікалая адкрыла музей хлеба з дапамогай гранта Еўрасаюза. А каб прыцягнуць больш наведвальнікаў у музей і сваю вёску, Мікалай Стасевіч заняўся аграэкалогіяй, пабудоваў на берэзе Ясельды цудоўную сядзібу «Мотальская Венецыя».

Сацыяльная адказнасць бізнесу

Без удзелу прадпрыемальнікаў сёння немагчыма ўявіць сацыяльную, культурную сферу аграгарадка, яго добраўпарадкаванне, лічыць старшыня Мотальскага сельскага Савета Сяргей Піліповіч. Той жа вытворчы кааператыву «Моталь» не раз дапамагаў інвалідам пазроку, дзецям-інвалідам, школам, музеям, выдзяляў грошы на рамонт і будаўніцтва храмаў. А фестываль «Мотальскія прысмакі», які ўпэўнена становіцца брэндам Іванаўскага раёна, мясцовыя дзелавыя людзі, можна сказаць, выпеставалі, вынеслі на сваіх плячах. Як вядома, арганізаваць і правесці падобны фестываль, прыняць такую колькасць гасцей — гэта вялікія траты. Ды і паказаць сваю прадукцыю трэба прыгожа, ярка, запамінальна. Адным словам, тутэйшыя прадпрыемствы становяцца галоўнымі героямі і дзеючымі асобамі названага фестывалю падчас яго правядзення. А з'яўленне такога фестывалю стала лагічным працягам работы ды адлюстраваннем «жылкі» мясцовых жыхароў.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
Іванаўскі раён.

МЕРКАВАННЕ Старшы выкладчык кафедры эканомікі і кіравання Рэспубліканскага інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі Мінпрацы і сацабароны Наталля ДОЛБІК:

— Зразумела, на вёсцы выгадна займацца сельскай гаспадаркай: гадоўляй буйной рагатай жывёлы, свіней, труссоў, вырошчваннем бульбы (для сельніцтва і юрыдычных асоб па заказах). Прыбытковасць справы залежыць ад якасці прадукцыі, затрат на яе вытворчасць і таго, наколькі фермер гатовы ўдзяліць увагу пошуку патэнцыйных пакупнікоў. Я разумею, што канкурэнцыя вельмі вялікая, але яна ёсць усюды. Заўсёды нейкія вытворцы сыходзяць з рынку, пераходзяць у іншую сферу. Разам з тым сказаць, што ніша запоўненая на 100 працэнтаў, немагчыма ні пра які кірунак. Усё знаходзіць свайго пакупніка. Проста трэба выкарыстоўваць розныя маркетынговыя стратэгіі.

У сельскай мясцовасці патрабуюцца таксама розныя паслугі. Той жа рамонт абутку і адзення, цырульні, фітнес, танцы, цэнтры для дзяцей. Гэтыя віды дзейнасці развіваюцца яшчэ лепш, чым гаспадарка. Калі ў Мінску такіх паслуг шмат, то ў вёсках яны ўвогуле адсутнічаюць.

Вясковыя бізнесмены могуць разлічваць на істотныя льготы. Так, згодна з Дэкрэтам № 6 «Аб стымуляванні прадпрыемальніцкай дзейнасці на тэрыторыі сярэдніх, малых гарадскіх паселішчаў, сельскай мясцовасці», вытворцы ўласнай прадукцыі вызваляюцца на сем гадоў ад падаткаў. Індывідуальныя прадпрыемальнікі, якія плацяць адзіны падатак, могуць атрымаць па ім добрыя льготы, бо мясцовыя выканаўчыя органы маюць права прымаць рашэнне аб паніжэнні гэтых ставак.

У раёнаў ёсць праграмы развіцця рэгіёнаў, на якія выдаткоўваецца пэўнае фінансаванне: тыя, хто хоча адкрыць сваю справу, могуць разлічваць на грашовую дапамогу ў рамках гэтых праграм. Плюс ёсць магчымасць атрымання грантаў. Цяпер шмат еўрапейскіх праграм аказваюць падтрымку развіццю менавіта сельскай ініцыятывы. Гранты невялікія, але для прыватніка з'яўляюцца істотнымі.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.

БІЗНЕСУ

Чаму і як вучаць у інкубатары

— Я не ўмела ні вязаць, ні шыць, пачынала з нуля, — прызналася ўдзельніца праекта Юлія Пашковіч. Дзякуючы атрыманым ведам, пачала вязаць розныя дзіцячыя цацкі. Я ўжо зарэгістравалася ў якасці рамесніцы, каб зарабляць легальна. У планах — вязаць розныя рэчы: шапкі, рукавіцы, шарплеткі. Прадаваць вырабы збіраюся на выстаўках-кірмашах, праз сетку спецыялізаваных магазінаў. Ужо з адным з іх заключыла дагавор і аддала на рэалізацыю вязаных зайцоў.

Наталля Ліпай з Калодзішчаў з гонарам дэманструе мне сваю прыгожую работу — вязаную карціну «Лета яснае».

У нашай краіне створаны беспрэцэдэнтныя ўмовы для развіцця рамесніцтва. Мяркуйце самі: за адну базавую велічыню ў год кожны грамадзянін Беларусі можа зарэгістравацца рамеснікам, ствараць сваёй працай прадукцыю і прадаваць яе. Для некаторых цяпер гэта стала не толькі дадатковым, а ўжо і асноўным заробкам.

— Я вучылася ў адной групе з Юліяй. Заняткі былі настолькі цікавыя, што праходзілі на адным дыханні. Як і мая новая сяброўка, я ўпершыню ўзяла ў рукі пруткі. Настойлівасцю, стараннем дасягнула пэўных вынікаў. У далейшым з'явіўся спартыўны азарт, збіраюся афармляць рамесніцтва і прадаваць свае вырабы. Калі ты аднойчы палюбіла гэтую справу, то ўжо назаўсёды.

У былых вучаніц з'явілася магчымасць прасоўваць свой прадукт праз інтэрнэт-платформу «Робім разам», якую адкрыў бізнес-інкубатар. Тут можна размяшчаць інфармацыю аб вырабах, работах, аб сабе, прычым, бясплатна.

Як паказвае практыка, варыянтаў і ідэй для адкрыцця сельскага бізнесу мноства. Людзі хочуць не толькі зарабляць, але і развіваць сваю малую радзіму, рабіць яе багатай. А жадання і працавітасці вяскоўцам хапае, што засведчыў фестываль «Тутэйшая гаспадарка», які прайшоў на пляцоўцы інкубатара. На працягу двух дзён рамеснікі і фермеры прадстаўлялі сваю прадукцыю. Такім чынам яны не толькі рэалізоўвалі свае вырабы, але і заўлялі аб сабе.

Наталля Лукашэвіч дэманстравала разнастайныя алеі — ільняны, кунжутны, грэцкага арэха, а таксама спецыі, соусы, касметычныя сродкі ручной работы. Гэта сямейны бізнес, а сыравіна рыхтуецца ў дубовай бочцы ручным спосабам. Таму прадукцыя атрымліваецца найлепшай якасці.

Рамесніца Ганна Канавава паказала вязаныя вырабы з казінага пуху. Рэчы з яго не толькі добра саграваюць, асабліва цяпер, але і дапамагаюць пры розных захворваннях.

Словам, бізнесменам-пачаткоўцам ёсць у каго вучыцца і пераймаць вопыт.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.
Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

РЭПЛІКА З МЕСЦА Дзмітрый ГЕНТЭР, гаспадар аграсядзібы ў Бераставіцкім раёне:

— Распачаць агра-турыстычны бізнес пасадзейнічалі некалькі фактараў. У першую чаргу — ільготнае крэдытаванне банка і амаль адсутнасць падаткаў. Гэта добрыя дзяржаўныя прэферэнцыі, якія далі магчымасць пабудаваць дыхтоўны дом і нават стварыць вадаём. Але мы сутыкнуліся з пэўнымі коламі праблем, якія звязаны са знаходжаннем аграсядзібы ў пагранічнай зоне.

А тут ёсць свае асаблівасці. Для прыёму і размяшчэння замежных турыстаў неабходна мець спецыяльны дазвол. Бывае, што турысты едуць цераз мяжу і жадаюць прыпыніцца на аграсядзібе на некалькі дзён. Але за такі кароткі тэрмін мы не паспяваем аформіць дакументы. Гэта адбівае ахвоту ў замежнікаў, і яны едуць далей. Пастаянныя госці ведаюць такую асаблівасць пагранічнай зоны і заказваюць месцы загодзя. Напрыклад, расіяне, якія плануюць правесці тут навагоднія святы, зрабілі гэта ўжо зараз.

Мы самі заказваем гэты пропуск, едзем у пагранічны атрад, падаём дакументы, аплачваем. Я чуў, што з гэтага года замежнікі могуць аформіць дазвол праз інтэрнэт, але гэтым ніхто пакуль не скарыстаўся. Для таго, каб рабіць гэта мне, патрэбны копіі пашпартаў. Высылаць даныя пашпарта ніхто не гаджаецца. У той жа час пяць дзён для афармлення — гэта даволі працяглы тэрмін, які не спрыяе заезду турыстаў, напрыклад на ўік-энд.

Я не аднойчы спрабаваў агучыць праблему па афармленні дазволу для замежных турыстаў. Лічу, што ведамствы павінны неяк дагаварыцца паміж сабой, каб прыгранічныя аграсядзібы маглі прымаць турыстаў з-за мяжы на любы тэрмін — і кароткі, і доўгі, як пажадае сам турыст. Дарэчы, яшчэ не так даўно, у прыгранічную зону ўваходзіла значная частка Гродзенскага раёна, у тым ліку і Аўгустоўскі канал. Пасля таго як гэтыя перашкоды былі зняты, тэрыторыя набывае сапраўдны турыстычны росквіт.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

«Важна, каб з'явіўся закон аб валанцёрстве»

Шчырая размова з сенатарам і прадстаўніком Беларускага Чырвонага Крыжа Раманіяй СКАМАРОШКА

УСЕ ведаюць, што такое Чырвоны Крыж. Усе ведаюць, што яны дапамагаюць. Чым канкрэтна? Вось тут ужо ўнікаюць замінікі. Наш карэспандэнт сустрэўся і пагутарыў з намеснікам генеральнага сакратара Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа Раманіяй Скамарошка, каб высветліць, як сёння працуе арганізацыя. Раманія Раманаўна таксама з'яўляецца членам Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі, таму не абышлося і без пытанняў пра гэту частку яе жыцця.

Хто, як і для чаго?

— Людзі больш-менш уяўляюць, чым займаецца Міжнародны рух Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца. У агульных рысах, але без канкрэтыкі. Што Беларускае таварыства Чырвонага Крыжа зрабіла важнага за няпоўны 2018 год?

— На жаль, расчарую вас. Беларусы ў большасці сваёй не вельмі выразна ўяўляюць, чым займаецца Беларускі Чырвоны Крыж. Большасць трымае ў памяці інфармацыю аб гуманітарнай дапамозе ў гарах кропках (гэтым, дарэчы, займаецца Міжнародны Камітэт Чырвонага Крыжа) і аб валанцёрскім руху. Вядома, гэта наступствы недахопу інфармацыі пра Беларускі Чырвоны Крыж.

Калі казаць у цэлым, то Нацыянальнае таварыства Чырвонага Крыжа аказвае падтрымку дзяржаве ў вырашэнні важных сацыяльных праблем. Беларускі Чырвоны Крыж — самая буйная гуманітарная арганізацыя ў краіне. Безумоўна, у нас ёсць свая стратэгія. Галоўныя кірункі БТЧК сугучныя з напрамкамі Міжнароднага руху Чырвонага Крыжа: медыка-сацыяльная дапамога, падрыхтоўка і рэагаванне на надзвычайныя сітуацыі, абарона інтарэсаў уразлівых катэгорый людзей, інфармаванне і навучанне, распаўсюджванне ведаў аб міжнародным гуманітарным праве і ўмацаванне патэнцыялу самой арганізацыі.

— Як і каму дапамагае БТЧК?

— Сёння БТЧК — гэта шэсць абласных, Мінская гарадская і Дарожная арганізацыі, больш за восем тысяч пярвічных арганізацый, каля 400 супрацоўнікаў і 17 тысяч валанцёраў.

Медыцынскія і малодшыя сёстры міласэрнасці даглядаюць дома адзіночых людзей у пажылым узросце, людзей з інваліднасцю, псіхічнымі расстройствамі, цяжкімі хранічнымі захворваннямі, у тым ліку з анкалогіяй, хворых на сухоты, ВІЧ/СНІД. У штаце Чырвонага Крыжа каля 200 сёстраў міласэрнасці. У адной сястры міласэрнасці ў сярэднім 7–9 падапечных.

Асобны вялікі блок работы — прафілактыка інфекцыйных і неінфекцыйных захворванняў, папулярызацыя сярод жыхароў Беларусі здаровага ладу жыцця.

У рабоце па падрыхтоўцы і рэагаванні на надзвычайныя сітуацыі таксама задзейнічаны і супрацоўнікі, і валанцёры. На шчасце, Беларусь — мірная краіна, таму надзвычайныя сітуацыі, на якія гатова рэагаваць БТЧК, часцей за ўсё звязаныя са стыхій: маразамі, халадамі, моцнымі снегападамі, паводкай, спякотай. Тут мы цесна працуем з МЧС і МУС.

У кожнай вобласці створаны валанцёрскія атрады хуткага рэагавання. У склад атрадаў уваходзяць розныя людзі: гэта і студэнты, і тыя, хто працуе: праграмісты, пажарныя-ратавальнікі, стоматалагі, псіхалагі, вадзіцелі. Прычым не толькі мужчыны, але і жанчыны. Я гатовая ў пояс пакланіцца гэтым людзям, таму што яны знаходзяць час не толькі для работы і сям'і, але і для дапамогі іншым. Валанцёры праходзяць спецыяльнае навучанне і ў выпадку неабходнасці гатовы аператыўна рэагаваць як на надзвычайныя сітуацыі, так і на пошук людзей, што згубіліся.

Многія асацыююць Чырвоны Крыж з арганізацыяй, у якой можна і трэба атрымаць матэрыяльныя даброты. Вядома, у экстранных выпадках мы стараемся дапамагчы — прадуктамі харчавання, сродкамі гігіены, адзеннем. Беларускі Чырвоны Крыж лічыць разумным падыход, калі з прамой дапамогай спалучаюцца асабістыя актыўнасць чалавека, жаданне і ўменне самому сабе дапамагаць. Пазіцыя нашай арганізацыі — працаваць з чалавекам, разабрацца ў яго праблеме, дапамагчы яму змяніць стаўленне да жыцця або сітуацыі.

Да нас рэгулярна звяртаюцца па дапамогу людзі з алкагольнай, наркатычнай залежнасцю, з інваліднасцю і рознымі захворваннямі, малазабяспечанымі.

Аб планах

— Чым ваша арганізацыя зоймецца ў наступным годзе?

— Мы, вядома ж, працягнем дапамагаць людзям у складаных жыццёвых сітуацыях. Важным лічым і фарміраванне ўстойлівага партнёрства з дзяржаўнымі структурамі, іншымі НДА. Плануем у тым ліку працаваць над умацаваннем арганізацыйнага патэнцыялу.

Працягнецца работа па аказанні дапамогі пажылым людзям у іх дома.

У 2019 годзе Беларусь чакаюць дзве важныя падзеі, у якіх Чырвоны Крыж таксама ўдзельнічае. Першая — краіна будзе адзначаць 70-годдзе падпісання Жэнеўскіх канвенцый. Гэта добрая нагода раскажаць аб гуманітарнай дзейнасці Чырвонага Крыжа, пра тое, што такое Жэнеўскія канвенцыі і як у мірны час працуе нацыянальнае таварыства.

Іншая падзея — гэта другія Еўрапейскія гульні, якія пройдуць летам. Мы падпіса-

лі пагадненне з Дырэкцыяй Еўрапейскіх гульняў — навучаем валанцёраў аказваць першую дапамогу і псіхасацыяльную падтрымку ў выпадку няштатных сітуацый, а таксама вучым працаваць з натоўпам.

У наступным годзе мы плануем яшчэ больш уключыцца ў работу з людзьмі, якія вызваліліся з месцаў пазбаўлення волі. Чырвоны Крыж можа прынесці ў краіну вопыт іншых нацыянальных таварыстваў, аказаць псіхалагічную і гуманітарную падтрымку, спрыяць фармаванню ў людзей з захворваннямі прыхільнасці да лячэння.

Мы пачалі работу па тэме жаночага алкагалізму. Навучаем такіх жанчын прафесіяў, маем зносіны з сем'ямі, аказваем псіхасацыяльную падтрымку.

Дапамажы блізкаму свайму

— БТЧК дапамагае людзям адшукаць сваякоў, страчаных у выніку стыхійных бедстваў і ўзброеных канфліктаў. Якая гісторыя запомнілася вам больш за ўсё?

— Аднаўленне сямейных сувязяў — гэта толькі невялікая частка працы Чырвонага Крыжа. У БТЧК ёсць партнёры ў цэлым шэрагу нацыянальных таварыстваў у многіх краінах. Да нас прыходзяць запыты, мы збіраем пакет дакументаў, потым накіроўваем яго ў неабходную краіну. Але хуткасць адказу розная, многія запыты разглядаюцца месяцамі.

Яркія гісторыі? Яны былі розныя. Напрыклад, украінская сям'я — муж і цяжарная жанчына з дзіцем вырашылі пераехаць у Беларусь з зоны канфлікту. Бацька сямейства пайшоў развітацца са сваімі сваякамі. І знік.

Сям'я без бацькі пераехала ў Беларусь. Прайшло некалькі месяцаў, мужчыну уда-

ёсць асабісты вопыт, калі ў сям'і здаралася гора.

Чаму варта ахвяраваць? Дарыць падарункі заўсёды прыемней, чым іх атрымаваць.

І ахвяраваць можна не толькі грошы — можна ахвяраваць свой час, свой прафесійны вопыт.

— Сума самага вялікага ахвяравання БТЧК за апошні час ад аднаго чалавека ці арганізацыі?

— Важная не сума, а факт удзелу ў гуманітарным праекце. Запомніўся выпадак, калі беларуская дыяспара ў іншай краіне вывучыла ў інтэрнэце адзін з нашых праектаў. Іх зацікавіла тэма. Па прыездзе ў Беларусь прадстаўнікі дыяспары звярнуліся ў Беларускі Чырвоны Крыж і ахвяравалі каля 20 тысяч беларускіх рублёў.

Людзі самі прынеслі

— Немагчыма не закрануць тэму бежанцаў і вымушаных перасяленцаў. Людзі па-рознаму ацэньваюць гэтыя працэсы. Як прыняць бежанцаў так, каб не пакрыўдзіць свой народ?

— У Беларусі ёсць адладжаная дзяржаўная сістэма работы ў гэтым кірунку. Яна дазваляе аператыўна ўзаемадзейнічаць усім зацікаўленым структурам, у тым ліку і Чырвонаму Крыжу. У гэтай рабоце фокус Чырвонага Крыжа — псіхасацыяльная падтрымка мігрантаў і бежанцаў, асабліва на першым этапе. Акрамя таго, важная і праца з карэнным насельніцтвам, каб людзі талерантна ставіліся да бежанцаў.

І карыстаючыся выпадкам, я дзякую жыхарам Беларусі — таму што яны ўнікальныя. Добрыя. Спагадныя. Наш народ вызначаецца тым, што памятае сваю гісторыю. Памяць пра Вялікую Айчынную вайну не дае нам крыўдзіць людзей, якія прыехалі з зон канфлікту, чулі і бачылі выбухі, тое, як снарады руйнуюць дамы.

Яшчэ адно — гэта выхаванне. Мне здаецца, талераннасць закладзена ў нашым менталітэце. І ўсё ж праграмы талерантнасці трэба развіваць.

Прыклады? Прыехала па вясне ў невялікую вёску ў сям'ю ўкраінцаў. Пытаюся: «Як перазімавалі?» У адказ чую — добра.

«А як добра?» — «Агарод ужо не ўзрываюць, холадна, але закаткі дапамаглі».

«А дзе ўзялі закаткі?» — «Дык суседзі».

Разумеецца? Беларускае суседзі падзяліліся, чым маглі.

Змацаваць статус валанцёра

— Вы з'яўляецеся членам камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве. Чым канкрэтна вы займаецеся? Якія законапраекты сталі для вас самымі складанымі?

— Перш за ўсё, для мяне работа ў Савете Рэспублікі — вялікі гонар і адказнасць.

Камісія па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве — важная камісія. Праца ў ёй патрабуе ведаў у розных галінах права, эканомікі, міжнародных адносін, сацыяльнага жыцця. Мне прыемна, што са мной працуюць людзі, якія з'яўляюцца спецыялістамі ў гэтых сферах.

Што запомнілася асабліва? Мне здаецца, што калі сенатару нешта адно запамінаецца, а астатняе — не, то гэта няправільна. Няма няважных спраў і падзей.

— Што вы павінны зрабіць, каб па завяршэнні работы ў Савете Рэспублікі сказаць сабе: я — малайчына, я дапамагла людзям?

— Вельмі важным было б, улічваючы спецыфіку маёй працы, каб у Беларусі з'явіўся закон аб валанцёрстве. Ідзе работа ў гэтым кірунку.

Поўную версію інтэрв'ю чытайце на сайце газеты zviazda.by.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.
Фота прадстаўлены БТЧК.

ЗВЯЗДА

ЦІ ПАТРЭБНЫ ПАЛІГОНЫ ЦВЁРДЫХ КАМУНАЛЬНЫХ АДХОДАЎ?

А ДРАЗУ хачу выказаць словы ўдзячнасці рэдакцыі «МС» за прапанаванне падаць меркаванні па праблеме адходаў, якія ўтвараюцца ў нашай краіне. На маю думку, гэта, бадай, самая складаная з усіх экалагічных праблем. Справа ў тым, што дзякуючы эфекту рассейвання канцэнтрацыя забруджвальнікаў у атмасферы змяншаецца. Тое самае прыкладна адбываецца пры развядзенні забруджвальнікаў у водным асяроддзі. А вось цвёрдыя камунальныя адходы (ЦКА) у нашых умовах за рэдкім выключэннем не знаходзяцца іншага месца, як на палігонах. Другасныя рэсурсы (папера, шкло, пластык) пры іх утылізацыі складаюць менш за 20 %. Па вялікім рахунку палігонаў, па сутнасці, быць не павінна. Менавіта такога падыходу і прытрымліваюцца сёння шматлікія развітыя краіны свету. Напрыклад, у Швецыі другасна перапрацоўваецца 50,6 % адходаў, 48,6 % спальваецца для вытворчасці энергіі, а на палігоны трапляе толькі 0,8 %. Заўважу, што гэта краіна мае прыкладна аднолькавую з намі колькасць насельніцтва, а вось плошча яе тэрыторыі больш чым у два разы перавышае нашу. Тэрыторыя ж Беларусі амаль уся антрапагенна пераўтвораная, і рэальна прыдатных зямель (не перагружаных дзейнасцю чалавека) для гаспадарчай дзейнасці практычна не засталася. Не лішнім будзе нагадаць пра чарнобыльскі след, а таксама тэндэнцыю ўсё большага адвядзення зямель пад гарадскую забудову і памяншэння іх для сельскагаспадарчых патрэб. Пэўны ўнёсак у гэты негатыўны працэс робяць і палігоны цвёрдых камунальных адходаў. Таму іншага выйсця, як паглыбляць утылізацыю ўсіх адходаў, у бліжэйшай перспектыве для Беларусі, няма.

Аднак сённяшняя рэчаіснасць сведчыць аб тым, што навукова-тэхнічны патэнцыял краіны, узровень экалагічнай культуры яе насельніцтва не ў стане забяспечыць нават 50 % утылізацыі ўтвараемых адходаў і абысціся без палігонаў немагчыма. У сувязі з гэтым найбольш актуальнай для Беларусі з'яўляецца праблема аптымізацыі выбару месцаў для стварэння палігонаў. Растлумачу, чаму. Па-першае, колькі б каляровых кантэйнераў для раздзельнага збору смецця не ставілі камунальныя службы, змяніць свядомасць людзей вельмі складана. Каб наша дзяржава сапраўды была зацікаўлена ў гэтым, яна б у сродках масавай інфармацыі і найперш на тэлебачанні «забівала» самы спрыяльны час не камерцыйнай, а экалагічнай рэкламай. Нельга скідваць з рахунку і такую акалічнасць: сярэднія памеры жылых памяшканняў у буйных гарадах Беларусі і ў гарадах той самай Швецыі — гэта дзве вялікія розніцы. Вядома, не на нашу карысць. Таму нават фізічна весці сартаванне смецця дома далёка не заўсёды зручна. Не будзем забывацца і пра тое, што кантэйнерны збор смецця арганізаваны сёння нават далёка не ва ўсіх гарадах краіны, не кажучы ўжо пра сельскія населеныя пункты. Па-другое, навукова-агрэнтаваны выбар месцаў для стварэння палігонаў дазволіць кардынальна змяніць іх спецыялізацыю. Замест дробнага сартавання смецця і засыпання зямлёй яго рэшткаў можна будзе масава перайсці на спальванне з мэтай атрымання энергіі. Упэўнены, што тэхнічныя магчымасці Беларусі дазваляюць арганізаваць вытворчасць такіх энергаўстановак рознай магутнасці, якая будзе непасрэдна залежаць ад аб'ёмаў утвараемых адходаў. Па-трэцяе, вялікая колькасць існуючых палігонаў ужо

перасягнула сваю практычную магутнасць і можа разглядацца як міна запаволеная дзеяння ў дачыненні да навакольнага прыроднага асяроддзя (значная частка іх не абсталёвана патрэбнымі фільтрамі). Пры стварэнні новых палігонаў, калі асноўная частка смецця будзе спальвацца, маштабы такіх прыродаахоўных мерапрыемстваў будуць зменшаны, а значыць, адбудзецца эканомія дзяржаўных сродкаў.

Самае складанае пры выбары месцаў для стварэння палігонаў — аптымальная даступнасць да іх крыніц адходаў. Транспартныя выдаткі па дастаўцы смецця на палігоны будуць вызначальным фактарам пры іх тэрытарыяльнай арганізацыі. Тут можна казаць пра два падыходы такой арганізацыі. Першы — ісці шляхам стварэння меншай колькасці палігонаў, але вялікай іх магутнасці. У гэтым выпадку транспартныя выдаткі па дастаўцы смецця будуць большыя. Другі — ствараць вялікую колькасць палігонаў з меншай колькасцю смецця, у сувязі з чым выдаткі па транспарціроўцы смецця будуць змяншацца.

«Колькі б каляровых кантэйнераў для раздзельнага збору смецця не ставілі камунальныя службы, змяніць свядомасць людзей вельмі складана».

Перакананы, што дакладныя разлікі па выбары аптымальных варыянтаў пляцовак для палігонаў — справа навукоўцаў і спецыялістаў навукова-даследчых устаноў. Самае галоўнае — не забывацца аб тым, што выбар месца для любога аб'ек-

та — гэта абавязковы ўлік разнастайных фактараў: прыродна-экалагічных, сацыяльна-эканамічных, дэмаграфічных і нават геапалітычных.

У вырашэнні праблемы адходаў павінны знайсці месца і іншыя кірункі. Як вядома, матывацыя заўсёды была і будзе важным сродкам любой справы. Аднак калі паглядзець на сучасныя цэны на другасныя рэсурсы, якія збірае і здае насельніцтва на нарыхтоўчыя пункты, ахоплівае не проста здзіўленне, а жах. Тут не трэба быць матэматыкам, каб зразумець, што вытворчасць той самай паперы з драўніны абыходзіцца ў сотні разоў даражэй, чым з макулатуры. І што не менш здзіўна, макулатуру Беларусь вымушана імпартаваць і губляць ужо даводзіцца валютныя сродкі.

Глыбока перакананы ў тым, што наспеў час паступова адмаўляцца ад шэрагу тавараў, якія нясуць небяспеку навакольнаму асяроддзю. Маё пакаленне яшчэ памятае, калі асноўнай тарай для малака былі шклянны посуд і папяровыя пакеты. А што мы назіраем сёння? Вытворцы дадумаліся разліваць у ПЭТ-бутэльні нават небезалкагольнае піва. Што ўжо казаць пра некаторыя віды вадкіх лекаў. Час ужо пераходзіць ад слоў да справы. Тым больш сёння ўжо ёсць становачыя прыклады, калі шэраг краін (нават у Афрыцы) поўнасцю забаранілі ўжыванне пластыкавых пакетаў, посуду і іншых небяспечных тавараў. Тут сапраўды «прамаруджанне смерці падобнае». Не хацелася б, каб у XXI стагоддзі палігоны цвёрдых камунальных адходаў сталі ў адзін рад з ваеннымі палігонам і стралялі ў будучыню.

Вячаслаў САСНОЎСКІ,
кандыдат геаграфічных навук,
дацэнт.

ЖАДАННЕ ЁСЦЬ, А ІНФРАСТРУКТУРА?

Падводзім вынікі апытанкі

Наша другая апытанка, прысвечаная тэме асобнага збору смецця, паказала высокую экалагічную свядомасць яе ўдзельнікаў. Прыхільнікаў гэтага пункту гледжання аказалася ажно 93,4 %! Цікава, што галасы тых, хто сартуе смецце дома, і тых, хто гэтым не займаецца, але хацеў бы пачаць, раздзяліліся пароўну.

А вось інфраструктура за жаданнем апытаных, на жаль, не паспявае. Толькі ў паловы тых, хто прагаласаваў, сметніцы для раздзельнага збору адходаў маюцца непасрэдна ў дварах іх жылых дамоў. Крыху меней — 45 % — зазначылі, што побач з іх пад'ездамі ўсталяваны толькі агульныя кантэйнеры. Рэшта выказалася за незвычайны на першы погляд пункт — вынас смецця ў суседнія двары, дзе можна асобна пазбавіцца ад шкла, металу, пластыку і паперы.

Таксама выявілася яшчэ адна цікавая рэч. Амаль тры чвэрці апытаных не ведаюць, дзе ў іх раёне можна здаць другасную сыравіну і атрымаць за гэта грошы. Яно і зразумела — капітальных будынкаў, дзе б дзесяцігоддзямі збіралі тую ж макулатуру, нават адразу і не прыгадаеш, а шылды, якія інфармавалі б пра тое, што можна здаць паперу і бутэльні ў нейкім вагончыку, амаль не сустракаюцца. Вось і знаходзяцца гэтыя кропкі збоўшага выпадкова. Таму адзіны варыянт у такой сітуацыі — усё аднесці на сметнік.

Разам з тым 15 працэнтаў апытаных усё ж карыстаюцца пунктамі прыёму другаснай сыравіны. А ў дзясятая часткі рэспандэнтаў у населеным пункце іх няма ўвогуле.

Дзве траціны ўдзельнікаў нашай апытанкі жывуць у сталіцы або абласных гарадах. Пятая частка — у вёсцы, астатнія — у раённых цэнтрах. Палова ўсіх тых, хто прагаласаваў, знаходзіцца ва ўзросце ад 30 да 45 гадоў. Траціна куды старэйшая — ад 45 да 60. Рэшта адносіцца да моладзі.

ІНТЭРАКТЫЎ

Наш інтэрактыўны праект з чытачамі працягваецца.

Даведацца, наколькі мы «экасвядомыя», можна з новай апытанкі

Якія віды адходаў вы сартуеце (готовыя сартуеце дома)?

Паперу (кардон, газеты, часопісы, сшыткі, лісты, упаковачныя матэрыялы).

Пластык: упакоўку, бутэльні, пакеты, дзіцячыя цацкі, аднаразовы посуд.

Метал.

Шкло: бутэльні, слоікі.

Арганічныя адходы: харчовыя адходы, траву, лісце.

Старыя рэчы: адзенне, абутак.

Небяспечныя адходы: батарэйкі, ртутныя лямпы.

Нічога.

Ці карыстаецеся вы ўпаковачнымі матэрыяламі некалькі разоў?

Так, стараюся чыстыя пакеты выкарыстоўваць па некалькі разоў.

Хаджу ў краму з торбай-шоперам.

Кожны раз выкідваю пакеты.

Куды вы выкідваеце выкарыстаныя батарэйкі?

Я карыстаюся акумулятарамі.

У спецыяльныя кантэйнеры ў супермаркетах.

Выкідваю ў сметніцу.
У якім населеным пункце вы жывяце?

Мегapolіс (сталіца, абласныя гарады).

Раённы горад.

Пасёлак, аграгарадок, вёска.

Узрост

15–20 гадоў.

20–30 гадоў.

30–45 гадоў.

45–60 гадоў.

60+ гадоў.

НОВОГРУДСКИЕ ДАРЫ
МАСЛО • МОЛОКО • СЫРЫ

С нами вкусно и полезно!

ОАО «Молочная компания Новогрудские Дары»
231400, Гродненская область, Новогрудок, ул. 1-е Мая, 59
Телефоны: +375 1597 61014, 61015, 61018
Факс +375 1597 61011
Email: novogrudok_mdk@mail.ru
УНП 591607615

ПОМНИК КАЛЯ ДАРОГІ

У Слаўгарадскім раёне дэпутаты разам з раённымі ўладамі стварылі мемарыяльны комплекс у памяць аб ахвярах Вялікай Айчыннай вайны

Ён з'явіўся на краі вёскі Рабавічы, дзе болей чым за два гады нямецкай акупацыі адбылося шмат трагічных падзей. Тут шчыльна перапляліся 1941-ы, калі раён быў акупаваны, і 1943-і, калі адбылося яго доўгачаканае вызваленне. Па некаторых звестках, на гэтым месцы толькі ў ліпені 41-га немцы расстралілі каля 200 мірных жыхароў і чырвонаармейцаў.

У савецкі час тут насыпалі курган і ўсталявалі памятную пліту. Але з часам яна прыйшла ў непрадатнасць і трэба было нешта мяняць. Ініцыятарам выступіў Лапаціцкі сельсавет. Працавалі над праектам усім раёнам: дэпутаты, супрацоўнікі выканкама, музейшчыкі, архітэктары і нават Ляснянскае лясніцтва. Ініцыятыву прадставілі на саісканне міжнароднай тэхнічнай дапамогі і атрымалі яе. Але аб'ект стваралі грунтоўна, таму прыйшлося ўкласці і шмат сваіх сродкаў. Істотна падтрымала добрую справу праўленне Магілёўскага абласнога аддзялення грамадскай арганізацыі «Беларускі фонд міру».

На невялікай па памеры пляцоўцы ўмясціліся драўляная вышка, калючы дрот, бліндаж, акуп, алея з памятнымі фотаздымкамі і хронікай падзей. Тут жа помнік ахвярам, якія загінулі ад нямецкіх акупантаў.

— Гэта месца знакавае, — кажа старшыня Лапаціцкага сельсавета Сцяпан БАЙЦОЎ. — Ёсць звесткі, што ў Рабавічах знаходзіўся часовы перасыльны лагер, цераз які людзей адпраўлялі ў лагеры смерці. Пры вызваленні раёна Рабавічы некалькі разоў пераходзілі з рук у рукі. Непадалёку цячэ рака Проня, дзе ад крывавага баёў у 1943-м закіпала вада. Вайна — наша агульная бяда. Мой дзед таксама ваяваў, дадому вярнуўся без нагі. Але шмат хто не дачакаўся сваіх родных.

Сцяпан БАЙЦОЎ стаў адным з ініцыятараў стварэння мемарыяла.

— Я доўгі час жыў у Рабавічах і добра памятаю тое, што казалі старажылы, — успамінае намеснік кіраўніка пошукавага атрада «Спадчына» Аляксандр ХАЛЕЯЎ. — Пры вызваленні Прапойска (цяперашняга Слаўгарада. — Аўт.) найбольш моцныя баі праходзілі ў раёне вёсак Улукі, Рабавічы, Чырвоная Слабада, Завадзь Віравая, каля вёскі Рудня. Вораг упарта супраціўляўся, 26 кастрычніка 1943 года ў раёне Рабавіч ён правёў некалькі жорсткіх контратак супраць 120-й дывізіі. Пры адбіцці адной з іх наводчык 45-міліметровай гарматы гвардыі радавы Пётр Панамароў, які адзіны заставаўся яшчэ ў жывых, падбіў некалькі варожых танкаў і знішчыў каля 40 немцаў. За свой подзвіг ён быў пасмяротна ўганараваны званнем Героя Савецкага Саюза. І такіх прыкладаў было шмат. Таму хацелася б, каб на створаны мемарыяльны комплекс ішлі людзі.

Цяпер у Слаўгарадскім райвыканкаме ствараюць ваенна-гістарычны маршрут «Мінулых гадоў жывая памяць», які аб'яднае ўсе знакавыя мясціны, звязаныя

з гадамі ліхалецця. Намеснік старшыні Слаўгарадскага райвыканкама Алена ШАЎЦОВА лічыць, што мемарыяльны комплекс у Рабавічах будзе цікавы для турыстаў. Дарэчы, на тэрыторыі Лапаціцкага сельсавета знаходзіцца яшчэ адзін аб'ект, звязаны з вайной, — лістоўніца, на якой быў нямецкі пункт назірання. Наглядальнікі ўзбіраліся на яго па металічных падковах, што былі прыбітыя да дрэва. Цяпер у гэтым месцы глухой сцяной стаіць лес, але падчас вайны з яго добра праглядалася Проня.

— Колькі б часу ні прайшло з той вайны, нельга забыць подзвіг савецкага народа, — кажа старшыня Слаўгарадскага райсавета Святлана ЯЗЕРСКАЯ. —

Адгалоскі тых жахлівых часоў мы чуем дагэтуль. Падчас нядаўняга святкавання з нагоды вызвалення Слаўгарада адбылося перапахаванне астанкаў трох салдат, знойдзеных на тэрыторыі раёна. А колькі іх безыменных яшчэ ляжыць у нашай зямлі? Сімвалічна, што гэты мемарыял з'явіўся ў Год малой радзімы, ён як даніна памяці тым, хто не скарыўся ворагу, застаўся верны сваёй зямлі. Цяпер амаль не засталася ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны і з дапамогай вось такіх комплексаў мы будзем раскаваць моладзі гісторыю краіны. Вайна пакінула жахлівыя раны на нашай зямлі і хацелася б, каб нашчадкі пра гэта не забываліся.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

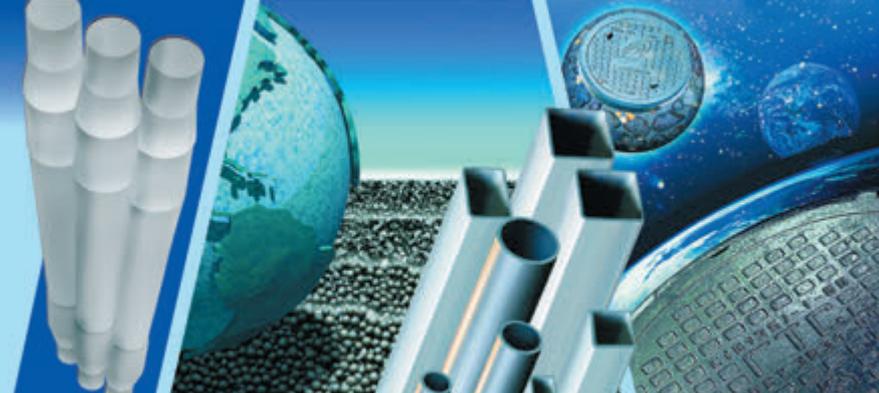

**Открытое акционерное общество
«Могилевский металлургический завод»**

**JOINT STOCK COMPANY
'MOGILEV METALLURGICAL WORKS'**

Республика Беларусь, 212030 г. Могилев, ул. Курако, 28
Kurako Str., 28, 212030 Mogilev Republic of Belarus
Тел/Факс: +375 222 50-17-01, 74-16-41
marketing@mmz.by, marketing1@mmz.by

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15
ад 17 лютага 2009 года выдадзена

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
Адказны за выпуск: АНУФРЫЕВА В. А.

Грамадскі савет: ПАПКОЎ А. А., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; ЦУПРЫК Л. А., старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; ПАПКО В. М., намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; БЕЛЯКОЎ А. Э., намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навучы, культуры і сацыяльным развіцці; ПАНАСЮК В. В., старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; ДРЫЛЁНАК Т. Л., старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; СУШЧАНКА М. Л., старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;

e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. Нумар падпісаны ў 19.30
6 снежня 2018 года.